deo gaudiū faciat quādo humiliter plā
git iuſtus. ſi facit in celo gaudiū. q̄n hoc
qd̄ male geſſit ꝑ penitētiā damnat iniu-
ſtus. Si vero iuſtus remiſſe agit. pecca
toꝛ ↄuerſus intenſe et fortit̄ opatur. tūc
verū ē qd̄ hic dicit̄. Mai⁹ eni gaudiū eſt
ī celo de ↄuerſione beati pauli et marie
magdalene et multoꝝ aliorū q̄ȝ de cētū
iuſtis. imo q̄ȝ de mille. qꝛ iſti poſtq̄ȝ con
uerſi ſunt mirabilia opa fecerūt et inten
ſiue recupauerūt qd̄ extenſiue ꝑdiderūt
gre. Plus aūt de ↄuerſis peccatoꝛibus
q̄ȝ de iuſtis ſtantibus in celo gaudium
eē fatetur dn̄us. qꝛ plerumq̄ȝ hi qui ſe
nunq̄ȝ oppreſſos molibus peccatoꝝ ſci-
unt. ſtant quidē. in via iuſticie. nulla il-
licita ꝑpetrant. ſed tamē ad celeſtē patri
am anxie nō anhelant. et plerumq̄ȝ pig̃
remanent ad exercenda bona precipua
qꝛ valde ſibi ſecuri ſunt ꝙ nulla cōmiſe-
runt mala grauioꝛa. At ↄtra nōnunq̄ȝ
hi qui ſe aliqua illicita egiſſe meminerūt
ex ip̄o doloꝛe ſuo ↄpuncti ad amorē dei
inardeſcunt ſeſeq̄ȝ in magnis virtutib⁹
exercēt et dāna ꝑcedētia lucris ſeq̄ntib⁹
recōpēſant. Mai⁹ ergo de pctōꝛe ↄuer
ſo q̄ȝ d̄ ſtante iuſto gaudiū fit in celo. qꝛ
dux in prelio plus eū diligit militē qui
poſt fugam reuerſus hoſtem fortiter p̄-
mit q̄ȝ illum qui nunq̄ȝ terga prebuit. et
nunq̄ȝ aliquid fortiter fecit. Deinde cū
dicitur aut que mulier. ponitur alia ſili
tudo penitus ad idem tendens. et idem
continens. Naȝ mulier habēs dracmaſ
decē ē dei ſapientia que dicitur mulier
propter pietatis affectum quā ad hoīeſ
habet. Tali affectu tenebatur paulus q̄
di. gal. iiij. Filioli mei quos iterum ꝑtu-
rio. Decem dracme ſunt nouem chori
angelorum. et humana natura q̄ creati
ſunt ad imaginē dei. Nam ſm̄ bed̄ dra
cma. e. ē numus certū pondus tenens. ⁊
imaginē regis habēs impreſſam et eius
noīs ſupſcptōnē. Dracma v̄o dracma-
tis ē certū pond⁹. Didracma ↄtinet du
as dracmas. Homo et angelus habent
imaginē dei in ſe ſed homo hēt ſupſcpti
onem dei. qꝛ d̄r xp̄ianus a xp̄o. vel d̄r ho
mo dei vt patet in facie hoīs. Hec ergo
mulier. i. dei ſapientia. perdita vna dra-
cma. ſ. homine. accendit lucernā. i. carnē
aſſumpſit. nam lucerna ē lux intecta. id
eſt verbū in carne. et euertit domū id eſt
ↄſcientiam hoīs illuminauit. et fecit ho
minē cognoſcere peccata et defectus ſu-
os. et per verā cotritionē ꝓiecit homo
dicta peccata de domo dei. i. de anima ⁊
ſic apparuit imago regis et dracma que
in luto peccati erat abſcondita. qꝛ poſtq̄ȝ
deus euertit et purgat ↄſcientiā hoīs
tunc apparet ꝙ ſit dracma regis. q̄a ima
go eius lucet ibi. Hanc euerſionē conti-
nue facit deus in aīa peccatoꝛis. Et ſi tā
tū poteſt euert̄e ꝙ reinueniat dracmā. q̄
in luto peccati erat cōculcata mirabilit̄
gaudet. quia gaudiū ē in celo ſuper vno
peccatoꝛe penitentiam agente. Exēpluȝ
ſi homo haberet decē filios ⁊ vnuſ infir
maret̄ ad mortē tota ſolicitudo eſſet cir
ca illū. et ſi liberaret̄ a moꝛte maius gau
diū eſſet de eius liberatōne q̄ȝ de ſanita-
te alioꝝ nouē. Silr̄ ſi vnus decē filiorū
duceretur ad ſuſpendiū. et eriperetur de
maib⁹ ducētiū. tūc mai⁹ gaudiū eēt de
tali ereptōe q̄ȝ de ꝑmanētia alioꝝ nouē
Rogemus ergo deū vt aīaȝ nr̄am euer-
tat et accēdat in ea lumen grē ſue. ꝙ dra
cma ꝑdita ſiue abſconſa reinueniatur.
qꝛ niſi deus auertat ⁊ tangat coꝛ pecca-
toꝛis nunq̄ȝ dracma ꝑdita inuenit̄. Ego
inq̄t dn̄us indura. coꝛ pharaonis. exo. iiij.
Et ecce ego ip̄e requirā oues meas. eze.
xxxiiij. Et ſic patet tercium et per conſe
quens totum de euangelio

De epiſtola. Sermo. LXXI.

HUmiliami ſub
po.ma.dei vt vos exal. ĩ tẽ.vi.
.j.pe.v. Sicut di.apl'ſ.ij.co.x.
arma milicie noſtre nõ ſunt carnalia.q2
bellũ nõ eſt carnale ſed ſpũale.idõ beatꝰ
petrus iſtius belli a deo capitaneus cõ/
ſtitutus.in epl'a hodierna docet et indu
cit nos ad arma ſpũalia poſſidẽda vt le
gitime certare poſſimꝰ.⁊ ꝑ ꝯſequens in
die viſitatõis et iudicij cũ dñõ coronari
ij.thi.ij. Nemo coro.ni.q le.cer. Dyabo
lus.n.aduerſariꝰ noſter ſp circuit vt noſ
deuorare poſſit. In hac ergo epl'a beatꝰ
pe.q̃ttuor facit. Primo inducit nos ad
humilitatis veſtigiũ.ibi. Hũliami. Se/
cũdo amouet a nobis terrene ſollicitudi
nis diſpendiũ ibi Omẽ ſolicitudinẽ ve.
pij.in eum. Tercõ exhortat̃ ad vigilãtie
et ſobrietatis ãplexũ.ibi ſo.eſ.⁊ vi. Quar
to oſtẽdit ꝙ hec tria ſi habuerimꝰ deꝰ ꝑ/
ducet ad ꝑfectõis fructũ ibi. Deus aũt
omnis gratie qui vo.nos.⁊c. Ipe ꝑficiet
ꝯfir.ſolidabitq̃ȝ. Perficiet humilitateȝ
ꝯfirmabit terrene ſolicitudinis amotõ
nẽ.et ſobrietatẽ et vigilantiã ſolidabit.
Primo ergo ad humilitatis veſtigiuȝ
nos inducit quã nos in ꝑlio ſpũali pro/
pter duo habere dẽmꝰ.ſ.ꝑpter neceſſita
tẽ ꝯflictus.et ꝑpter vtilitatẽ fructus. ¶
Prio dẽmus hrẽ hũlitatẽ ꝑpter neceſ
ſitatẽ cõflictus. Eſt eñi ſpũale ꝑliũ forte
ita ꝙ niſi ſub potẽ.ma ũ di humiliemur
oĩno ſuccũbemꝰ. Tũcãt ſub potẽti maũ
dei hũliamur.q̃ndo in virtute manꝰ di
credimꝰ in hoc prelio obtinere ⁊ totam
victoriã manui dei.i.gratie eius attribu
imꝰ et non nobis.j.cor.xv. Grã dei ſuȝ
id qd ſum.et grã eius in me vac.nõ fuit.
ſed abundantiꝰ iſtis omibꝰ la.nõ auteȝ
ego ſȝ grã dei mecũ. Unde beatꝰ petrus
q̃ndo ꝑdictũ ẽ ſibi a xp̃o de prelio.huiuſ
manꝰ auxiliũ nõ queſiuit. ſed ſtatĩ dixit
paratus ſum te.in car.⁊ in morire.ideo
viliſſime ſuccubuit et ad vocẽ viiꝰ ãcil/
le xp̃m negauit. Dauid aũt adoleſcens
q2 huiꝰ manus auxiliũ queſiuit.⁊ ſub ea
ſe humiliauit d.ad goliã.j.reg.xvij. Ego
venio ad te in noĩe dñi.et non in fortitu
dine mea.tu aũt venis ad me in robore
corpis tui cõfiſus.goliam gigantẽ maxi
mũ ꝓſtrauit et occidit in q̄bus duobus
noſtrũ preliũ ẽ figuratũ. Scdõ dẽmus
habere hũilitatẽ ꝑpter vtilitatẽ fructuſ
habȝ eñi hũilitas q̄nq̄ȝ magnos fructꝰ
facere in nobis. ¶Q ¶ Primꝰ eſt de/
preſſoꝝ exaltatõ.hõ eñi eſt valde depreſ
ſus ſȝ hũilitas exaltat eũ.lu.xiiij. Qui ſe
hu.exal.iob.v. Qui ponit hũiles i ſubli/
mi.imo hũilitas eſt regula ⁊ mẽſura ex/
altatõnis.vt q̄ntũ q̄s ſe hũiliat hic tãtuȝ
in futuro exaltet̃. Et hoc ẽ qd di. Ut vo.
exal.in tem.vi.i.iudicij.in quo noſ oẽs vi
ſitabit. Et ꝙ hũilitas ſit menſura exalta/
tõiſ apparet in xp̄o.beata maria.io.bap.
et paulo. Nã q2 xp̄c ſup oẽs ſe hũiliauit
idõ ſup oẽs eſt exaltatꝰ.phi.ij. Exinani/
uit ſemet.for.ſȝ ac.ꝑpt qd dõs exal.il. Be
ata maria pꝰ xp̄m ſumme ſe hũiliauit.ſe
vocãſ ãcillã cũ eſſet mater dei.⁊ ꝑ ꝯſeq̄nſ
regina celi et terre.et iõ ſup oẽs ẽ exalta
ta.luc.j. Q2 reſpe.hu.ãcil.ſue Ecce
ẽ exaltata in celo ⁊ in terra Q2 vero io
hã.ba.ſe valdẽ hũiliauit d.ſe nõ eẽ dignũ
ſoluere corrigiã calciamẽti xp̄i.cuȝ tamẽ
magnꝰ eẽt apud deũ ⁊ hoĩes.iõ xp̄s euȝ
pre oĩbus ꝯmẽdauit d. Inter natos mu.
nõ ſur.ma.io.bap.mat.xi. Paulꝰ etiam
valdẽ ſe humiliauit di.ſe minimũ aploꝝ
et non eſſe dignũ vocari aplm idõ eccle
ſia exaltauit eum valde per excellentiaȝ
eum apoſtolũ vocans ¶ Secundus fru
ctus eſt oratõnũ exauditõ Nam oratio
humilis intrat in conſpectu dei et ei pla
cet et ipſam recipit et audit. Eccleſiaſteſ
xxxv. Oratio hũiliãtis ſe nu.pe. Iudith

ix. Humiliũ et mãſuetorum ſemper tibi
placuit deprecatõ. Huius exẽplum ptʒ
in phariſeo et publicano. qꝛ iuſtificatõ/
nem publicanꝰ humilit̃ impetrauit. lu.
xviij. Deſcendit hic iuſtificatꝰ in domũ
ſuã. Tercius ẽ ꝑiculoꝝ euaſio. humileſ
enĩ deus liberat ab omni ꝑiculo. p̃s. hu
milia. ſ. et li. me. aug. Humilitaſ cuſtodit
in omĩ temptatõne. et nõ crepet mens ĩ
fornace. que nõ tumet vento ſuꝑbie. iij.
reg. xij. None vidiſti achab humi. c. me.
ꝓpter quod nõ inducã malũ in diebus
ſuis. vbi di. greg. Si tantũ placuit hũili
tas deo in reprobo vt ꝓpter eã ſentẽtiaʒ
mutauerit. quid faciet in electo. Exẽplũ
huius hẽmus in dauid qui dum in ãgu
ſtia eſſet conſtitutꝰ vocauit ſe canẽ mor/
tuũ. j. reg. xxiiij. Rex iſrael canem mortu
uʒ ꝑſequeris ⁊ pulicẽ vnum. Et idõ eru/
it eũ de omni anguſtia. ¶ Quartuſ eſt g̃
tiaꝝ ſuſceptõ ſiue ſuſceptõnis gratiarũ
aptitudo. Humilitas enĩ facit hominez
ſuſceptibilẽ gratia dei. iac. iiij. Deus ſu/
ꝑbis reſiſtit. hũilibus aũt dat gratiam.
Cuiꝰ rõ eſt. quia ſuꝑbus ẽ plenus ven/
to inanis glorie. et ideo nihil poteſt reci
pere. hũilis aũt totus eſt vacuus ſui re/
putatõe. et idõ poteſt mlta recipere. Eſt
aũt humilitas aqueductus ꝑ quem ve/
nit gratia dei ad homines. vt di. Bern.
Origenes. Si humilis nõ fueris ⁊ qui
etus. nõ poteſt in te gratia ſpũſſancti ha
bitare. ¶ Quintus eſt bonoꝝ repatio.
vel conſeruatõ. Naʒ ſi bona ꝑduntur ꝑ
peccatum humilitas recuꝑat. nam facit
hominẽ ſe proſternere ad terram ad pe
des ſacerdotiſ ⁊ humiliter confiteri in q̊
peccata dimittuntur. ⁊ bona ꝑdita recu
ꝑantur. gre. Sola v̓tus hũilitatis eſt re
ꝑatõ caritatis leſe. ⁊ pꝰq̃m recuꝑauerit
ↄſeruat. gre. Perit omẽ qđ agit̃ ſi nõ ſo
licite in humilitate cuſtoditur. Jõ. Qui
ſine hũilitate v̓tutes ↄgregat. q̃ſi q̇ pul.

in vẽ. portat. Hũiliemur ergo cariſſimi
vt in die iudicij exaltemur. qꝛ et cauſa et
materia magna ſubeſt. nã ſi conſidẽmuſ
vnde nati ſumꝰ ⁊ in q̊ loco poſiti. quia ĩ
valle miſerie. ⁊ quot ꝑiculis ſubiacemꝰ
et q̊t indigemus. ⁊ quo tendimus. ⁊ q̇s
eſt finis noſter. magnã humilitatis ma/
teriam hẽmus. bern. Memento vnde
veneris ⁊ erubſce vbi ſis ⁊ ingemiſce. q̊
vadis et contremiſce. Et ſic patet primũ
Secundo amouet a nobis terrene ſoli/
citudinis diſpendiũ quia omnẽ ſolicitu
dinem veſtram ꝓijciẽ. in eum. ¶ R ¶
Ubi nota qꝫ ẽ t̃plex ſolicitudo. Prima
ẽ prouidẽtie ſpũalis quo ad animam. j.
cor. vij. Qui ſine vx. ẽ ſol. e. q̃ dñi ſunt q̊/
mõ pla. dñõ. Scđa eſt prouidẽtie tp̃alis
quo ad corpus. j. cor. vij. Uolo vos ſi/
ne ſolicitudine eſſe. nõ qꝛ ſit mala. ſʒ qꝛ
impedit a maiori bono. ſ. a cõtemplatõe
eternoꝝ. Tercia ẽ curioſitatis ⁊ ſuꝑflui/
tatis terrene. mat. vj. Nolite ſolici. eẽ di
cẽ. quid mãduca. aut quid bibe. aut quo
oꝑie. Prima precipitur mat. xx. Quid
hic ſtatis tota die ocioſi ite ⁊ vos in vi/
neam meam. puer. vj. Uade ad formicã
o piger ⁊ conſi. vi. eius ⁊ diſce ſapientiaʒ
Hiero. Ceterum de ſpirituali cibo ſem/
per ſoliciti eſſe dẽmus. Secũda permit/
tit̃ gen. iij. In ſudore vultꝰ t. ve. ꝛc. Ter/
cia ꝓhibet̃ vt dictũ ẽ. ¶ De duabꝰ ꝑmis
hic loquit̃. vnde di. glo. Omnez ſolicitu
dinẽ anime ⁊ corporis. Dẽmus ergo ſo
licitudinẽ aĩe ⁊ corpis in deuʒ ꝓijcere q̊/
niã ipe curã habʒ de aĩma ⁊ corpe. ¶ S
Ubi notandũ ẽ qꝫ ĩ ſolicitudĩe duo poſ/
ſũt ↄſiđari. ſ. ipm exercitiuʒ opis ſolicite
factũ ⁊ finis ↄplemẽtũ ſoliciti opis. ¶
Primũ. ſ. exercitiũ ſoliciti opis non de/
bemꝰ ꝓijcere in deuʒ. ita ſcʒ vt nihil ope
mur. qꝛ iſte ſeruus piger qui abſcondit
pecuniã dñi ſui ⁊ nihil lucratuſ eſt in ea
ↄdẽnatꝰ ẽ. Luc. xix. Ex ore tuo te iudico

ſerue nequā quare nō de. pecuni. me. ad
mē. ij. theſ. iij. Si quis nō vult opari nō
māducet. Sed dēmus tale exercitiuz in
deū proijcere ſicut pncipale opans. vt. ſ.
credam⁹ in ipo et p ipm oīa bona noſ fa
cere et credam⁹ q ipe ſit principale agēſ
in omni ope noſtro. eſa. xxvj Omīa ope
ra noſtra opatus es in nobis dnē. Se
cundū aūt. ſ. finē et ɔplementum ſolicite
opatōis totalitr debem⁹ in deū proijce
re. ro. vij. Nā velle adiacet mihi pficere
aūt bonū nō inuenio. j. cor. iij. Ego plā.
appol. riga. deus aūt incre. de. Debemuſ
ergo valde ſolliciti eſſe adimplere et ob
ſeruare mandata dei. et ſerere ⁊ metere
ope ſuo. ⁊ oēm aliā ſolicitudinē in deuz
ɔijcere. ſ. vt nō ſim⁹ ſolicitj an deus acce
ptet penitētiā nrām. ⁊ an ei placeat nos
ſaluare. et an ſim⁹ predeſtinati vel pſciti
Nec etiā dēm⁹ ſoliciti eſſe an deus per/
ducat bona exteriora ad fructū et finem
bonū. ſed dēmus firmiter credere. q ſi fe
cerimus mādata dei q ſaluabit nos ⁊ tē
palia miniſtrabit. eſai. j. Si volue. ⁊ au.
me bona terre come. math. vij. Querite
primū regnū dei et iuſticiam eius. et hec
omīa adijcient vo. Et q nos dēam⁹ om/
nē ſolicitudinē in deuz ɔijcere ⁊ ſperare
q in ſpūalibus et tpalibus nobis proui
debit. quantū ad pſens vna rō ſufficiat
que talis ē. Qui dat maius ⁊ principale
credendū ē q det minus ⁊ acceſſoriū. vt
qui donat equū. donet ⁊ ſellā. et qui dat
caſtrū det etiā poteſtatē dnāndi ī caſtro
Principalia autē opa ⁊ maxima circa
humanam naturam ſunt quattuor q̄ ſo
lus ds facit ⁊ pfecte largit. ſ. creatō. redē
ptō. corpm reſurrectō et anime et corpiſ
glorificatō. ad que quattuor oīa alia :vl
ſequunt vel tanq̄z ad finē ordinant. Si
ergo ds noſ creauit in tāta pfectōne. re
demit cuz tanto labore. ſuſcitabit in tan/
ta ɔpletōne. et glorificabit in tanto ſplē/
dore. quomō non credēdū eſt q nos nō
regat et gubernet in magna ſolicitudine
et amore. certe nō ē poſſibile. Et iō proij
ciam⁹ nos in brachia dei que tenet apta
et manet capite inclinato vt nos oſculet
mat. xj. Uenite ad me q laboratis ⁊ one.
eſtis et ego reficiā vos. Et ſic patet ſcdz.
Tercō hortatur ad ſobrietatiſ et vigilā
tie amplexū. q ſo. eſ. et vi. Circa quod qt
tuor facit. Primo nos hortat ad ſobrie
tatē et vigilantiā q ſobrij eſ. ⁊ vi. Scdo
oſtēdit cauſam. q aduerſari⁹ veſter dy
abolus. Tercio oſtēdit rē in q̄ aduerſa/
rio poſſū⁹ reſiſtere q ī fide. Quarto ne
credat q hoc prelū ſit tantuz in vno po
pulo. vel in vna puintia. di. q illud preli
uz et eadē paſſio et ɔcertatō ieſt toti fra
ternitati et omni pplo qui eſt in toto mū
do ibi. Scientes eandē paſſionez ei q̄ in
mū. ē veſ. fraterniti fieri. Circa hāc ptem
ſciendū. q tres ſunt hoſtes nri cū quib⁹
pugnare debem⁹. ſ. caro. q̄ ē hoſtis intra
ne⁹. et iō multū piculoſ⁹. Mūd⁹. i. dele/
ctabilia mōdi que matialit ⁊ occaſionalit
nos incitant ad peccandū. vel mund⁹. i.
mali hoīes mūdi qui bonoſ pſequunt ⁊
incitant ad peccandū. Et dyabol⁹ qui i/
uiſibilit pugnat ɔtra nos et intra et ext.
Indigem⁹ ergo ſobrietate cibi ⁊ pot⁹ cō/
tra carnis deſideria. Nō enī poſſumus
cōtra hūc hoſtē pugnare interficiēdo ip
ſuz aut fugiēdo ab eo. ſed ſolū ſubtrahē/
do ei cibū et potū et fercula diſcipline p/
cutiēdo. j. cor. ix. Caſtigo cor. me. ⁊ in ſer.
red. ecc. xxxiij. Seruo maliu. torta ⁊ ɔpe
des mitte eū in opatōz ne vacet. Seru⁹
maliuolus eſt caro q q̄nto meli⁹ fit ei ⁊
delicati⁹ nutrit. tantomagis ſupbit et pē
uit in aīam dnām ſuam. puer. xxix. Qui
a puericia delicate nutrit ſeruū ſuuz po
ſtea ſentiet eum ſibi contumacē. Hoc fi/
guratū fuit in ſara et agar. que ſtatī p⁹
q̄ ɔcepit rebellauit dnē ſue ſare. vt patz

gen.xvj. Sara dn̄ã aĩa agar ãcilla caro
nũq̃ã Indigem⁹ etiã ſobrietate rez mũ
di ꝯtra mundi delectabilia :q̃ ſobrietas
attendit̃ magis in volũtate q̃z in habitu
vel actu rez.vt ſcz ſobrie deſideremus ⁊
velim⁹ bona mundi ſcz ad neceſſitatẽ et
nõ ad vanitatẽ vel ad ſupfluitatez.j.thi.
vj. Habẽtes ali.et q̃b.te his ꝯtẽ.ſim⁹. vn
de Greg. habẽs res multas ſobri⁹ erat.
Et multi nihil habẽtes nõ ſunt ſobrij qꝛ
multa deſiderant. Sic ergo ꝯtra mũdũ
pugnam⁹ ſobrietate rez. Hoc ẽ ergo qd̃
di. Sobrij eſto.⁊.vi.ſ.ꝯtra carnẽ et mun
dũ.j.theſſa.v. Qui ebrij ſunt nocte ebrij
ſunt.nos qui diei ſum⁹ ſobrij ſum⁹. Con
tra dyabolũ vero indigem⁹ magnã vigi
lantia.qꝛ ip̃e nõ dormit.ſed tanq̃z leo ru
giẽs cir.vt nos deuo.iob.j. Unde venis
ſathan. Circuiui terrã et ꝑambulaui eaz
hiere.vj. Crudelis ẽ et nõ miſeret̃. Et pro
pterea xp̄s d.lu.xviij. Oportet ſemꝑ ora
re et nunq̃z deficere. Abacuc.ij. Sup cu
ſtodiã meã ſtabo. Ephe.v. Uidete frẽs
qũo ca.ã. Qꝛ inimicus noſter oẽz caute⁄
lã et aſtuciã hẽt et ex naturali ingenio et
expientia longi tp̄is.et ĩdo hõ difficulter
p̃t ei reſiſtere.iob.xlj. Nõ eſt poteſtaſ ſu
ꝑ terrã que valeat ei compari qui factuſ
eſt vt nullũ timeret. Una vero res ẽ quã
ſi pfecte habuerim⁹ pfecte ei reſiſtemus.
ſcz fides vera ⁊ viua.ephe.vj. In õib⁹ ſu.
ſcu.fidei in quo poſ.omĩa te.nequiſ.igne
extin. Dupliciť enĩ temptat dyabol⁹ fi⁄
deles.ſ.ꝑ proſpera diſſoluẽdo et per ad⁄
uerſa frangẽdo. Oĩa ergo tela que con⁄
tra nos emittit ꝑ ꝓſpera extinguim⁹ in fi
de inferni dum credim⁹ ſi proſpis mũdi
heſeri⁹ demergi ad infernũ.ecc.xj. Scito
qꝛ ꝑ his omĩb⁹ adducet te deus in iudi⁄
ciũ. Hic cadit exemplũ de heremita qui
omẽs digitos ſuos ꝯbuſſit anteq̃ z vellz
cũ vna agere volẽs prius experiri ſi poſſet
pati penas inferni. Omĩa vero tela que
cõtra noſ ꝓijcit per aduerſa extinguim⁹
in fide paradiſi dũ credim⁹ ꝙ ex patien⁄
tia aduerſoz ꝑuenim⁹ ad gloriã eterno⁄
rũ.et ĩdo ip̃a libenter toleramuſ.roma.
v. Sed et gloriamur in tribulatõibus
act.v. Ibãt apl̃i gau.a con.cõſi.q̃.dig.ha.
ſunt ꝓ.no.ie.ꝯtu.pati. Sic ergo pugnan
dũ eſt cõtra dyabolũ qui q̃tidie noſ infe
ſtat.et eodẽ mõ omẽs fideles infeſtat. et
fratres noſtros qui ſunt in toto mũdo.
ij.thi.iij. Omẽs qui pie volũt viuere in
xp̄o ie.pſe.pa.act.xiiij. Per multas t̃bu
latões optet nos in.in re.dei. Et ſic patz
terciũ. ¶ Quarto oſtẽdit ꝙ ſupradicta t̃a
deus ꝑducit ad pfectõis fructũ d. Deuſ
aũt omĩs gratie q̃ vo.n.ꝛc. Multe ſũt g̃⁄
tie dei quas deus ꝯfert nobis ⁊ in gene
rali et in ſpẽali. Et in generali ſũt decem
maxĩe grẽ q̃s deus fidelib⁹ facit. De qui
b⁹ ſi vis p̄dicare q̄re eas do.xviij. p⁹ tri.
in ſer.de euã. Ibi etiã ponunt̃ decẽ bene
ficia que de⁹ nobis ꝯfert. In ſpẽali autez
cuilibet fideli grãs mĺtas largit̃. Alicui
enĩ dat intelligentiã vitatiſ.alicui eloq̃n
tiã ermonis.alicui ſenſum diſcretõnis.
alicui grauitatẽ moz.alicui abſtinentiã
ciboz.et ſic de alijs que longũ eẽt enar⁄
rare. et que vnuſq̃ſq̃z fidelis in ſeip̃o ex⁄
ꝑitur.j.coz.xij. Et alij quidẽ dat̃ ꝑ ſp.ſer.
ſa.alij gra.ſa.in vno ſpũ ꝛc. Hec aũt om
nia opat̃ vnus atq̃z idẽ ſpũs diuidẽſ ſin
gu.ꝓut vult. Unde ergo di.de⁹ aũt omĩũ
grẽ q̃ vo.n.in eter. ſuã glo.in xp̄o ie.mo.
paſ.i.ꝑ modicas ⁊ ꝑuas paſſiones quaſ
ſuſtinem⁹ ꝓ noĩe ieſu in p̄ſenti. vocauit
nos ad eternã gloriã. Ro.viij. Nõ ſunt
ꝯdigne paſ.h⁹ tẽ.ad fu.glo.q̃ reuelabit̃ ĩ
nobis. Et nota ꝙ ad hanc gloriã de⁹ vo
cat multipliciť. Primo per p̄deſtinatõ
nem. Ro.viij. Quos autez p̄deſtinauit
hos ⁊ vo. Scd̃o per p̄dicatõnem.ꝓuer.
ix. Miſit ancil.ſu.vt vo.ad arcem. Ter⁄
cio per inſpiratõez.ro.iiij. Uocat ea que

nō ſunt tanq̄ȝ ea que ſunt. Quarto ꝑ be
neficiōꝝ largitōem. luc. xiiij. Homo qdaȝ
fecit ce. ma. ⁊ vo. mul. Quīto ꝑ flagelloꝝ
correctōem. ſic vocauit paulū. Hebre. xij
Flagellat āt omnē filiū quē recipit. Se/
xto ꝑ pene eterne ꝯminatōem. lu. xiij. Ni
ſi penitentiā egeritis omēs ſimul ꝑibitiſ
Septimo ꝑ glorie eterne repromiſſionē
apoc. ij. Uincenti dabo edere ď ligno vi
te qđ eſt in ꝑadiſo dei mei. Deus ergo q̇
tot grās nobis largit̄. et q̇ tot modis noſ
vocat ꝑficiet ſcȝ ꝑ verā humilitatē in no
bis. ꝯfirmabit ſcȝ remotōneȝ ſolicitudīs
tꝑalis. et ſolidabit. ſ. ſobrietatē vt vigila
re poſſimus aduerſus dyabolū et ipſuȝ
in fide vincere. iđo ipi glā in ſecula ⁊c.

Dnica quarta de euā. ſermo LXXII.

Estote miſericor
des ſicut ⁊ paṫ veſter miſericors
eſt. luc. vj. Sicut d. dauid. Tēp⁹
miſerendi deus. Totū temp⁹ ante aduē
tū xp̄i fuit tꝑs iuſticie. Nā in eo de⁹ ma/
gnā iuſticiā exercuit. vt pȝ in lucifero et
eius angelis. quos propter vnū motuȝ
ſupbie de celo proiecit. Idē patȝ in ꝑmiſ
ꝑentibus quos ꝑpter vnū pomū vetitū
quod ꝯmederūt de ꝑadiſo eiecit. Idem
patȝ in diluuio. in quo ꝑpter peccatum
carnis totū genus hūanuȝ ſubmerſit et
deleuit exceptis viij. Idē etiā apparet in
multis locis. ve. te. vbi oſtēdit quō deus
iuſticias magnas exercuit in hoīes Et
hec fuit ſumma et admirāda iuſticia. q̇a
oēm hoiem quantūcunqȝ ſancte viuerȝ
mittebat ad carcerē inferni. ac etiā iohēȝ
bap. ita ſanctū et ꝑfectū. Et ꝑpterea dice
bat. ps. Dnē in celo mīa tua. Quia ſolū
in celo videbat̄ eſſe. At vbi venit pleitu/
do tꝑis. ſcȝ tꝑs grē et miſericordie. qđ fu
it ab aduentu xp̄i circūquaqȝ regnat ⁊ ꝑ
ualȝ miſericordia iuſticie ps. Miſericor
dia dnī plena eſt terra. Et q2 tꝑs miſerē/
di eſt. iđo xp̄s fons et pater miſericordie
q̇ vt omī hoī miſereret̄ factus ē hō. ad mi/
ſericordiā nos inuitat. ibi. Eſtote miſeri
cordes. ⁊c. In q̇bus v̇bis q̇nqȝ ꝯtinentur
Primo. n. ad mīaȝ nos iuitat. In ꝑ̇ncipio
euangelij. Scđo ꝓhibitiua miſericordie
nobiſ vetat ibi. Nolite iu. ⁊ nō iu. nolite
ꝯdē. et nō ꝯdē. Qui enī iudicat et ꝯdem
nat ꝓximū nequaq̇ȝ ei⁹ miſeret̄. Tercō q̇ſ
dā effect⁹ miſericordie ꝑ̇ncipales nobis
impat ibi. Dimitte et dimit. vo. da. ⁊ da.
vo. Quarto ꝑmiū ꝓ miſericordia ⁊ eiuſ
opib⁹ nobis reddendū īſinuat ibi. Mē
ſurā bo. ⁊ ꝯfer. ⁊ coa. et ſupef. da. in ſi. ve.
Quinto ſub quadā ſimilitudīe q̄daȝ do
cumēta corrigere volētib⁹ ⁊ docere val/
de neceſſaria enarrat ibi. Nūquid pt ce/
cus ce. du. ⁊c. vſqȝ in finē. Primo ergo
ad miſericordiā nos inuitat exēplo priſ
noſtri di. Eſtote mi. ſicut ⁊ pa. veſter mi.
ē. Boni filij bonū patrē imitant̄. io. viij.
Si filij abrae eſtis opa abrae facite. duo
ergo di. Primo impat miſericordiā. q̇a
eſto. mi. Scđo oſtēdit modū miſerendi.
q2 ſicut et pater ve. mi. ē. Sed cū paṫ no/
ſter etiā ſit iuſtus. iuxta illud ps. Juſtus
dōnus et iuſticiaſ dilexit. q2 nō inuitat
nos ad iuſticiaȝ di. Eſto. iuſti ſicut ⁊ paṫ
ve. iuſtus ē. Et ſili̇ ad ſapiaȝ et potentiā
Ad hoc dicendū q̄ hoc fit ꝑpter ſeptem
T Primo q2 miſericordia magis tē/
pori ꝯueīt no. te. Q2 vt dictū eſt iuſticia
⁊ mīa ꝯdiuiſerūt ſibi tꝑa. vt iuſticia an
te xp̄i aduentū regnaret. ⁊ miſericordia
p⁹ eius aduentū. eccls. iij. Oīa tꝑs hēnt.
Scđo q2 miſericordia magis ꝯuenit lo/
co in quo ſum⁹ nā mūd⁹ ē plenus culpe
et malis miſerijs et ꝓmaximis indigēti/
is ⁊ penis hoīes inuoluunt̄. eccls. iiij. vi/
di calumniaſ que ſub ſole geruntur ⁊ la
crimas innocentū et ꝯſolatorē nemineȝ
et laudaui magis mortuos q̄ȝ viuentes
aug. In valle miſerie ſum⁹ in q̄ eo magiſ

eſt flendum quo minus flemus. ¶ Ter
cõ qꝛ miſericordia inter omnes virtutes
excellit. Unde ꝑ oleum ſignificatur qḋ
omnibꝰ liquoribus ſuꝑnatat. iuxta illḋ
eccl'ſ. ix. Oleũ de capite tuo nõ deficiet.
id eſt miſericordia tua animo tuo nõ de
ſit vt miſeris ꝯpatiaris. miſericordia eniꝫ
dꝛ quaſi miſeris cor dans. Excellit etiaꝫ
miſericordia inter omĩa opa dei. ps. mi⸗
ſeratõnes eiꝰ ſuꝑ omnia opa eiꝰ. Quar
to qꝛ magis vtilis ẽ et neceſſaria. j. Thi.
iiij. Pietas ad omĩa vtilis ẽ ꝓmiſſionẽ
vite habens q̃ nunc ẽ et future. Qꝛ ꝑ mi⸗
ſericordiã hõ meret̃ hic vitã gratie. ⁊ ĩ fu
turo vitã glorie. math. v. Beati mi. q̊. ipi
mi. conſe. bern. Sola miſericordia non
audiet auditũ malũ. Unde in iudicio fi
et ſolũ examinatõ de opibꝰ miſericordie
vt patꝫ math. xxv. quaſi ꝓpter ipſam ſint
ſaluati et ꝑ omiſſionẽ ſint damnati. iac.
ij. Iudiciũ ſine miſericordia fiet ei q̇ non
facit mi. Ad quod deſignãdũ tũc xp̃c de
monte oliueti ꝑ quẽ mons miſericordie
deſignatur in celũ aſcendit. Hoc etiaꝫ fi⸗
gurat̃ ⁊ ſignificat̃ in eo ꝙ ſcriptura refert
ꝙ ſalomon duo oſtia de lignis oliuarũ
fecit in ingreſſu oraculi. iij. reg. vj. q̃ ſigni
ficant duas ꝑtes miſericordie. vna ſpũa
lis et altera corꝑalis per quas homo in
templũ ingredit̃. ¶ Quinto qꝛ magis cõ
uenit patri noſtro deo. gre. Deus cui ꝓ
ꝓpriũ ẽ miſereri ſꝑ et ꝑcere ⁊c. Unde ſicut
ſoli ꝓpriũ ẽ illuminare. ⁊ igni calefacere
ſic deo miſereri. Et iõ ſi volumꝰ deuꝫ ve
raciter imitari ſimꝰ miſericordes qꝛ mi⸗
ſereri eſt eius ꝓpria opatõ. eſa. xlix. Nũ⸗
quid ꝑt mulier obliuiſci infantẽ ſuuꝫ vt
nõ miſe. fi. vter. ſui. et ſi illa oblita fuerit.
ego tamẽ nõ obli. tui. In hoc ergo ꝯgno
ſcit̃ maxime filius ſi naturalẽ opatõꝫ ha
bet patris. ¶ Ubi nota ꝙ deus hũit tres
pueros ⁊ maximos filios ¶ U ¶ Pri
mꝰ fuit lucifer qui noluit imitari deũ in
miſericordia ſꝫ in potẽtia. ⁊ iõ tanq̃m de
gener filius proiectꝰ ẽ. Scḋs fuit adaꝫ q̇
noluit imitari deuꝫ in miſericordia ſꝫ in
ſcientia. et iõ tãq̃ꝫ nõ legitimꝰ ẽ reꝓbatꝰ
Terciꝰ fuit xp̃c qui voluit deũ imitari in
miſericordia et in õibꝰ. math. xij. Euntes
diſcite qḋ e miſericordiã volo ⁊ nõ ſacr.
Et ideo tanq̃ꝫ naturał' filiꝰ ẽ elcũs. mat.
iij. Hic ẽ filius meꝰ dilcũs. ¶ Sexto. qa
miſericordia ẽ nobis magis naturalis.
iob. xxxj. Ab infantia mea creuit mecuꝫ
miſeratõ. Et ad id qḋ naturale ẽ faciliꝰ
ĩclinamur. Uidemꝰ ãt ꝙ ſi patit̃ vnũ mẽ
brũ ꝯpatiunt̃ oĩa mẽbra. vt d. apl's. j. cor
xij. Omẽs ãt xp̃iani vnũ corpꝰ ſumus in
xp̃o. ⁊ ſumꝰ mẽbra adinuicẽ. caput ãt no
ſtr xp̃s ẽ. vt d. apl's ad ephe. iiij. Et ideo
vnꝰ fidelis naturalit̃ dẽt ꝯpati alteri ſi⸗
cut fratri. ij. cor. xj. Quis infirmat̃ ⁊ ego
nõ infir. q̇s ſcã. ⁊c. ¶ Septimo qꝛ ad mi
ſericordiã faciẽdã plura motiua hẽmus
X ¶ Nã omnis creatura ĩcitat nos ad
miſericordiã faciẽdã. Sol enim ⁊ luna ⁊
oĩa corꝑa celeſtia tanq̃ꝫ nobis ꝯpatiẽtia
vtpote in magna penuria ꝯſtitutꝰ omĩa
bona ſua cõicãt nobis. ſilr q̃ttuor elemẽ
ta ⁊ oẽs arbores. ſilr multa aĩalia ĩcitãt
nos ad miſericordiã eo ꝙ int̃ ſeinuicem
miſerent̃. Dicit̃. n. ḋ cyconia. ꝙ pꝰq̃ꝫ ſenu⸗
erit filij eꝰ ponũt eã in nidũ et nutriũt eã
Dicit̃ etiã ḋ aqla ꝙ q̃n generat tres pul
los ꝓijcit vnũ qꝛ nõ ꝑt omẽs nutrire. et
tũc q̇dã auis que appellat̃ cobar aſportat
⁊ nutrit De leone etiã dꝛ ꝙ ꝑcit ꝓſtratis
et hoĩem errantẽ reducit ad viã. et infe⸗
riora animalia nõ ꝯmedit. niſi neceſſita
te famis ꝯpulſus. Semꝑ etiã q̃n ꝯmedit
reliquit aliquid de preda. ⁊ idõ vulpes
ſequit̃ eũ Pullũ etiã vnius eque ſi mo⸗
riatur equa: alie eque ſuſcipiũt nutrien⸗
dũ Et. ſi vnus elephas cadit omnes alij
currunt ad eũ releuanduꝫ. quia ꝑ ſe nõ
poteſt reſurgere. Dicit̃ etiam delphino

mortuo alij cōuenīūt et ſepeliūt eū in ꝓ/
fundo maris. De conchis etiā marinis
dr̄ ꝙ ſemꝑ ſtant clauſe et quidaꝫ alius pi
ſcis venit cū cibo et aperit eā et īmittit ci/
bū. Et breuiter tota natura et tota crea/
tura īcitat nos ad miſericordiā. Et ſic pꝫ
ꝙ ꝓpter ſepteꝫ deus nobis mādat miſe/
ricordes eſſe magis q̄ꝫ iuſtos vel ſapien
tes. Et hoc eſt qd̄ dr̄. Eſto. ni. ꝛc̄. ¶ Dei/
de oſtēdit modū miſerēdi d. ſicut ⁊ pater
veſter . miſericors eſt. ¶ Ubi nota ꝙ de
bemꝰ eſſe miſericordeſ adinuicē ſicut de
us pater noſter miſericors eſt circa nos
Eſt āt miſericors pater noſter circa nos
q̄ntū ad decē. ¶ ¶ Primo indignū
omi bono et a ſe auerſum . ad viā vitatiſ
reducendo ⁊ reuocādo. ij. reg. xiiij. Uad
reuoca pueꝝ abſolon. Abſolon interfece/
rat filiū regis. ſic pctōr q̄ntū in ſe ē inter/
ficit filiū dei et tamē deus reuocat eum.
Sic et nos nō ſolū amicoꝝ ſꝫ etiā inimi/
coꝝ miſereri dēmus. mat. v. Diligite ii.
ve. benef. his q̄ ode. vo. ¶ Scd̄o redire
nolentē patiēter expectādo. Ro. ij. Igno
ras quoniā benignitas dei te ſup. expcān
do ad pniām adducit. Et nota quō expe
ctat multos. Sic et nos primū nō valē
tē nobis reddere noſtꝝ debitū debemꝰ
patient̄ expectare donec poſſit reddere.
mat. xviij. Patiētiā ha. ī m. ⁊ oīa reddā
tibi. Sed multi crudeles capiūt et incar
cerāt debitores ſuos. math. xviij Teneñſ
ſuffocabat eū dicēs redde qd̄ debes.
Tercō pctōrē ne a dyabolo ſuffocet̄ ⁊ de
mergatur in infernū defendēdo. tren. iij
Miſericordie dnī. q: nō ſumꝰ ꝯſumpti.
gen. iiij. Quicūqꝫ īuenerit me occidꝫ me
et ait dominus nequāq̄ꝫ. ſꝫ quicūqꝫ occid/
rit chayn ſeptuplū puniet̄. Et poſuit do
minꝰ ſignū in chayn ne occideret̄. Sic ⁊
nos dēmus iuuare primū q̄ntuꝫ poſſu/
mus ne a dyabolo rapiat̄. vel ne ab alio
primo rapiat̄ et deuoret̄. ij. coꝝ. xij. Ego

aūt libētiſſime impendā ⁊ ſuꝑ impēdar
ipſe ꝓ aīabus veſtris. Sed valde dteſta
bile eſt. vt d. aug. ꝙ vidr̄ lupuſ aſportare
pecudē alicꝰ ⁊ oēs clamant. videt̄ dyabo
lꝰ aſportare aīaꝫ primi et nullꝰ reclamat
Quarto pctōreꝫ ne deficiat paſcēdo. pſ.
Qui dat. iumē. eſ. ipoꝝ. i. pctōribꝰ qui iu
mētis cōpantur. Sic ⁊ nos etiā pctōres
ſuſtentare debemꝰ ne fame deficiāt. qa ī
eis natura bona eſt et poterūt adhuc ef/
fici boni. math. xxij. Bonos et malos in
troduc huc. ſ. ad nuptias. Debemꝰ etiaꝫ
pctōres ſuſtētare pane verbi dei. j. pe. v.
Paſcite q̄ in vobis eſt gregē dnī. ¶ Quī
to pctōribus oportunitateꝫ peccādi ſub
trahēdo. oſee. ij. Sepiā vi. tuā ſpi. ⁊ ſepi
aꝫ eā maceria. Multociēs deus dat ad
uerſa pctōribus. ne in peccatis delectent̄
et ne peccata ꝑficiāt q̄ facere diſponunt.
qd̄ eſt viā peccatoꝝ ſpinis ſepire. gen. xij
Flagellauit āt deꝰ plagis maximis pha
raonē ac domū eius. ne ſcꝫ abuterentur
vxore abrae. Sic et nos oēm materiam
peccādi dēmꝰ auferre primo et nō eſſe ei
ad ruinā ſed ſalutē. Tiīi. ij. Temetipſuꝫ
prebe exemplū bonoꝝ opum ¶ Sexto
ptꝰ multiplicē repulſam ad vocandum
pctōrē nō deſiſtēdo. grē. Debemꝰ dei mi
ſericordiā erubeſcere et ſi iuſticias eius
nolumꝰ formidare. qui tāto amplior in
ꝓbitate ꝯtemnit̄. q̄ꝫto cōtemptus voca/
re nō dedignat̄ apoc. iij. Ego ſto ad oſti/
uꝫ ⁊ pul. Ita et nos a beniuolentia proxi
mi deſiſtere nō dēmꝰ q̄ꝫuis continue ab
eo angarias patiamur. ro. xij. Nulli ma
lū pro malo red. ſꝫ ecōtrario benedicēteſ
Ibidē. Benedicite pſeq̄ntibꝰ. ¶ Septio
ad ꝯuerſionē nrāꝫ multiplicit̄ ⁊ mirabi/
liter opando. mō dādo proſpera. mō ad
uerſa. Exemplum de fabro qui inclauat
equū vt ſibi remaneat. Sic facit deꝰ. pſ.
Conuerſus ſum in erum. m. dū ꝯſi. ſpia.
Per oēm modū deus opatur vt pctōr

ſibi remaneat. Sic et nos oı̄mō dēmus
ſatagere vt pctōꝛes boni fiāt.ij.co.vj. In
omībus exhibeamꝰ noſmet.ſicut dei mi.
in mul.pa.a dex.et a ſini. Qꝛ vt d.auguſ.
Nihil eſt dō ita acceptū ſicut zelus aīa
rū. ¶ Octauo penitentez et ad ſe reuer⸗
tentē benigne ſuſcipiēdo ſicut ipē poſu⸗
it exemplū in filio ꝓdigo.lu.xv. Miſeri
coꝛdia motus ceci.ſup col.eiꝰ. Sic ⁊ noſ
petentibꝰ a nobis veniā de iniurijs no⸗
bis illatis.benigne debemꝰ occurrere et
recipe ad oſculū pacis. Multi ferotio⸗
res canibꝰ nūq̄z volūt pcere quātūcūqz
humiliatis niſi vulnerent eos vel occi
dāt. Dicit de cane ꝙ ſi hō ꝓſterneret ſe ī
terrā nūq̄z tangeret eū Hic cadit exēplū
de quodā impatoꝛe romano.qui cuz ce⸗
piſſet regē armenie.et ille depoſito dya⸗
demate genuflexiſſet corā eo ſtatiz reſti⸗
tuit ei coronā et regnū ¶ Nono penitē
tem de ſtatu viliſſimo ad ſtatū regiuz ꝓ
mouēdo.ps. De ſtercoꝛe eri.pau. vt col
locet eū cū pn. Unde ille prodigꝰ fi. q̇ pa
ſcebat poꝛcos honoꝛifice ad menſam pa
tris ſedebat Sic ⁊ nos dēmus proximū
ad bonū ſtatū anime ⁊ coꝛpis reducere.
et nō tenere eū extra domū ſuā vel in ali
quo peccato. ¶ Decimo pctōri ꝯuerſo
virtutē pſeuerandi dando. Eſa.xl. Qui
dat laſſo virtutē. Sic et nos dēmus ꝑri
mū in bono ꝓpoſito ꝯſeruare.⁊ in bono
ſtatu manutenere p noſtrā oꝛōem. eph.
iij. Huiꝰ rei grā flecto genua me. ad pa.
do.no.ie.xp̄i.vt det vo.ſe.di.gl.ſ.ba.xp̄m
p fidē in coꝛdibꝰ vr̄is. Et ſic patz primuz.
¶ Scd̄o ꝓhibitiua miſercoꝛdie nobis
vetat di. Nolite iudicare ſcz primū per
malas ſuſpitōnes.ſz ſup.miſeremī eius.
vt nō iudicabimini ſcz a deo Nolite cō⸗
dēnare ſcz ſentētiā diffinitiuā de aliquo
ferēdo.vt nō ꝯdēnabimini ſcz a dō.augꝰ
Et ſi ſuſpitōes vitare nō poſſūꝰ qꝛ hoīeſ
ſūꝰ.tamē diffinitiās ſn̄ias ꝯtinere dēmꝰ.

Ubi nota ſm aug.ꝙ quedā ſunt fcā hoī
nū manifeſta que nullo mō tergiuerſari
poſſunt quin mala ſint . vt furta homi⸗
cidia.blaſſemie.adulteria ⁊ hmōi. d̄ qui
bus licitū ē nos iudicare et ꝯdemnare ꝙ
mala ſunt. Quedā ſunt media que poſ⸗
ſunt bono ⁊ malo animo fieri. Et iſta cū
exterius nō ꝑtendāt aliquā ſpēm mali.
dēmus ea ſp ad bonaz partē intꝑretari.
etiā ſi malo animo fiant. qꝛ hoīes vidēt
que foris parēt. deꝰ aūt in tuet coꝛ.j.reg.
xvj. Quedaz ſunt occulta de quibꝰ iudi⸗
care temerariū eſt.aug. De occultis alie
ni coꝛdis temere iudicare peccatū ē.j.co.
iiij. Nolite āte tempꝰ iudicare .q̊advſqz
ve.d.q̇ ⁊ il.abſcō.te.⁊ maīfeſtabit ꝯſi.coꝛ.
Ue ergo illiſ qui maīfeſta bona iudicāt
mal.vel coꝛrupta intētione facta.vt pha
riſei q̇ dū xp̄c eieciſſz demoniū dixerunt.
In.beel.pn.d.ei.dēonia.luc.xj. Ualdē er
go dēmꝰ eē tpati in iudicando.qꝛ talē iu
dicamꝰ aliq̄n qui ē optimꝰ vel erit opti⸗
mꝰ.vt patz in paulo.ro.xiiij. Tu q̇s es q̇
iudicas alienū ſeruū. Nota hic ꝙ multi
plex ē iudiciū. ¶ X ¶ Primū ē iudici⸗
um prudētie.qd̄ ꝓcedit ex ſagacitate iu⸗
dicis p vā ſig̃.vt fuit iudiciū ſalomonis
intē duas meretrices.iij.reg.iij. Nā omīſ
mater naf̄alitē diligit filiū.⁊ nollet eū mo
ri.qd̄ vna illarū oſtēdit q̄ vera mater fu
it. Sic iudicauit daniel illos duoſ falſoſ
teſtes.qui ꝯdēnauerūt ſuſannā.dan.xiij
Hac prudētia ꝓpē maliciā hoīm multū
deberēt iudices abūdare. Exēplum de il
lo iudice q̇ liberauit paupem.in cuiꝰ do
mo quidaz poſuerat.xij.vrceos olei. ſex
erant pleni.⁊ ſex ſemipleni.⁊ inferiꝰ erat
aqua.⁊ accuſauit paupem illū ꝙ fuerat
ſibi furatus oleū ⁊ iudex cognouit per a
murgā q̄ nō erat tanta ⁊ equalitē in omi⸗
bꝰ vrceis ꝙ nō erat verū. Tale iudicium
eſt iuſtū ⁊ licitū. ¶ Scd̄m ē iudiciuz iu
ſticie ſiue iuris qd̄ ꝓcedit ſm allegata et

ſm ↄfeſſa. et ſic debēt iudicare oēs iudi/
ces ſub lege ↄſtituti. vt d. au. etiā ſi ſit fal
ſum qđ ꝓbat vel confitet̃ reus. Hui⁹ exē/
plū habem⁹ in dauid qui mādauit interfi
ci illū qui dicebat ſe interfeciſſe ſaulē ⁊ ta
mē nō erat verꝫ. Sed ait dauid. Os tuū
cōtra teipm locutū ē. ij. reg. j. Tale iudici
uꝫ eſt iuſtū ex pte iudicis. eo ꝙ pcedit ſm
ius. ¶ Terciuꝫ eſt iudiciū punitōnis et
formidinis. qđ pcedit et infertur ꝓpt̃ pec
cata paterna. Hoc fuit factū tpe dauid.
q̄n facta eſt fames tribus ānis. ⁊ cōſuluit
dauid dn̄m. q̄ reſpōdit d. qđ hoc erat ꝓ
pter peccatū ſaulis. qꝛ ↄ̄ iuramētū prede
ceſſorꝫ ſuorꝫ interfecit multos gabaonita/
rū. Et dati ſunt duo filij ſaulis et quīqꝫ
nepotes gabaonitis qui ſuſpēderūt eos
in ligno et ceſſauit plaga de ꝑplo. ij. reg.
xxj. ¶ Quartū eſt iudiciū temeritatis ⁊
ſuſpitōnis. qđ pcedit ſm imaginata. q̄n
quis ex leuib⁹ ſignis iudicat et credit ali
quē malū. qđ ↄtingit. vel qꝛ ipe ē male di
ſpoſitus ⁊ iō ſic iudicat alios vel qꝛ odit
illū. vel qꝛ multa vidit et audiuit. ⁊ ideo
de facili iudicat. vnde ſenes ſunt valđ ſu/
ſpitioſi. et iſtud eſt minus peccatū. qꝛ ſe/
nes multa viderunt ex quib⁹ mouent̃. et
tale iudiciū eſt ſm faciē. qđ ꝓhibetur. io.
vij. Nolite ſm faciē iudicare. Sic iudi/
cauit totila beatū caſſiuꝫ epm marinēſcꝫ
eſſe ebriū. qui erat naturalit̃ rube⁹ vt di.
greg. in dyal. Hic cadit exēpluꝫ de gallo
et catta ⁊ murib⁹ q̄n mures credebāt cat
tum vnū ſanctū patrē. qꝛ erat inuolutus
cinere et gallū eſtimabāt terribilē homi/
nē ꝓpter criſtā rubeā. Et ſic pꝫ ſcđm.
Tercio duos effect⁹ miſericordie nobis
mipat dicēs. Dimittite iniurias et offē/
ſas et dimittet̃ vobis. ſcꝫ a deo peccatuꝫ
veſtrꝫ. Date. ſcꝫ tpalia bona paupib⁹. et
dabit̃ vobis ſcꝫ a deo vita eterna. ¶ A
Ubi nota ꝙ. ij. ſūt genera opm miſicor
die. Quedā .n. ſunt opa mīe ſpūalia ad
aīaꝫ ptinētia. et ſūt ſex q̄ i hoc v̄. ↄtinent̃.
Conſule caſtiga ſolare remitte fer ora.
Remittere ergo vel dimittere iniurias
primo. eſt vnū opus miſericordie ſpūale
et iđo tangēdo ipm omnia alia ſpūalia
opa dat intelligi. Et nota hic ꝙ retinere
iniurias et nō pcere eſt magnū piculum
qꝛ odiū in corde ē ſicut ignis in pectore.
qui ↄburit pectus tenētis. Sic odiū ſo/
lū obeſt odiēti. Itē eſt ſicut tinea in pan/
no que corrodit pannū in quo eſt. Item
ē ſicut apis aculeū infigens que duꝫ acu
leū infigit pdit ipm et p ↄſeq̄ns moritur
nec de cetero mellificare poteſt. Sic ⁊ in
figens aculeos odij morit̃ ſpūaliter. nec
de cetero opa vite pōt exercere niſi odiū
deponat. Quedā vo ſunt opa miſericor
die corpalia ad corpus ptinētia. et ſunt
ſex que in hoc verſu cōtinent̃. Uiſito po
to. cibo. tego. redimo. colligo. condo. Et
iſta ſunt min⁹ pfecta opa q̄ꝫ ſpūalia. Da
re ergo bona tpalia. ſiue panē ſiue vinū
ſiue indumētū ſiue hoſpiciū. ſiue pecuni
aꝫ. ſiue in redemptōnē captiuorꝫ ſe expo
nere. vel dare pſonā ſuā ad viſitandum
viduas vel afflictas pſonas. ⁊ ad condē
dū. i. ſepeliendū mortuos. hec oīa ſunt
mīe opa corpalia. pro quib⁹ de⁹ dat no/
bis vitā eternā. ¶ Et nota hic ꝙ inter oīa
opa miſericordie taꝫ ſpūalia q̄ꝫ corpalia
vnū ē quod magis placet deo. ſ. ꝙ homo
miſereat̃ aīe ſue. ecc. xxx. Miſerere aīme
tue placens deo. puer. xj. Benefacit aīme
ſue vir miſicors. Quidā ſūt ſic chayn q̄
male diuidūt et recte offerūt. gen. iiij. Si
male diuidas ⁊ recte offeras peccaſti. qđ
tūc eſt q̄n hō res tpales dat paupibus. et
corpus etiā exponit in ſeruiciū paupum
animā vo dat dyabolo. qđ tūc fit. q̄n hō
in pctō mortali exiſtēs facit opa miſeri/
cordie. nec exire ſatagit de ptāte dyaboli
Cōtra q̄s ait apl's. j. cor. xiij. Si diſtri. in
ci. paup. o. f. m. ⁊ tra. cor. m. ita. vt ar. ca. āt

nō h. nihil mihi ꝓdeſt. mat. vij. Domine
nōne in noīe tuo ꝓphetauimꝰ et v̄tutes
multas fecimꝰ et dicet illis. Amen dico
vobis. ne. vo. Faciamus ergo ſicut abel q̇
obtulit optima ⁊ ideo bene diuiſit dans
meliora deo. Demus ergo deo optima
noſtra ſcꝫ aīaꝫ cor et volūtatē. puer. xxiij
Fili prebe mihi cor tuuꝫ. Itē nota ꝙ alia
lrā di. dimittite ⁊ dimittemī. q꞉ ille qui te
net odiū ī corde fortiſſime tenet ab odio
q꞉ q̄ꝫuis peccatuꝫ omē teneat hoīeꝫ ſicut
ſeruū iuxta illō. Qui facit pecca. ſuꝰ ē pe.
ioh. viij. Odiū tamē tenaciſſīe tenet hoī
nē. ita ꝙ hō oē ſcelꝰ ꝑpetret ꝯtra illū quē
odit. Et iō recte d. dimit. ſ. iniurias ⁊ dimit
temī. ſ. ab odio qō vos q̄ſi catenatos tꝫ.
puer. v. Funibꝰ peccatoꝝ ſuoꝝ q̄ſqꝫ con
ſtrigit. Ad opa v̄o mīe faciēda ſeptē bo
na nos inducūt q̄ habēt efficere. ¶ Pri
mū eſt q꞉ deū placāt. Gene. xxxij. Placa
bo eū mūeribꝰ. puer. xxj. Munꝰ abſcon
ditū extinguit iras ⁊ donū in ſinu indigti
onē maximā. Fugāt etiā tenebras ab aīa
eſa. lviij. Si effuderis eſuriēti animā tu
aꝫ. et aīaꝫ afflictā repleueris orieť in tene
bris lux tua. et tenebre tue erūt ſicut me
ridies. Scdꝫ ē q꞉ faciūt obtinere petita
eſa. lviij. Frange eſuriēti pa. tu. ⁊ egenos
vagoſqꝫ induc in domū tuā. cuꝫ videris
nudū opi eū. ⁊ carnē tuaꝫ ne deſpexeris.
Et ſubdit. Tūc inuocabis ⁊ dñꝰ exau
diet. clamabis et dicet. ecce aſſum. q꞉ mi
ſericors dñꝰ dꝰs tuꝰ. puer. xxj. Qui ob
turat aurē ſuā ad clamorē pauꝑum. cla
mabit ipe ⁊ nō exaudieť. ¶ Terciū eſt q꞉
faciūt hoīeꝫ filiū dei. q꞉ vt dictū ē in miſe
ricordia maxīe ſimilať dō. q꞉ ꝓpriū ⁊ na
turale opꝰ di ē miſereri. ecc. iiij. Eſto pu
pillis miſericors vt pater. Et ꝓ viro ma
tri illoꝝ. et eris tu velut filiꝰ altiſſimi.
Quartū ē q꞉ faciūt nos amicos nā pau
peres ⁊ religioſos faciūt ſtipēdiarios ſu
os q̇ q̊tidie inꝑpellūt apud deū. gre. pau
peres nō ſunt colēdi vt egeni ſed exoran
di vt patroni. Hic cadit exēplū ludouici
regis frācie qō dictū fuit ſupra. ¶ Quītū
ē q꞉ ſociāt hoīeꝫ maxime tpe neceſſitatis
omībꝰ alijs recedentibꝰ a nobis. ambro.
Nō ſūt bona hoīs q̄ ſecū ferre nō pōt ſo
la miſericordia comes ē d̄functoꝝ. apoc.
xiiij. Opa enī illoꝝ ſequunť illos. ¶ Se
xtū ē q꞉ hoīes ſpūaliter ditāt. Miſericor
dia enī ē prudentiſſima negociatrix. q̄ ꝓ
pituris eterna recipit. ꝓ tpalibꝰ celeſtia.
aug. Prebe tectū ⁊ accipe celū. Ipa cali
cē aq̄ frigide ꝓ deo tribuit ⁊ accipit torrē
tē voluptatis etne. Unde ille ſeruꝰ q̇ ab
ſcondit pecuniā dñi q꞉ nō habuit miſeri
cordiā nihil lucratus ē. Si enī expēdiſſꝫ
eā in pauꝑes recepiſſet centuplū. Cuius
rō ē. q꞉ tātū mereť hō. q̄ntū hēt de carita
te. Caritas. n. ignis ē que ardere nō p̄t ni
ſi in oleo miſericordie. Et iō tātū ardꝫ q̄n
tū ē ibi d̄ oleo. j. io. iij. Qui habuerit ſub
ſtātiā hꝰ mūdi et viderit fratrē ſuū neceſ
ſe hrē ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo. q̊mō
caritas dei manet in eo. augꝰ. Neſcit ne
gociari q̇ nō habꝫ miāꝫ. potiꝰ abſcondit
bona dñi ſui q̄ꝫ velit alteri mutuare. ſilis
vulpi q̄ pociꝰ voluit caudā ꝑ terrā trahe
re q̄ꝫ aliq̄ntulū ſimee dare. Et iō auferen
tur ab eo. q꞉ nec hic eis ſaciať ⁊ in morte
omīa ꝑdit. iob. xvij. Diues cū dormierit
nihil ſecū auferet. Et nota hic ꝙ miā ī ne
gociatōne ſua ſemī ꝯpatur. iuxta illō. ij.
coꝝ. ix. Qui pce ſeminat pce ⁊ metet. et q̇
ſemīat. in. ⁊c. Et hoc ꝓpter tria. ¶ Primo
q꞉ ſemē abſcondiť ne ab auibꝰ ꝯmedať.
Sic opa miſericordie dēnt abſcondi ne
ventꝰ vane glīe ea aſportet. mat. vi. Cū fa
cis elemoſinā noli tuba canere āte te. ¶
Scdō q꞉ dū ſeminať ꝑdi videť cū tamen
ſolꝰ ille ſit modꝰ ſemē ꝯſeruādi. Sic ele
moſina cū dať ꝑdi videť. ⁊ tamē ſolꝰ ille
eſt modꝰ bona nrā ꝯſeruādi. yſiō. Terre
na omīa retinēdo amittimꝰ: et largiēdo

ſeruam⁹.mathe.x. Qui ꝑdiderit aĩaȝ ſu
am propter me inueniet eam.glo. quaſi
dicatur agricole.ſi fructus ſeruas ꝑdis.
ſi ſeminas renouas. Solas quas dede
ris ſemper habebis opeſ. ¶ Tercõ quia
ſemen cum fenoꝛe ſurgit. Sic opera mi/
ſericoꝛdie centuplũ accipient. Mat.xix.
Centuplũ accipietis.puerb.xix. Feneratᷣ
dñõ qui miſeretur paupiſ. ¶ Septimũ
ẽ q: ſola opa mĩe habẽt plenas literaſ re
miſſionis regis eterni.mat.vj. Si dimi/
ſeritis hoĩb⁹ peccata eoꝝ dimittet et vo/
bis pater veſter celeſtis delicta veſtra.
Et ecõuerſo Judiciũ ſine miſericoꝛdia fi
et ei qui nõ fecerit miſericoꝛdiã.vt dꝛ Ja.
ij.Et ſic pꝫ terciũ. ¶ Quarto ꝓmiũ pro
omĩb⁹ opibus mĩe nobis reddendũ inſi
nuat cũ di. Menſurã bonã et ꝯfer. ⁊ co.
et ſupef.da.in ſi.veſtꝛ.ſ.paupes quibus
mĩam tribuiſtis. Ipi enĩ ſũt dñi regni ce/
loꝝ.et iõ optime poſſunt retribuere.ma/
thei.v. Beati paupes ſpũ quoniã ipoꝛũ
eſt reg.c. Ubi nota q̄ q̄ttuoꝛ di.de ꝓmio.
ſcȝ q̄ erit menſura bona.conferta.coagi/
tata.et ſupeffluens.qđ tripl'r ꝑt exponi.
Primo ſcḋm oꝛdinẽ dantiũ. Quidã eniȝ
dant ꝑtem ſupfluoꝝ paupib⁹.et ſic non
oĩa.luc.xj. Qđ ſupeſt date elemoſinã.i.đ
ſupfluo. Et iſti ſunt ꝯmunes hoĩes ĩ ma
trimonio viuẽtes ⁊ in mũdo ſtantes. Et
q̄ntũ ad hos d. Menſurã bonã.i.iuſtaȝ.
q: talibus iuſte remetiet.⁊ digna merceſ
reddet.vel hic vel in futuro.ezec.x. Juſti
cia iuſti ſup eũ erit. Quidã dãt omĩa ſu/
pflua vite ſue.luc.iij. Qui ha.du.t.det v.
nõ hñti. Per vnã tunicã intelligunt ne
ceſſaria vite.et p ſcdaȝ ſupflua. Et iſti ſũt
magis pfecti ſeruantes ꝑcepta.ſed nõ cõ
ſilia. Sic faciebat thobias q̄ omĩa ꝓmiti
ua ⁊ decimas ꝯcaptiuis fratrib⁹ impcie
bat.tho.j. Et q̄ntũ ad hos d.ꝯfertã.i.maĩ
b⁹ cõpꝛeſſaȝ.vt nihil vacui ſit in ea.qa ta
les replebuntur vndiq̄ȝ bonis.ps. Qui

re.in bo.deſi.t. Quidã dãt nõ ſolũ ſuper/
flua ſed etiã ꝑtem neceſſarioꝛũ ⁊ reſtrin/
gunt vitã ſuã vt poſſint paupibus bene
facere.luc.xix. Ecce di.bo.me.do.do.pau
pib⁹. Exẽplũ đ btõ martino qui mediaȝ
clamidẽ paupi tribuit. Et q̄ntũ ad iſtos
di.coagitatã.i.cõquaſſatã vt vltra capa/
citatẽ capiat.q: tales retributõeȝ merce/
dis habebũt ſupꝛa ſperatũ ⁊ ſupꝛa meri
tũ.eſa.lxiiij. Oculus nõ vi.de⁹ ab.te q̄ꝫ
ꝑpa.expec.te. Quidã dãt oĩa et nudi nu/
dũ xp̄m ſequunt.mat.xix. Ecce.n.rel.o.⁊
ſe.ſu.te. Et iſti ſunt viri pfecti qui nõ ſo/
lũ ꝑcepta ſed etiã conſilia implẽt.math.
xix. Si vis pfectus eſſe vade et vẽde om
nia q̄ hẽs ⁊ da.pau. Et q̄ntũ ad iſtos di.
et ſupef.i.nõ raſilẽ ſed vndiq̄ȝ effundẽteȝ
q: taleſ nõ hẽbũt gloꝛiã ad menſurã ſȝ ex
cedent gloꝛiã alioꝝ. Quia vt di.aplus.j.
coꝛ.xv. Stella differt a ſtella in clarita/
te. Sic erit gloꝛia beatoꝝ. Iſti erũt ĩ ſum/
mo gradu cũ xp̄o alios iudicanteſ.mat.
xix. Uos q̄ reli.om.⁊ ſe.eſtis me.in rege.
cũ ſede.fi.ho.in ſe.ma.ſue.ſede.⁊ vos ſup
ſed duodeciȝ iu.xij.tri.iſrael Gl'a iſtoruȝ
erit admirabilis oĩno et ſupexcedẽs om
nẽ intellectũ.eſa.lx. Tũc videbi.⁊ af.⁊ mi/
ra.⁊ dila.coꝛ t. ¶ Scḋo mõ poteſt expo
ni ſcḋm numerũ bonoꝝ q̄ retribuunt. Nã
deus ſeruis exercentib⁹ pietatis opera.
oĩa bona ꝯfert.q: ipſi ſunt filij.ſi aũt filij
et heredes.vt di.apl's ad ro.viij. Sũt ãt
q̄ttuoꝛ genera bonoꝝ ſcilȝ bona foꝛtune.
nature.gratie.⁊ gl'e. Quantũ ergo ad bo
na foꝛtune que ſunt diuicie et dignita/
tes ⁊ hmõi.di.menſurã bonã.i.plenã.qa
de tpalib⁹ dat eis ad ſufficiẽtiaȝ vite.ita
q̄ ipi ꝯtentant.mat.xix. Centuplũ accipi
etis. Centenarius enĩ ẽ numer⁹ pfectus.
Significat ergo q̄ ipi accipiãt pfectiõem
et ſufficientiã in tempalib⁹ vt d.gre.pctõ
res ãt de tpalibus nõ habẽt menſurã ple
nã q: eis nõ ſatiant nec contentant.eccl's

.v. Auarus nō implebit pecunia. Quan
tū āt ad bona nature que ſunt ſanitas.
fortitudo. docilitas. induſtria naturalis
⁊ hmōi dicit ꝯfertā. Tunc dr̄ ſextariꝰ eſſe
confertus ficubꝰ. quādo ficus ſunt ita cō
preſſe in ſextario ꝙ nullū vacuū remanꝫ
inter ficus vbi poſſit aer remanere. Pec
catores aūt nō habēt menſurā confertaꝫ
de bonis nature. qr cum ipī poſſidēt mlꝫ
tam vacuitatē vbi ventus vane glorie d̄
moratur. Sed iuſti menſuraꝫ habent cō
fertā. quia inter bona nature que a deo
recipiunt non habent vacuitatē. vbi re
maneat ventus vane glorie quia omnia
referunt ad laudeꝫ dei. j. cor. x. Omīa in
gloriā dei facite. Quantum vero ad bo
na gratie que ſunt virtutes et dona dicit
coagitatam. i. concuſſaꝫ vt plus recipiat
quia vt dr̄ iohā. iij. Non dat deus ſpūm
ad menſurā. imo quotidie ī viris ſanctiſ
auget deus gratias et dona. et omni die
implet eos opibꝰ virtuoſis ex quibꝰ ha
bitus virtutū q̄tidie pficiunt. gre. Nun
q̄ eſt amor dei ocioſus. opatur enī mag
ſi eſt. Quantū autē ad bona glorie. que
conſiſtunt in viſione et fruitōne diuina
dicit ſuperfluentem. quia illa excedit oī
no conditioneꝫ humane nature. nec hō
mortalis poſſet deum videre. exo. xxxiij.
nō videbit me homo ⁊ viuet. nec anima
ſepata corpore poſſet illaꝫ gloriaꝫ capere
niſi ſub lumine glorie quod deus creat ī
anima. ps. In lumine tuo videbimus lu
men. Et ideo oēm cogitatū omne deſide
rium et omnē imaginatōnē excedit. j. co.
ij. ꝙ oculus non vi. nec au. au. nec in cor
hominis aſcendit. que prepa. deus hiſ qui
diligunt illum. ¶ Tercio poteſt expo
ni quantum ad perfectōneꝫ boni. quod
ex operibus miſericordie recipiemꝰ. Nā
illa gloria beata erit tota et perfecta mer
ces quam ex omnibus operibus noſtriſ
et ex gratia dei recipiemus. Gloria autē
illa in quattuor perficitur quantum ad
noſ ſcꝫ in boni cognitione. in boni cogni
ti amore. in boni cogniti et amati poſſeſ
ſione. et in boni cogniti et amati ⁊ poſſeſ
ſi fruitōne. vnde augꝰ. di. ꝙ deus fecit ho
minem vt deum cognoſceret. cognoſcen
do amaret. amando poſſideret. et poſſi
dendo frueretur. Quantum ergo ad co
gnitionem dicit menſurā bonā. i. plenaꝫ
quia plenam cognitōnem habebunt de
omnibꝰ. greg. Quid eſt quod neſciant q̄
videntem omnia vident. Quantum ve
ro ad amorem dicit confertam. i. ſolidaꝫ
quia ſolide et nō vane amabūt. Quātū
ad poſſeſſionem dicit coagitatam. quia
poſſidebunt deum in quo ſparſa collig̃u
tur. ⁊ in quo omnia bona ſunt vnita.
Quantum vero ad fruitōnem dicit ſup
effluentem quia gaudium excedet gau
dentes. nec ab aliquo comprehendetur
ſed mentes ſingulorum ſuperabit. Erit
enim ſupra meritum. ſupra ſperatum. ſu
pra deſideratū. ⁊ ſupra cogitatum. Eadē
ergo mēſura qua mēſi fuerimꝰ remetietᷣ
nobiſ. qr ſi bene fecerimꝰ bene recipiemꝰ
⁊ ſi meliꝰ fecerimꝰ meliꝰ recipiemꝰ. ⁊ ſi op
time optīe. Et ſilr. apoc. xviij. Quātū gl.
ſe. ⁊ ī d. fu. tā. da. il. tor. ⁊ luc. Et nota ꝙ d.
in ſinū veſtrū ad ſignificatōeꝫ. ſecuritatē et
q̄etē illiꝰ gaudij. nā bonū ꝯgnitū ⁊ ama
tū. ſ. ipe ds erit intꝰ in eēntia aīe ⁊ iō erit
gaudiū pfectū ſecurū et quietū. eſa. xxxij.
Sedebit pplſ meꝰ in pulcritudīe pa. ī ta
berna. fi. ī re. o. Et ſic pꝫ q̄rtū. Quītū ſub
q̄dā ſimilitudīe ponit q̄dā documēta ne
ceſſaria corrigere hn̄tibꝰ p q̄ a temera
ria correctōe phibemur d. Nūq̄d pt cecꝰ
cecū ducere. Erāt. n. apli futuri orbis tra
rū doctores. math. xxviij. docete omnes
gētes. Et ideo oportebat ipſos eſſe illu
minatos. quia cum orbis terrarum eſſꝫ
cecus. et multiplici erroris tenebra exce
catus. et p apoſtolos et eoꝝ ſeq̄ces deꝫ

illuminari ⁊ ad viã v̾itatis reduci. neceſ
ſe fuit vt eſſent illuĩati. q̃a ſi cecus ducat̃
a ceco quid reſtat niſi ꝙ vterqꝫ vadat in
precipiciũ. imo melius eſſꝫ ceco carere du
ce ceco. q2 tũc p̃tẽptaret baculo viã. ſicut
formica q̃ eſt animal cecutiẽs p̃tẽptat q̃/
buſdã baculis ſiue brancijs ãte oculos
viã. Quicunqꝫ ergo d̾ent alios docere ĩ
doctrina et corrigere in vita opter ꝙ ſint
docti et morigerati. q2 cuꝫ diſcipulus nõ
ſit ſup magiſtꝝ ſꝫ ſufficiat ei ſi ad ꝑfectõeꝫ
magiſtri ꝑueniat. tunc ſi magiſter ẽ inſci9
et incõpoſitus veriſile eſt ꝙ diſcipul9 per
magiſtꝝ nunq̃ꝫ ad ꝑfectõeꝫ doctrine ⁊ vi
tatis ꝑueniat ſed ãbo remanebunt in fo
uea cecitatis. Et ĩdo phariſei ⁊ ſcribe q̊s
malicia excecauerat nõ poterãt alios do
cere ⁊ ad viã veritatis adducere. ꝯtra q̊s
xp̃s tũc loquebat̃. Similit̃ q̃ hẽt trabẽ in
oculo. i. in aliquo peccato mortali tenet̃:
nõ p̃t educere feſtucã d̾ oculo fr̃is ſui. i.
nõ p̃ot exẽplo vite ip̃m informare vt ca/
reat peccatis et ſit vita ipſi9 ſine feſtuca
ꝑuoꝝ peccatoꝝ. Gre. Supiacta ſordes
tergere nõ valꝫ man9 que lutũ tenet. De
bet enĩ p̃lat9 ſubditũ informare verbo ⁊
exẽplo. io. xiij. Exẽplũ enĩ dedi vobis vt
quẽadmodũ ego f. ita ⁊ v. f. ber. Egregiũ
inſtrumentuꝫ eſſet oculus ſi ſeip̃m ſicut
alia videre poſſet Et ſic videt̃ ꝙ p̃lat9 in
mortali exiſtens non poſſet ꝓxĩm docere
nec ip̃m a peccatis mundare. Sed ꝯtra
Doctrina ẽ quedã elemoſina ſp̃ualis vt
dictũ ẽ ſupra. exiſtẽs aũt in mortali bene
p̃ot facere elemoſinã corꝑalẽ ergo m̃lto/
magis ſp̃ualẽ. cuꝫ ſit potior corꝑali. ergo
ꝛc. Ad hoc dicendũ ꝙ peccatuꝫ mortale.
aut eſt notoriũ. et tunc nõ debet docere:
nec mundare ꝓpter ſcandalũ. Si aũt ſit
occultũ p̃ot vtrũqꝫ facere licet ſꝑ cũ detri
mẽto aĩe ſue. q2 quicũqꝫ publice miſtrat
ſacramẽta in mortali exiſtẽs grauit̃ pec/
cat. Silr̃ q̃ ex officio publice docet. vt q̃/
dã dicunt g̈uiter peccat ſi in mortali exi/
ſtat. ro. ij. In quo enĩ aliũ doceſ teip̃m cõ
dẽnas. Secus ãt ẽ de elemoſina corꝑali
q2 nullũ orit̃ ſcandalũ inde ſicut de doct̃
na. cũ quis eſt in notorio peccato. Nec
q̃ docet ingnũ docet peccat ſed ingntuꝫ
dat malũ exemplũ. et ĩõ ſm̃ q̊ſdam ille q̃
eſt in peccato mortali occulto licet ſit in/
dignus docere. tamẽ ſine peccato p̃t do/
cere cũ inde nullũ ſcandalũ oriat̃. ⁊ doct̃/
na ſit quedã elemoſina. Et ſic pꝫ q̃ntum

De ep̃la Sermo LXXIII.

NOn ſunt condi
gne paſſi. hui9. tẽ. ad fu. g. gr̃e i
nobis. ro. viij. Ex dubietate p̃
mij et ſupplicij multi peccant et nõ curãt
bene agere. Si enĩ hõ ꝑfecte crederꝫ glo/
riã ꝑadiſi et penas inferni. profecto bene
ageret ⁊ a malis caueret. io. iij. Vt om̃s
qui credit in ip̃m nõ ꝑeat. ſꝫ ha. vitã eter.
Et ideo ap̃lus in epiſtola hodierna fir/
miter probat gloriam futuram his qui
patiuntur pro nomine xp̃i dandaꝫ. In q̃
ep̃la quattuor facit. Primo oſtẽdit glo/
riã futurã eſſe ſupra merituꝫ paſſionum
quas hic ꝑ chriſto ſuſtinemus In ꝓnci
pio ep̃le. Scd̃o ꝓbat gloriã reſurrectõis
eſſe futurã ꝑ naturale deſideriuꝫ hũane
creature ibi. Naꝫ expectatõ creature re/
uelatõeꝫ filioꝝ dei expectat. Tercõ ꝓbat
idẽ ꝑ naturale deſideriũ om̃is creature.
ibi. Scimus enĩ ꝙ om̃is creatura ingem.
⁊ ꝑ. vſqꝫ adhuc. Quarto idem probat ꝑ
deſideriũ quod habent ſancti viri ex re/
uelatione ſp̃uſſancti q̃ nõ mentit̃ ibi Nõ
ſolum aũt illa ſed ⁊ nos ip̃i ꝓmicias ſp̃us
hẽntes intra nos gemimus Primo er
go oſtẽdit gloriã futurã eſſe ſupra meri
tũ paſſionum quas hic ꝑ xp̃o ſuſtinem9
dicens. Non ſunt ꝯdigne paſſi. hui9 tẽ.
ad futurã gl̃am ꝛc. Et hoc propter quat/
tuor. Primo quia paſſiones ſunt tꝑales

momētanee.⁊ gloria eterna. tp̄is aūt ad
eternitatē nulla ē cōparatō. minꝰ q̄ȝ gut/
te aque ad totum mare. vel pūcti alicuꝰ
ad totū celū. Scd̄o q: paſſiones ſunt le/
ues. gl̄a aūt eſt ponderiſ infiniti Et d̄ hiſ
duobus. ij. cor. iiij. Id eni qd̄ in preſenti
eſt momētaneū et leue tribulatōnis nr̄e
ſupra modū in ſublimitate eterne glorie
pondus operatur in nobis. Tercō q: tribu
latōnes in paucis malis ſunt. gloria vō
in multis bonis. ſap. iij. In paucis vexa/
ti in multis bene diſponent̄. ecc. lj. Mo/
dicū laboraui et iuei mi. mul. re. mat. xxv
Sup pau. f. fi. ſ. mu. te ꝯſti. Quarto quia
he ſunt impure. Sicut enī gaudiū mūdi
nō ē puruȝ. iuxta illud puer. xiiij. Riſus
dolore miſcebit̄. Sic et mūdi paſſio non
eſt pura. ij. cor. j. Qui ꝯſola. n. ī om. tribu.
nr̄ā. ps. Scd̄ȝ m̄ltitudinē dolorū meorū
in cor. m. ꝯſo. t. leti. ani. m. Et nota q̄ q̄m
uis paſſiones nō ſunt ꝯdigne ad futurā
gloriā ſunt tamē valde ꝯgrue ⁊ quaſi ne
ceſſarie ad pueniendū ad illaȝ gl̄am ꝑpt̄
m̄lta bona q̄ hn̄t efficere q̄ bona oportȝ
hr̄e volētē ad illā gloriā puenire. Hec āt
bona ſunt ſeptē. ¶ B ¶ Primū quia
tribulatō mētē illumīat. greg. Oculos q̄s
culpa claudit pena apit Unde ille diueſ
epulo nō eleuauit oculos niſi q̄n fuit in
tormentis. lu. xvj. et tūc cognouit lazarū
Et de nabuchodonoſor d̄r q̄ poſtq̄ȝ ſeꝑtē
fuit beſtia leuauit oculos ad celū Dan.
iiij. Pꝰ finē dieꝝ ego nabucho. oculos
ad celū leuaui et redditus ē mihi ſenſus
meus. Hec illuminatō figurata ē in illu
minatōne thobie. qui felle piſcis poſito
ſup oculos viſuȝ recepit. tho. xj. In ama
ritudine fellis intelligit̄ amaritudo tribu/
latōnis. eſa. xxviij. Tantū vexatō dabit
intellectum auditui. ¶ Scd̄m eſt q̄ cor/
roborat hoīes ſicut ignis laterē. quē ta/
men videt̄ ꝯburere. ro. v. Tribulatō pa/
tientiam operatur. paciētia aūt ꝓbatōem

Nota hic q̄ ignis laterem corroborat. ⁊
lapidem terit in calcem. ſic tribulatōnes
humiles q̄ ſe lutū reputant. Exempluȝ
huius hēmus in iob. in pharaone. Et il/
le eedē aque que fuerūt ꝑ muro a dextris
et a ſiniſtris filijs iſrael. ſuffocauerūt vi/
ros egiptioſ. Et ideo di. gre. q̄ niſi idē deꝰ
qui penā irrogat patientiaȝ preſtet ipſa
correptō peccatū auget. Sic erat corro/
boratus ap̄ls in tribulatōnibꝰ qui dice/
bat. Omīa poſ. in eo qui me ꝯfor. phi. iiij
Et iterū. Omīa ſuſtineo ꝑpter electoſ vt
ipi ſal. ꝯſe. ij. thi. ij. ¶ Tercīū ē q̄ purgat
animā a peccatis. gre. Quod flagellum
grano. qd̄ lima ferro. qd̄ fornax auro. hoc
tribulatō viro iuſto. malachie. iij. Sede
bit ꝯflans et emun. ar. et purgabit filios
leui. Sed de quibuſdā dici pt̄ illud hier.
vj. Fruſtra ꝯflauit ꝯflator malicie eorū
nō ſunt ꝯſumpte. argentū reprobū voca
te eos. Maledictū ferrum quod ex lima
contrahit rubigineȝ. ¶ Quartuȝ eſt qd̄
deſiccat deſiderū ab aquis deliciarū. et
ꝑ ꝯſequens ꝯſeruat. q: humidū corrum
pit. Unde carnes cōſeruando ſallant̄ vt
hūiditas a ſale ꝯſumet̄. Tribulatō ē mir
ra a putrefactōe ꝯſeruās. Hac mirra to/
tū corpꝰ xp̄i fuit inuolutū. Hec pauluȝ cu/
ſtodiuit ne ſupbiret. ij. cor. xij Ne mag.
re. extol. me. da. ē mi. ſti. car. me. an. ſath. q̄
me. coll. ¶ Quītū ē q: facit hoīeȝ ad deuȝ
velocíꝰ currere Equꝰ pig̃ nō currit bene
ſine calcaribꝰ Tribulatō āt ē q̄ſi q̄daȝ ſti
mulꝰ. gre. mala q̄ n. hic ꝑ. ad de. ire. ꝯpel.
Hō. n. ī tribulatōe poſitꝰ cogitat aliā vitaȝ
⁊ ad eā ire d̄ſidat. phi. j Cupio diſolui ⁊c.
Sextū ē q: eſt qddā ſignū q̄ ſumꝰ filij di
⁊ ab eo dilecti. heb. xij. q̄ ſi extra diſcipli/
nam eſtis. ergo adulteri ⁊ non filij eſtis.
Quem enim dominus diligit corrigit et
caſtigat. flagellat autem omnem filium
quē recipit. ¶ Filiꝰ. n. dȝ īcede ꝑ viā p̄ris.
via āt xp̄i p̄riſ nr̄i fuit ipa tribulatō ab ipiſ

cunabulis. Et iō ſi incedimꝯ ꝑ viā tribu
latōnis ſignū ē ꝙ vt filij veri ſequimur
patrē noſtꝝ xp̄m. Multa eni ⁊ ꝯtinua
ꝓſpitas non ē bonū ſignū ſʒ ē ſignū ꝙ ibi
non ſit d̄s. iob. xxviij. Nō inueniē in t̄ra
ſuauiter viuentium. Unō xp̄s q̄ſitus a
magis nō fuit inuentus in palatō regis
herodis ſʒ in anguſto vie. Hic cadit exē
plū ō btō ambroſio q̄n fuit hoſpitatꝯ cū
quodā milite qui dixit ſe multa ꝓſpita/
te potiri ⁊ nulla aduerſitate moleſtari.
Quo audito btūs ambroſius receſſit ⁊
noluit cū eo hoſpitari. ⁊ ſequenti nocte
domꝯ cū omibꝯ ꝓfundata ē. Iſtud ē illō
ſignū de quo d̄r in ezech. ix. Signa thau
ſuꝑ frontes viroꝝ gemētiū. Thau ē crux
xp̄i. i. amaritudo crucis xp̄i. quā ꝓ ſigno
filij dei ferunt in corꝑe. galꝫ. vj. Ego enī
ſti. do. no. ie. xp̄i in corꝑe meo porto.
Septimū eſt quia eſt quoddā pignꝯ he
reditatis eterne. q2 cū ad illā hereditatē
poſſidendā nō perueniatur niſi ꝑ mltas
tribulatōnes. iuxta illud Act. xiiij. Per
multas tribu. opꝫ nos int. regnū dei. et
arta ſit via que ducit nos ad vitā. qui in
hmōi via eſt inē tribulationes conſtitu/
tus iam habet pignus. ꝙ ad hereditatē
ꝑueniat quia ꝑambulat viā rectā illuc
ducentem. ij. thi. ij. Si ſuſtinebimꝯ ⁊ ꝯre
gnabimꝯ. Ro. viij. Si tamen ꝯpatimur
vt et glorificemur. C Et nota ꝙ inē
paſſiones et tribulatōnes vtiliſſima eſt
paſſio corꝑalis infirmitatis ⁊ hoc ꝑpter
q̄nq3. Primo q2 ipa ē quedā dei cor/
rectō et pro peccatis punitō. ⁊ iō libēter
⁊ cum patiētia eſt toleranda. iob. v. Be/
atus vir qui corripiē a dnō. Augꝯ Dnē
hic vre hic ſeca vt inet. par. Correctō aūt
dei ex magno amore ꝓcedit. eſa. xj. Egre
dieē virga. i. correctō de radice yeſſe. i. de
incendio amoris. yeſſe enī incendiū int
ꝑretatē. apoc. iij. Ego quos a. ar. ⁊ ca. Exē
plū de infirmo d̄ſꝑato cui medicꝯ dat q̄c
quid petit. Infirmū aūt quē credit ſana/
ri dietat valdē et amara medicina potat
Scdō q2 ipa ē q̄dam d̄i citatio vt hō
comꝑeat corā deo. vel ad audiēdum ſen
tentiā. ſi infirmitas talis ſit mortalis. vl
ad ſe purgandum ſi non ſit mortalis. Et
idō in infirmitate homo dēt ſe ꝑare. vt ſi
ſentētia ſit ꝯtra ipm faciat eā mutare ꝑ
verā contritōem ⁊ ꝯfeſſionē. Quia vt d.
gre. Et ſi dn̄us nō mutat ꝯſiliū. tamē
aliq̄n mutat ſententiā Exēplū in ezechia
cui deus mutauit ſententiā. q2 ꝯtritꝯ fle/
uit. Uel debet ſe ꝑare vt poſſit ſe purga/
re corā deo. q2 ibi ē aduerſariuſ noſter q̄
inceſſanter nos accuſat. iob. j. Cū aſſiſte
rēt filij d̄i corā deo. affuit inter eoſ etiā ſa
than ſcʒ ad hoīes accuſandū. Tercio
quia ipa carnē ſp̄ui ſubijcit. ⁊ facit rōnē
dn̄ari. ⁊ ꝑ conſeq̄ns virtutes in nobis hi
tare. ij. corꝝ. xij. c. Libenter gloriabor in in
firmitatibus meis. vt inhabi. in m. virtꝯ
xp̄i. Cū enī īfirmor tunc fortōr ſū ⁊ po
tens. Quarto quia ipa inimicū hoīs
ſcʒ ꝯcupiſcētiam carnis eneruat ⁊ quaſi
extinguit. eccli. xj. Malicia. i. infirmitas
vnius hore oblitionē facit luxurie ma/
gne. Quīto q2 ipe facit hoīe d̄ morte co/
gitare. Unde ezechias infirmatus dixit
Ego in di. die. me. va. ad por. inferi. Eſai.
xxxviij. Et facit etiā facta ſua diſponere.
Ibidē. Diſpone domui tue q2 morieris
tu ⁊ nō viues. nihil āt ē vtiliꝯ q̄ʒ d̄ morte
⁊ d̄ alia vita cogitare. q2 ex hoc cauet hō
d̄ pctīs. eſa. vij. Meōrare no. t. ⁊ inet. nō
p. Legitē i vitaſpa. ꝙ q̄dā abbas diſciplō
īfirmo petēti ſanari reſpōdit. Rētibi ne
ceſſariā petis amoueri. q2 ſi ferrū es ꝑ in
firmitatem rubiginem amittis. Si au/
rum es per ignem probatus. ad melio/
ra proueberis. Quia ergo infirmita/
tes et tribulationes ſunt ita vtiles ⁊ etiā
ſunt via ad celum ducentes. ideo ſunt
valde congrue ad ipā gloriam futurā

poſſidendam.et ideo libenter debemus
eas ſuſtinere. Et ſi volumus eas libenť
et cum paciencia ſuſtinere.dẽmus habe
re oculos mentis apertos. Unuʒ ſcʒ ad
gloriam paradiſi.quã ꝑ paſſiones acq̃ri
mus. Quia vt d.greg. conſideratõ p̃mij
minuit vim flagelli. et alteruʒ ad penas
purgatorij et inferni. quas ꝑ paſſiones
euadimus.aug. Ido diuina bonitas ira
ſcit in hoc ſeculo ne iraſcatur in futuro:
et miſericorditer adhibet temporaleʒ ſe/
ueritatẽ ne eternã iuſte inferat vltõnem
Et ſic patet p̃mũ. ¶ Secũdo apl's pro
bat hanc gloriã eſſe futuram. ꝑ deſideri/
um humane creature. Et eſt talis ratio.
Natale deſideriũ hoĩs nõ p̃t eſſe fruſtra
quia demõſtraret impfectõem facientis
qui tale deſideriũ poſuit et fecit in homi
ne. Exemplũ de feneſtra domus q̃ nun/
q̃ʒ deberet aperiri.manifeſtũ eſſet ꝙ taliſ
feneſtra eſſet fruſtra.et ꝑ conſequẽs ma
giſter qui fecit eam non fuit perfect⁹. Sʒ
omĩs homo natalit̃ deſiderat pfctm bo
num qd̓ eſt gloria dei. que in reuelatõe
filioꝝ dei dabit̃. Huius rõnis maior eſt
notiſſima. ꝛ iõ ipam ſilet. Mĩorẽ ãt po/
nit et ꝓbat. Et hoc eſt qd̓ di. Bene dico
ꝙ futura gloria reuelabit̃ in nobis.q² ex
pectatõ creature.i.hoĩs.qui eſt omĩs cre
atura eo ꝙ habet ꝯueniẽtiã cũ omĩ crea/
tura vt d.greg.ſcʒ eſſe cũ elementis.viue
re cũ arborib⁹.ſentire cũ aĩalib⁹ et intelli
gere cũ angelis.vel quia eſt finis omĩs
creature.mar.xvj. Predicate euã.omni
cre.i.hoĩ. Expectatõ in quã hoĩs.i.natu/
rale deſideriũ hoĩs expectat.i.expectan/
do deſiderat reuelatõem filioꝝ dei id ẽ
deſiderat gloriã dei quã filij dei hẽbunt
q̃ndo oſtendenť eſſe filij dei ſcʒ in btã re/
ſurrectõne.i.ioh.iij. Filij dei ſum⁹ et nõd̃
apparuit quid erimus. cum autem appa
ruerit ſimileſ ei erim⁹ Et bene dico ꝙ hõ
natalr̃ expectat illã gloriã futuram.quia
ipa creatura.i.hõ ſubiecta ẽ multe vani
tati corruptõis ꝛ mutabilitatis quã va
nitatẽ hõ nõ vult.quia omĩs hõ natura
liter refugit malũ. Sed deus ex iuſticia
ꝓpter peccata p̃moꝝ pentuʒ ſubiecit eã.
.i.hoĩem illi vanitati corruptõis ꝛ muta
tõis.gen.ij. Quacunqʒ die co.morte m.
Subiecit tamẽ eã illi vanitati ĩ ſpe fina/
liter liberãdi ab illa vanitate corruptõiſ
et mutatõis.ſcʒ in gloria filioꝝ dei Tunc
enĩ homo liberabitur a ſeruitute corru/
ptionis et mutatõnis.i.coꝝ.v. Nouiſſi/
me aũt inimica deſtruet̃ mors. Et iteruʒ
Oportet aũt corruptibile hoc induere ĩ
corruptõem. Et ſic pʒ ſecũdũ. Tercõ ꝓ/
bat id.ſ.ꝙ futã glã reuelabit̃ ĩ nobiſ ꝑ de
ſideriũ oĩs creature. Et eſt rõ talis. Na
turale deſideriũ oĩs creature nõ põt fru
ſtrari.q² vt dictũ ẽ oſtẽderet impfectõeʒ
condentis creaturã quod eſt impoſſibi/
bile. Sed omnis creatura hẽt naturaleʒ
quandã expectatõem ꝛ inclinatõem ad
futuram gloriam . eo ꝙ ſemp eſt modo ĩ
quodam gemitu et dolore quaſi parturi
ens pre labore fatigatõnis.quia ſemper
pagit miniſteria a deo ſibi cõſtituta. tũc
aũt quieſcet. Omẽ aũt qd̓ mouet̃ quocũ
qʒ motu naturaliter deſiderat quieſcere
ꝑ quod patet ꝙ omnis motus ꝛ circula
ris ꝛ rectus ꝛ naturalis quodãmodo in
naturalis eſt tendens ad quietem. In re
uelatione autem future glorie omĩs mo
tus ceſſabit .et omnis creatura quieſcet
q² dñ finis q̇eſcit hẽtur ꝙ etiã ea que ſũt
ad finẽ quieſcũt. Sed hõ ẽ finis oĩs crea
ture q̇ tũc q̇eſcet.ergo ꝛ oĩs creatura tũc
ſimiliter quieſcet. Et ſic omnis creatura
natali d̃ſiderio d̃ſiderat q̇eſcere. Hu⁹ rõis
maiorẽ tq̃ʒ notiſſimã ſilʒ.miorẽ ãt poit et
ꝓbat.ꝛ hoc ẽ qd̓ d. Scimus .n.ẑc.i.bene
dico ꝙ futura gloria reuelabitur in no/
bis.quia nos ſcimus per occultam fideʒ
ꝙ omnis creatura ingemiſcit.i. cõtinue

renouatur in gemitu ſuo mō.eo ꝙ ē ī cō
tinua opatōne ⁊ mutatōne ⁊ ꝑturit vſ
q₃ adhuc.i.ꝑ totū tēpus durat. Omnis
creatura ē quaſi ꝑturiens.q₂ eſt in conti
nua motōne ⁊ ꝯtinue explet ⁊ implet mi
niſteria a deo ſibi cōſtituta.ſ₃ ſup.qḋ cō
tinue mouet̄ ⁊ laborat naturalr̄ deſide
rat quieſcere.ſ₃ in illa gloria omīa quie
ſcēt.ergo omīa deſiderāt illā gloriā. ⁊ ſic
patet terciū. ¶ Quarto idē probat per
deſideriū quod habēt ſancti viri ex reue
latōne ſpūſſancti.Et eſt rō ſua talis.Im
poſſibile ē eē falſu₃ quod ſpūſſanctus ſā
ctis viris reuelat.ſ₃ nos q̄ hēmus p̄mi
cias ſpūſſancti ex eiuſ reuelatōe expectā
tes ſum⁹ adoptōnē filioꝝ.ſc₃ redēptōnē
corpis noſtri.i.glorioſa₃ reſurrectōe₃.in
qua ⁊ ꝑ quā apparebit ꝙ nos ſumuſ filij
dei adoptiui et redēpti a dnō.nos inq̄m
ſic expectātes ingemiſcim⁹.i.q̇tidie reno
uam⁹ gemitus.ꝙ hec gloria nō cito veīt.
q₂ vt dr̄ ꝓuer.ſpes q̄ differt̄ affligit aīam
ꝑs.Heu mihi q₂ īco.me.ꝓlon.ē.Hui⁹ rō
nis maiorē tanq₃ notā nō poīt. mīorē āt
poīt.Et hoc ē qḋ d.Nō ſolū āt illa .ſ.oīs
creatura expectat reuelatōnē filiorū dei
ſ₃ et noſipi q̄ habē⁹ p̄micias ſpūs.glo.et
tp̄e ⁊ dignitate ſiue pfectōne. S₃ nonne
patres ve.teſ.ſpū₃ſanctū habuerūt. Ad
qḋ dicendū ꝙ apli p̄mo habuerūt ſpūm
ſanctū in ſigno viſibili.Act.ij.Apparue
rūt il.diſp.li.tanq₃ ig.io.vij. Nondū.n.
erat ſpūs datus.ſc₃ in ſigno viſibili. Uł
dicendū ꝙ apli hūerunt p̄micias ſpūſſā
cti.q₂ ipi fuerūt p̄mi q̄ per ſpū₃ſanctu₃
xp̄o adheſerūt. Unde in no.teſ. ⁊ in fide
xp̄i ipi fuerūt p̄micie ſpūs.⁊ ideo magis
cari et accepti deo. ſicut p̄mitiue ficus
cariores ſunt. Nos inq̄m īgemiſcim⁹ ſc₃
ītus per deſideriū expectātes adoptō₃ fi
liorū dei.i. q̄ndo in filios dei adoptabi
mur.qḋ erit q̄n ſileˀs ei erim⁹. ſc₃ glorioſi
ī anima ⁊ corpe. Unō talis adoptō erit
redemptio corpis noſtri.q₂ tunc virtus
paſſionis xp̄i per quā redempti ſumus
applicabitur corpori noſtro.ꝑpter qua₃
glorioſum efficietur.Et ſic p₃ certitudo
illi⁹ glē.quā ꝑ paſſiōes p̄ſentes receptu
ri ſum⁹.quā hō et omīs creatura expc̄āt
q₂ in illa gloria ſol et luna et oīa elemēta
īduent noua₃ gloriā ⁊ quieſcent.eſa.xxx
Et erit lux lune ſicut lux ſolis.⁊ lux ſolis
erit ſeptēpliciter ſicut lux ſeptē dierum.
Ingemiſcamus ergo ſi nō facimus opa
digna illa gloria et ſi faciam⁹ opa digna
īgemiſcam⁹ q₂ nō cito imus ad gloriam
Et nota hic ḋ axa filia caleph. que ſedēſ
ſup aſinā et vadens ad virū ſuū īgemu
it.cui pater dedit irriguū ſupius et infe
rius.Axa vt d.gre.eſt aīma iuſti deo de
ſponſata que ſedet ſuper aſinā q̄ndo ſen
ſualitati ratō dnātur.et aīma doīatur
carni et tunc vadit verſus virū ſuum ſc₃
deū cui deus pater dat irriguu₃ ſuperi
us ſcil₃ pro dilatione future glorie. pſal.
Quando veī. et appare.ante do. de me.
fue.m.lacr.me.pa.die ac nocte. Dat etiā
irriguum īferius ſc₃ pro īcolatu preſen
tis miſerie.Tota eni vita noſtra plena ē
miſerijs et tamen in iſtis miſerijs multi
cupiunt diu ſtare.Et ſic p₃ totū de epſa.

¶ Dnica q̄nta de euāge. ſmo. LXXIIII.

Cum turbe mul
te irruerēt in ie.vt audi. v̄bu₃
dei et ſtabat ipe ſecus ſtagnū
geneza.lu.v.Ad ta p̄ncipalr̄ fili⁹ dei in
dut⁹ carne hūana veīt in mōm. Primo
ad veritatē docendā q₂ falſitate ceciera
m⁹ iob.xviij.Ego ad hoc natus ſu₃ ⁊ ve
ni in mundum vt teſtimoniu₃ ꝑhib.ve.
Secundo ad peccata et opera dyaboli
diſſoluendum et deſtruendu₃.quia pec
catis ligati eramus.i.Job.iij.In hoc ap
paruit filius dei vt diſ.opera dyab. Ter
cio ad vita₃ gratie et glorie nobis dādā.

q̄ omēs in morte detinebant̄. Jo. x. Ego
veni in mūdū vt vitā hēant. et abundan
tiꝰ hēant. Ibidē. Sic deus dilexit mūdū
vt filiū ſuū daret vt oīs qui credit ī ipm
nō pereat ſed hēat vitā eternā. Primum
iſtoꝝ videlꝫ vitatiſ doctrina pfecte ī hoc
euāgelio ꝯtinet̄. Nā et ꝑplꝯ cum feruore
audiebat. qđ ptꝫ q̄ irru. in ieſum et xp̄us
veracit̄ et gracioſe docebat eos q̄ ſedēs
de nauicula docebat eos. In quo quidē
euāgelio ſeptē ꝯtinent̄. Primū ē frequē
tia ꝛ deuotio ꝑpli ad verbū dei audiēdū
ibi. Cū turbe irru. in ieſuꝫ. vt aud. v. di et
ip. ſta. ſe. ſtag. ge. Stagnū genazareth vt
di. hed. idē eſt qđ mare galilee et tyberia
dis. ſed mare galilee dr̄ ab adiacēte ꝓuī
cia. mare vō tyberiadis a ꝓxima ciuita-
te quā herodes in honore tyberij ceſariſ
edificauerat. Stagnū vero genazareth
dr̄ a natura ipius laci qua criſpātibꝰ vn
dis ex ſe aurā excitare ꝑhibet̄. Mare ve
ro dr̄ cōſuetudine hebreoꝝ qui oēꝫ ꝯgre
gatōem aquaꝝ appellāt mare. Scđm ē
doctrina xp̄i ad ꝑplm inſtruēdū ibi. aſcē
dens aūt in vnā nauiculā que erat ſimo
nis rogauit eū a terra reducere puſillū
et ſedens de nauicula docebat turbas.
Terciū eſt p̄ceptū xp̄i ad hoīes p piſces
ſignatos piſcandum ibi. Duc in al. ꝛ la
xa. re. ve. in ca. Quartū ē piſciū captura
copioſa ꝛ occurſus alioꝝ diſcipuloꝝ ad
adiuuandū ibi. Et cū ho. fe. cōclu. piſ. mlt̄.
copio. Quintū ē hūliſ petri ꝓlocutō ad
xp̄m reuerēdū ibi. Qđ cū vidiſ. ſimō. pe.
pci. ad ge. ie. di. exi. a me dnē q̄ hō pctōꝛ
ſum. Sextū ē caplatus petri p̄figuratio
ad hoīes capiēdum. ibi. Noli timere ex
hoc iam er. ho. ca. Septimū ē pe. iacobi
et ioh. ꝯuerſio omibꝰ relictis ad xp̄m ſe-
q̄ndū ibi. Et ſubductis ad ter. na. reli. o.
ſe. ſunt eū. Primo ergo ponit̄ dūotō et
freq̄ntia ꝑpli ad v̄bū dei audiēdū q̄ tur-
be irru. ī ie. vt audirēt v̄bū di. Hec āt d-
uotō ꝛ freq̄ntia ex. viij. cābat̄. Dꝫ. Pri
mo ex raritate audiētie v̄. dei. j. re. iij. In
diebꝰ illiſ ſmo dnī erat p̄cōſꝰ. i. rarꝰ. Dē āt
raꝝ carū. ꝓpt̄ maliciā eni ꝑpli diſ p̄dicato
res ſubtraxerat. et iō erat mag̃ fames au
diēdi verbū di. amos. viij. Ecce ego im-
mittā famē in terrā nō famē panis nec ſi
tiꝫ aque. ſꝫ famē audiēdi v̄bū dei. Et hec
eadē fames erit in fine mūdi q̄n oēs iudi
cōuertent̄ et auide q̄rerēt q̄ eos doceat.
ps. Conuertent̄ ad veſꝑam ſcꝫ mūdi. ꝛ fa
mē pacient̄ vt canes. ſ. audiēdi v̄bū dei.
et circui. vt inueniāt doctorē. Si vō nō
fuererint ſaturati ſcꝫ v̄bo dei. murmura
būt. i. dolebūt et conq̄rētur. Mō autem
tot ſunt p̄dicatores q̄ nō ē audidas ī po
pulo ad audiendū verbū di. imo verbū
dei ꝯuerſuꝫ ē in nauſeā. Nu. xxj. Nauſe-
at aīa nr̄a ſup cibo iſto leuiſſimo. Et ta-
mē erat cibus optimus omnis ſaporis
in ſe ſuauitē habens vt dr̄ in libro ſapīe.
Sic eſt verbum dei ꝛ multo melius. et
tamen homines nauſeant ſup ipſo qđ ē
peſſimum ſignum infirmitatis anime.
Sicut eni cum auiditate ſumere cibum
corporalem et bene maſticare et digere ē
ſignum magne ſanitatis corꝑis. et non
ſumere cibum vel ſumptum non retine-
re ē ſignū magne infirmitatis. ſic libēter
audire v̄bū di. ꝛ ī cordē retiēre ē ſignū aīe
ſane. ꝛ nō audire vel auditū nō retinere
ē ſignū ifirmitatis aīe ꝛ nihil ꝓficientis.
he. iij. Nō. n. ꝓfuit illiſ ſmo auditꝰ nō ad
mixtꝰ fidi. ſ. viue q̄ ꝑopꝰ demōſtrat̄. Se
cūdo cābat̄ ex gr̄oſitate ꝑſone. erat eniꝫ
xp̄s affabilis valde ꝛ gr̄oſa perſona. ps.
Spēōſus for. p̄. fi. ho. Diffuſa ē grā in
la. tuiſ. Idem. Unxit te deus deus tuus
oleo leticie. Predicator autem affabi
lis et gratioſus aſpectu multum attra-
hit ꝛ dlcāt. ꝓuerbiū ē. cū ioculator diſpli
cet eius cantilena non placet ꝛ ecōuerſo
cum ioculator placet eius cātilena placꝫ

Criſo. Signū ſtudioſi agricole eſt meſſ
fecunda. ſignū boni negociatoris eſt te/
ca referta. ſignum gratioſi predicatoris
eſt eccleſia plena. ¶ Tercio cauſabatur
ex efficatia loquēdi. erāt enī verba criſti
efficaciſſima et tangentia cor. hiere. xxiij.
Nōne verba mea quaſi malleus conte
rens petras. io. vij. Nunq̄ȝ ſic locutus ē
homo. Nōne verbū ſalutatōnis marie
ad elizabeth ſanctificauit iohēȝ in vtero
exiſtentē et exultare eū fecit. quia forma/
tū fuit in ore xp̄i et egreſſum per os ma/
rie. ⁊ intrauit ꝑ aures elizabeth. vt dicit
criſo. Si ergo verbū xp̄i adhuc in vtero
exiſtētis tantā virtutē habuit quātā ha
bere debuit q̄ndo loquebat̄ ꝑ ſe. Et ſi lo
quēte petro omnes compūcti ſunt cord̄
⁊ baptiſati vt dr̄ act. x. Cecidit ſpūſſanct⁹
ſuꝑ omēs qui au. verbū. Quid debuit fi
eri loquēte xp̄o maiſtro petri Hiero. d.
q̄ dum rodi eſchineus exularet et lege/
retur illa demoſcenis oratō quā aduer/
ſus eū habuerat ⁊ oēs mirarētur. eſchi/
neus qui ip̄m audierat loquētē ſuſpirāſ
ait. Quid dixiſſetis ſi ip̄am beſtiam au/
diſſetis. verba ſua reſonantē Habȝ inq̄t
hieroni⁹. neſcio quid latentis energie. i.
v̓tuoſe opatōnis. viue vocis act⁹ ⁊ ī au/
res diſcipuli de autoris ore tranſfuſa for
tius ſonāt. Et de tito liuio di. Ad titum
liuiū lacteo eloquētie fonte emanantē d̓
vltimis hiſpaniarū galliarūq̄ȝ finib⁹ q̄ſ/
dam veniſſe nobiles legim⁹. ⁊ quos ro/
ma ad contēplationē ſui non traxit. vni
us hominis fama ꝑduxit. Et ido xp̄o p̄/
dicante tantam v̓tutē dederat voci ſue.
q̄ multi relictis omīb⁹ eum ſeq̄bantur ⁊
mares ⁊ femine. math. xix. ecce nos reli.
om. ⁊ ſe. ſu. t. Unde efficatiā eius loque/
le quedā mulier admirans ſurrexit ī po
pulo di. Beatus vent̄ qui te portauit et
vbera q̄ ſuxiſti. lu. xi. ¶ Quarto cauſabat̄
ex ſapiā verboꝝ. q̓ v̓ba altiſſimi et mag̃

ponderis ꝓferebat io. vj. Uerba vite et̄
ne habes. De ſalomone dr̄ q̄ ꝓpter ſapi
entiā eius omēs deſiderabāt ip̄m vide/
re et multi veniebant ad eum Et regina
ſaba venit a finibus terre audire ſapien
tiam eius. vt pȝ. iij. re. x. Sed xp̄s in infi/
nitum maiorē ſapiam habuit ſalomōe.
iuxta illud math. xij. Ecce pl⁹ q̄ȝ ſalomō
hic. Und̄ xp̄s duȝ loq̄retur ꝓpter altitu
dinem v̓borū eius quidā dicebāt q̄ inſa
niebat. quidā q̄ demoniū habebat. q̇dā
q̄ angelus ei loquebat̄. quidā credebant
q̄ doctrina eius eſſet ei infuſa a deo. vt
ip̄e dicebat ioh. vij. Mea doctrina nō ē
mea ſȝ eius qui me miſit patris. Et taleſ
eius doctrinā intelligebāt ⁊ nō alij Eſa.
vij. ſm aliā tranſlatōȝ Niſi credideritis
nō intelligetis. math. xiij. Uobis ē datū
noſſe miſteriū regni di. ¶ Quinto cāba
ex maliuolētia ſacerdo. ſcrib. et phariſe
oꝝ. Criſtus nāq̄ȝ p̄dicabat veritatē ⁊ nō
reuerebat̄ ꝑſonā. mat. xxij. Maiſter ſci/
mus q̓ verax es ⁊ viaȝ dei in v̓itate do/
ces. nō eni reſpicis ꝑſonā hoim. Et iō q̓
ſacerdoteſ ⁊ phariſei multū rep̄hēſibiles
erant. xp̄s mirabilit̄ ⁊ multū ꝯtra eoſ lo
quebat̄ quaſi in omni p̄dicatōe. ⁊ q̓ ipſi
odioſi erant ꝑplo. idō xp̄s ex hoc magis
placebat ⁊ plureſ ad eū veniebāt. et hoc
pctīs noſtris exigentib⁹ vſq̄ȝ hodie du/
rat q̓ ſi q̇s nō ſolū loq̄ret. ſȝ ꝑſeq̄ret cle/
rū mirabiliter placeȝ ꝑplo. ⁊ hoc ē ꝓpter
maliciā cleri ¶ Sexto cauſabat̄ ex bene
ficijs que ꝯferebat. nā v̓tus di d̓ illo exi/
bat ⁊ ſa. om. math. vij. Surdos fecit au/
dire ⁊ mutos loqui. Faciebat etiā aliq̄n/
do ꝑplo mirabilia ꝯuiuia vt pȝ io. vij. ⁊
viij. ¶ Septimo cauſabat̄ ex ſanctitate
vite. nā ad ſanctum iohēm p̄dicantē ml̓
ti vadunt ⁊ ſi nihil facit ꝯtra ſuaȝ p̄dica/
tionem. ſȝ eam ſeruat. xp̄s autē nullum
malum faciebat. io. viij. Quis ex vobis
arguet me de peccato. j. pe. ij. Qui pctm

non fecit nec inuentus ē doluſ in oꝛe ei⁹
Itē omīa que p̄dicabat ipe p̄mo omīa
faciebat. actu. j. Cepit ieſus facere ⁊ doce
re. Item aſpam penitentiā faciebat in ar
tiſſima paupertate. math. viij. Vulpes fo
ueas habēt et vo. ce. ni. filius āt hoīs nō
habꝫ vbi caput ſuū reclinet. ¶ Octauo
cābat ex vtilitate audiētie. vbi dī hꝫ. n. v
bū dī. vij. bona efficere ī audiēte. ¶ E
Primū eſt q2 illuminat intellectum. p̄s.
Lucerna pedib⁹ meis. v. t. Et idō verbū
dei ē oſtium ad habendū fidez. Quia vt
d. aplus. ro. x. Ergo fides ē ex auditu. au
ditus autē p verbum xp̄i. Scdo q2 infla
mat affectū ad amoꝛē celeſtiū. Vnde lo
quēte petro cecidit ſpūſſanctus: q̄ ignis
diuinus eſt ſup omēs qui audiebāt ver.
act. x. In cui⁹ figura eſaias dum deberet
mitti ad p̄dicandū volauit ad eū vn⁹ de
ſeraphin ⁊ calculo ignito quē foꝛcipe tu
lerat de altari tetigit labia eius ⁊ ſic īfla
matus alios inflamaret. eſa. vj. p̄s. Eloq̄
um dnī inflamauit eum. ¶ Tercō q2 fa
cit audiētes filios dei. io. x. Illoſ dixit de
os ad quos ſermo dei factus eſt ¶ Qua2
to. q2 paſcit animā. math. iij. Non in ſo
lo pane viuit hō ſed in omi verbo qd p
cedit de oꝛe eius. Quinto q2 ſanat. ſapiē
xvj. Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſa. eos.
ſed ſermo tuus dnē qui ſanat vniuerſa.
Dum enī monet hoīem ad penitentiaꝫ
vt ptꝫ in niniuitis qui ad p̄dicatōnez io
ne ꝯuerſi ſunt. ione. iij. Et ſanctificat hoī
nē. ioh. xvij. Sanctifica eos in vitate ſer
mo tuus vitas eſt. manifeſtū ē q2 animā
ſanat. ¶ Sexto. q2 liberat hoīnem et facit
diſcipulū xp̄i. ioh. xv. Si manſeritis ī ſer
mone meo veri diſcipuli mei eritis. ¶ Et
alibi. Et veritas liberabit. vos. ¶ Septi
mo q2 beatificat. luc. xj. Beati qui audi
unt verbū dei et cuſtodiūt illd. iohā. xiij.
Si hoc ſcitis beati eritis. ſi feceritis ea.
Sed q2 verbū dī tot bona efficit dī. aug.

etiā de vbiſ dnī q verbū dei ē cum tanta
reuerentia ⁊ diligentia audiendū cum
quāta coꝛp⁹ xp̄i videndū et tractandum
Et ſic patꝫ p̄mū. ¶ Scdo ponit doctrīa
xp̄i ad pplm inſtruendū. q2 aſcē. in v. na.
Vbi nota q nauis xp̄i ē nauiſ innocētie
in q̄ xp̄s venit in mundū. Nauis petri ē
nauis penitentie. q2 petr⁹ pfectā peniten
tiā fecit. Eſt. n. penitentia ſm gre. p̄terita
mala deplangere ⁊ plāgenda iteꝝ nō cō
mittere. Qd beatus petr⁹ pfecte fecit. lu.
xxij. Egreſſus fo. f. ama. Hec penitētia p
crucē deſignatur. mat. xvj. Si qs vult v.
p⁹ me. ꝛc. tol. cru. ſu. i. penitētiā ⁊ ſeqt̄ me.
Hanc nauē ſcꝫ crucē aſcendit xp̄s vt pfe
cte poſſet docere. Tunc enī p̄dicatoꝛ pfe
cte docet q̄ndo in ſe oſtēdit facto qd p̄di
cat verbo. et iō xp̄s crucē aſcēdit. et de ip
ſa mirabilia docuit. Q2 vt d. aug. In cri
ſto pendente in cruce. inuenit exēplū oīſ
pfectōnis. Docuit ergo xp̄s pendens in
cruce tredecī pfectiſſima exēpla quib⁹ to
ta vita humana pfecte infoꝛmat ¶ F
Primo ergo docuit exēplum caritatis
q2 iuſtus p iniuſtis moꝛit. amicus p in
micis. ds p hoībus. ro. v. Cōmēdat deuſ
caritatē ſuā in nobis q̄niā cū inimici eſſe
m⁹ recon. ſu. do p moꝛtē filij eius: Vix. n.
p iuſto quis moꝛit. ſꝫ p impijſ ⁊ pctōꝛib⁹
qs audeat moꝛi. ber. Sup oīa amabilē
te mi. reddit hoē ieſu calix quē ſumpſiſti
opus redēptōis noſtre. ¶ Scdo docu
it exēplum penalitatis. q2 a plāta pedis
vſqꝫ ad verticē non fuit in eo ſanitas. vt
dr. eſa. j. Tren. j. O vos omēs q̄ trāſitis p
viā attēdite ⁊ videte ſi eſt doloꝛ ſicut do
loꝛ meus. ¶ Tercio docuit exemplū lar
gitatis quia ad vnū verbuꝫ dedit regnū
ſuum latroni. luc. xxiij. Hodie mecū eris
in paradiſo. Nota hic d allexandꝛo qui
nihil dedit reſpectu xp̄i et tamen largioꝛ
homo de mundo fuiſſe dicit. Et ſicut de
dit latroni. ita paratus eſt dare omni pe

tenti. Ad hanc ergo largitatē ſignādam
manibus pforatis pepēdit in cruce. quia
d hoīe largo dr ipe habz manus foratas
¶ Quarto docuit exemplūz paupertatis
qr ipa a bundātia boni ⁊ fons aque vi/
ue nudus ⁊ ſitibundus morit̄. Iohā. xix.
Sitio. Tren. iij. Recordare paup. ⁊ trā.
me. abſinthij ⁊ fellis. memoria mēor ero
⁊ tabeſcet in me anima mea. ¶ Quinto
docuit exemplū hūilitatis. qr mortez ab/
iectiſſimā elegit ⁊ cum iniqs deputatuſ ē
phi. ij. Humiliauit ſemetipm factus obe
diens vſqz ad mortē. mor. āt cru. ps. Ego
ſum vermis ⁊ non hō. ¶ Sexto docuit
exēplum pietatis ⁊ māſuetudinis. qa ad
interfectores ſuos oſtēdit viſcera pieta/
tis di. luc. xxiij. Pater dimitte illis qr ne
ſciunt quid faciūt. Nō verbū ita fuit vi/
ſum magne pfectōis audientib⁹. q audi
to hoc verbo multi ſunt ad xpm ↄuerſi.
vt di. hiro. hiere. xj. Ego quaſi ag. māſue.
qui por. ad vi. Longino etiā q pforauit ſi
bi latus dedit viſum ¶ Septimo docu
it exemplū ↄſtantie. qr nō fugit ſicut diſci
puli. ſed pceſſit eis obuiā dicēs. Quē qri
tis. Quibus reſpōdētib⁹ ieſuz nazarenū
ait Ego ſum. ioh. xviij ¶ Octauo docu
it exēplum ſapientie. qr tam ſapiēter dce
pit luciferum. ⁊ fecit ſicut piſcator hamo
quē abſcondit ſub verme. ſic xpus deita
tē ſub humanitate abſcondit. ⁊ dyabol⁹
qui credidit ipm cape captus ē. iob. xl.
An extrahere poteriſ leuiathan hamo
aut fune ligabis linguā eius. ¶ Nono
docuit exēplū obediētie. mat. xxvj. Paē
ſi poſſibile eſt tranſ. a me ca. iſt. verumta
mē nō ſicut ego volo ſz ſicut tu. ¶ Deci
mo docuit exemplū patiētie. qr depilat⁹
ↄſputus. collaphiſatus. verberat⁹. ⁊ fal/
ſe accuſatus. morti ↄdēnatuſ. affix⁹ cruci
⁊ mortu⁹ nō aperuit os ſuū. ita vt mira/
rēt preſes di. Marc. xiiij. Nō reſpōdes
qcqz. vides in qntis te accuſant. Vnd p/
pter eius nimiā patientiā herodes ſpre/
uit eū tanqz inſanum indutum veſte al/
ba vt dr. lu. xxiij. eſa. liij. Sicut ouis ad o.
du. ⁊ qſi ag. co. ton. ſe obmu. ⁊ nō ape. os
ſuū. ¶ Vndecimo docuit exēplū victorie
qr moriens vicit oīa. ioh. xvj. Cōfidite qr
ego vici mundū. aug⁹. Manu inermi et
affixa cruci debellauit aereas poteſtateſ
¶ Duodecimo docuit exemplū ↄpaſſi
onis. qr in tanta pena conſtitutus. ↄpaſ
ſus ē matri di. iohāni. ecce mater tua. io.
xix. Compaſſus ē petro negāti ſe ⁊ reſpe
xit eū. Compaſſus eſt toti generi hūano.
Et ideo cum clamore valido et lacrimis
affecit ſeipm et exauditus eſt pro reuerē
tia ſua. hebr. v. ¶ Tredecimo docuit exē/
plū completōnis et pfectōis. quia omia
que cōſtituit ei pater ↄpleuit. perfecit ⁊
ↄſummauit. ⁊ ideo ait. Conſummatū ē
et inclinato capite emiſit ſpūm. iohā. xix.
Bene ergo di. q ſedens docebat turbas
de naui. i. pendēs in cruce docuit ſancta
exempla omniū virtutū et omis pfectōiſ
Et ſic patz ſcdm. ¶ Tercō ponit preceptū
xpi ad hoīes p piſces ſignatos piſcādū
ibi. Duc in altū ⁊c. Quia ſicut di. apls. j.
cor. ix. nunqd deo cura eſt de bob⁹. Si/
militē nec de piſcibus capiendiſ. vt ppter
eos pceptū poſuerit. Sed ad aliud ſigni
ficandū hoc dixit nā altum pelagus ſm
allegoriam eſt gentiuz multitudo pfun/
data in abyſſo errorū et peccatoꝝ. Vt er
go xpiſtus ceſſauit loqui iudeis. i. p⁹ mor
tē et reſurrectōnē ſuam. dixit petro tāqm
capitāneo ⁊ alijs apliſ vt intrarent gētiū
pfunditatē ⁊ ibi laxarēt retia ſua. math.
xxviij. Docete om. gen. bapti. eos in no.
⁊c. Vnū rete eſt articuloꝝ fidei. aliud eſt
virtutū. aliud ē donoꝝ ſpūſſancti. aliud
ē ſacramētoꝝ eccleſie. Omia illa retia ex
panderūt apli ſup gentes ⁊ ceperūt innu/
merabilē multitudinē hoīm. ij. co. xij. Cū
eſſem aſtutus dolo vos cepi. Hiere. xvj.

Ecce ego mittā piſcatores multos et pi/
ſcabunt̄ eos. Et quare tot prendiderunt
certe quia xp̄s erat cum eiſ in naui.mat.
xxviij. Ecce ego vobiſcuꝫ ſum omni die
vſqꝫ ad ꝯſum.ſe. Quia niſi.gratia xp̄i fu
iſſet cū aptis in faciēdis miraculis ⁊ ī ali
is opibus paucos piſces cepiſſent. ſicut
et moderni tp̄is p̄dicatoreſ paucos infi/
delū ꝯuertūt Et ideo nō debent vocari
piſcatores.ſ; venatores ⁊ tota die venā/
tur et nihil capiūt hiere.xvj. Mittā eis
multos venatores et venabunt̄ eos. Sꝫ
apli ꝑ gratiā xp̄i et ꝑ ſpūm ſanctum. quē
in maxima copia ceperūt cōcluſerunt in
dictis retibus magnaꝫ hoīm multitudi/
nē. Sequit̄.et annuerūt ſocijs qui erant
in alia naui vt venirēt ⁊ eos adiuuarēt.
Due naues ſunt eccleſia gentiū et iude/
orū et de vtraqꝫ fuerūt piſcatores. Pe/
trus ergo et alij apli de eccleſia iudeorū
annuerūt piſcatoribus q̇ erāt in alia na
ui.i.in eccleſia gentiū.ſicut fuerūt marti/
res et cōfeſſores quibꝰ oſtēderūt volun/
tatē dei eſſe.vt ipi cum eis piſcarēt̄.luc.x.
Deſignauit dominꝰ ⁊ alios.lxxij.et emi
ſit illos binos ante faciē ſuā. Et ſic predi
catores de gentibꝰ inſimul cuꝫ aptis im/
pleuerunt duas naues de hoībus cōuer
ſis ſcꝫ triumphantē ⁊ militantē eccleſiaꝫ
Et nota ꝙ di. Rumpebat̄ aūt rete q꞉ nō
omēs conuerſi ſteterūt in reti fidei ⁊ vir
tutū et ſacramentorūꝫ.imo multi egreſſi
ſunt et fortiſſime fregerūt rete in multis
locis ꝑuertētes et fidē ⁊ virtutes ⁊ ſacra
menta.nā exiuit et fregit arriꝰ.ſabellius.
fotinus.manicheus ⁊ multi alij turpiter
retia ſupradicta et ꝑ ꝯſequēs eccleſiā va
ſtauerunt.ps. Exterminauit eaꝫ aper de
ſiula.et ſingularis ferus depaſtus ē eaꝫ.
.j.iob.ij. Ex nobis ꝓdierūt ſed ex nobis
non erāt. nā ſi fuiſſent ex nobis permā/
ſiſſent vtiqꝫ nobiſcum.j.thi.iiij. Spiritꝰ
manifeſte d.ꝙ in nouiſſimiſ tp̄ibuſ diſce
dent quidā a fide attēdentes ſpiritibus
erroris et doctrinis demoniorꝫ. Sed at/
tēde quid petrus anteq̄ꝫ retia laxarēt re
ſpondit di. Preceptor ꝑ totā noc.la.ni.
cepimꝰ. In quo verbo duo ſignificant̄.
Primū inutilitaſ p̄dicatorꝫ ve.teſt.⁊ eti
aꝫ noui qui p̄dicant verbū dei grā criſti
eis nō opitulāte. Predicatores eniꝫ ve.
te.piſcabantur in nocte.q꞉ in ve.te.omīa
erant velata ⁊ obtenebrata caligine. iob
iij. Obtenebrent̄ ſtelle.i. p̄dicatores cali/
gine eius. In cuiꝰ figura moyſes volēs
ꝑplō p̄dicare velabat faciē ſuā.exo.xxxiiij
In huiꝰ etiā figura dum dñus darꝫ le
gem moyſi in mōte ſynay ꝯpuit nubes
montē.exo.xix. Similiter dñus appa/
ruit in nebula in templo ſalomonis dū
dedicaret̄.iij.reg.viij. Piſcabant̄ etiā ſo
lum iuxta terraꝫ. q꞉ ſola terrena rep̄mit
tebāt.eſa.j. Si volueritis et audi. me bo
na ter.come. Et idō nihil ceperūt.q꞉ nec
vnā animā in nauem celi miſerūt.hebr.
vij. Nihil eni ad ꝑfectum adduxit lex.
Sed poſtq̄ꝫ xp̄s fuit paſſus et glorifica
tus et ſpūſſanctus datꝰ.omīa facta ſunt
clara.et celū ē aptum et mirabiles gratie
ſunt date et p̄dicatoribꝰ ⁊ ꝑplō. Et idō pre
dicatores no.teſ.nō piſcant̄ in nocte ſꝫ in
claro lumine.nec iuxta terrā q꞉ nō ꝑmit
tunt terrena.ſed vadūt in altū q꞉ rep̄mit
tunt celū et celeſtia.math.iij. Penitenti
aꝫ agite appro.e.re.ce.phi.iij. Noſtra con
uerſatio in celis eſt. Et ideo mītos piſceſ
tranſmittūt ad nauē celi. Predicatoreſ
etiā no.teſta.q̄ndo grā dei eis et ꝑplō nō
ſuffragat̄ nihil prendūt. Et idō petrꝰ dixit
In verbo tuo laxabo rete.i.in gratia ver
bi tui. Et ꝓpterea p̄dicatores ſemꝑ in p̄n
cipio p̄dicatōnis debēt ſpūſſancti gratiā
inuocare q꞉ ſine ipa nihil prēdūt. ¶ Se
cūdū ē ſtatus peccatoriſ qui ī p̄dicto ver
bo tripliciť deſcribit̄.ſcꝫ tenebroſuſ.labo
rioſus.et infructuoſus. ¶ C ¶ Prio

deſcribit̃ tenebroſus.q2 per totã noctem
di. Et ſi ſm beatũ iob omẽs q̄ſi ꝑe inolui/
mur tenebris.q2 vt phũs di. aĩa naſcit̃
ſicut tabula raſa in qua nihil eſt depictũ
et ad ꝑfectõem ſciẽtie vix aut nunq̃3 hõ
ꝑ totam vitam ꝑuenire pt̃.tamen pecca/
tor maxime tenebris eſt inuolutꝰ. Jo.iij
Dilexerunt hoĩes magis tenebras q̃3
lucem.erãt eñi eoꝝ mala opa. Vñ pec/
cator ꝯpatur noctue et buboni que ĩ cla
ritate diei nihil poſſunt videre ſed in ob
ſcuritate noctis. Peccator eſt ſicut hely
qui lucernam dei nõ poterat videre an
teq̃3 extingueret̃.j.regũ.iij. Sic peccator
nihil clarũ põt videre ſed ſi quid eſt ma/
le fumigans. ¶ Scdõ deſcribit̃ laborio
ſus q2 laborantes di. Peccatores mltũ
laborant et ſolicitantur in acquirẽdo tẽ
palia bona ⁊ ꝯſeruando.ſap.v. Ambu/
lauimꝰ vias difficiles laſſati ſumꝰ ĩ via
iniqtatis.hiere.ix. Vt iniq̃ agerent labo
rauerũt. Et huiꝰ rõ eſt quia pctõres ha/
bent multos dñõs quibꝰ oportet eos ſer
uire ſc3 omĩa vicia a quibꝰ tenent̃.hiere.
xvj. Seruietis dijs alienis qui nõ dabũt
vobis requiẽ.eccl's.v. Saturitas diuitꝭ
nõ ſinit eũ dormire.iob.xv. Sonitus ter
roris ſemp in auribꝰ illius. Tercõ deſcri
bitur infructuoſus.q2 nihil cepimꝰ dicit
Quid capit diues de oĩbꝰ diuicijs ſu/
is.certe nihil.iob.xxvij. Diues cũ dormi
erit nihil ſecũ auferet.aperiet oculos ſu/
os ⁊ nihil inueniet Exemplũ de illo diui
te qui dicebat. Anima mea habeſ multa
bona repoſita in an.plurimos.requieſc.
come.bi.epu. Et dictu3 eſt ei. Stulte hac
nocte repe.ani.t.a te.et que pa.cuiꝰ erunt
luc.xij. Similiter delicioſus q̃d capit de
omibus delicijs ſuis cum ip̃e fiat cibꝰ v̾/
mium.eccl'.x. Homo cum mortuꝰ fuerit
hereditabit vermes. Similit̃ ſuperbus
et vanigloriosus: quid capit de honore
ſuo cũ ip̃e recondat̃ ſub terra ⁊ conculce

tur ab hoĩbus et beſtijs.⁊ ꝓijciat̃ ad fo/
ueas ſicut aſinus.hiere.xxij. Sepultura
aſini ſepelietur putrefactus ⁊ ꝓiectuſ ex
tra portas hieruſalem. Et idõ recte vita
peccatorũ compat̃ aranee que euiſcerat
ſe ⁊ tota die obſeruat ad foramẽ vt capi
at vnã muſcã.eſa.lix. Telas aranearum
texerũt. Et ſic patet terciũ.⁊ q̃rtu3.q2 ter
ciũ nõ poterat bene exponi niſi cũ quar/
to mẽbro. Quĩto ponit̃ huĩl' petri ꝓlocu
tõ ad xp̃m reuerẽdum.q2 petrꝰ cum hoc
vidiſſ3.pcidit ad genua ieſu di. Exi a me
dñẽ q2 homo pctõr ſu3. Ex reuerẽtia ete/
nĩ petrꝰ locutus ẽ reputãs ſe indignum
q̃ tam ſanctus homo ſecũ maneret. ⁊ idõ
ꝓ reuerẽtia acceſſit ei bona gratia.vt ha
bet.eccl'.xxxij. Pro reuerẽtia acced3 tibi
bona gratia. Quãuis ꝯtrariũ debuiſſet
bene dicere.ſ. Domĩe ſta mecum q2 ego
pctõr ſum. ⁊ ſi ſum peccator ergo cecus.
infirmꝰ ſeruus et morti ꝯdẽnatus. Sta
ergo mecũ vt me illumines.q2 tu es lux.
ioh.j. Erat lux vera q̃ illuminat om.ho.
ven.in hũc mũdum. Sta mecum vt me
ſanes q2 medicus es.act.x. Qui ptranſi/
it omnibus benefaciẽdo.ſanando infir/
mos et oppreſſos a dyabolo. Sta mecu3
vt extrahas me de dyaboli ſeruitute.q̇a
tu es liber ſicut vere filius dei.ad Gal'.
iiij. Qua libertate xp̃us nos liberauit.
Sta mecu3 vt liberes me a morte.q̇a tu
es vita.ioh.x. Ego vitã eternã do eis.q̇a
ego ſum reſurrectõ et vita. Et ſic pt3 q̇n/
tũ. ¶ Sexto ponit̃ aplſatus petri ꝑfi/
guratõ ad hoĩes capiendũ et hoc ẽ Vo
li timere ex hoc enĩ3 er.ho.ca.i.ex his que
ex ꝑte tua hẽs ſc3 ex tua fide.q2 me dicen
te duc in al.⁊ lax.re.vrã.vere credidiſti pi
ſces cape tanq̃3 piſces ad impium meu3
ꝯuenirent ⁊ intrarent retia. Quã fidem
petrꝰ exp̃ſſit.mat.xvj.di. Tu es xp̃s filiuſ
dei viui. Et ideo petrus ẽ vocatꝰ.na3 pe
trꝰ interp̃etat̃ agnoſcẽs.q2 v̾e ⁊ ſup omẽs

cognouit xp̄m. Ex tua obediẽtia q2 ſtatī voci mee obdiſti et in altũ pelagus pro⸗ ieceres retia. pſ. In auditu auris obed. mihi. Nec excuſauit ſe petrus ꝓpter la⸗ borẽ. q2 tota nocte laborauerat in piſcã do. nec ꝓpter inutilitatẽ q2 nihil prendi⸗ derat. Ex his enī duob⁹ ꝯſueuit ſe hõ ex cuſare a mandato implendo. ſ. ꝓpter la⸗ borẽ ⁊ ꝓpter inutilitatẽ. Sed beatus pe trus nihil hoꝝ allegauit cũ poſſet. ſ3 ſim pliciter obediuit. ⁊ benedictus ipe ⁊ oẽs qui ipm̄ ſequunt̃. gen. xxij. In ſemīe tuo benedicent̃ omẽs gentes terre. q2 obedi ſti voci mee. Et iõ ſimon vocatus ẽ. na3 ſimõ inꝑpretat̃ obediẽs q2 xp̄o obediuit. in oĩbus. Ex tua reuerẽtia q2 te indignũ mea p̄ſentia iudicaſti. ⁊ iõ me ſanctũ re⸗ putaſti. ⁊ te peccatorẽ agnouiſti. Math. viij. Dñe nõ ſum dign⁹ vt intres ſub te⸗ ctũ meũ. Et ex tue artis innocẽtia. nã nõ exerces dolos. nõ facis vſuras. nõ rapiſ aliena. ſ3 ꝑ piſcatõem artẽ licitã. nl mali ꝯtinẽtẽ. victũ neceſſariũ q̄ris. gen. iij. In labore vultis tui veſceris pa. tuo. pſ. La bores ma. tua. q2 mãdu. bea. es ⁊ bene ti. bi erit. Multi ꝓpter mala que operati ſunt nõ ſunt digni fidei ⁊ penitẽtie grã3 obtinere. ro. j. Qui cum iuſticiam dei co gnouiſſent nõ itellexerũt q̊niã qui talia agũt digni ſunt morte. et nõ ſolũ q̇ ea fa⸗ ciũt ſ3 etiã qui ꝯſentiũt facientib⁹. Ex hiſ ergo q̄ttuor q̄ habes eris capiẽs hoĩes ad eadẽ quattuor. ¶ Primo ad tuã fi⸗ dẽ. nã in fide tua fides eccleſie fundabit̃. ⁊ in ipa omĩs homo ſaluabit̃. math. xvj. Tu es petrus ⁊ ſup hãc petrã. i. ſupra fi⸗ dẽ quã habes edificabo eccleſiam mea3. Scdo ad tuã obediẽtiã. nã te faciam ca put et patrẽ oĩm fideliũ. Ioh. xxj. Paſce oues me. Et tibi omẽs obedire tenebun tur ⁊ nõ ſolũ tibi ſ3 etiã tuis ſucceſſorib⁹. luc. x. Qui vos audit me audi. ⁊ qui voſ ſpnit me ſpernit. hebr. xiij. Obedite p̄po ſitis veſtris. et ſubiacete illis. ¶ Tercio ad tuã reuerẽtiã. q2 omẽs fideles te tan⸗ q̄3 patrẽ reuerebunt̃ ⁊ me in te ⁊ ꝑ te. gal. j. In me glorifiabũt deũ. Quãta reuerẽ⸗ tia beato petro fuerit exhibita et ꝯtinue exhibetur. nõ oportet demõſtrare. quia ad oculũ patet. nã ora impatorũ cũ mag̃ reuerentia oſculant̃ oſſa piſcatoris ⁊ nõ ſolũ oſſa ſed et veſtigia pedũ ¶ Quarto ad tuã artẽ. Duplicẽ artẽ habuit beat⁹ petr⁹. ſc3 artẽ innocẽtie ante ꝯuerſione3: vt dictũ ẽ. et artẽ excellentie p⁹ ꝯuerſiõe3 que fuit abſoluere hoĩes a peccatis ⁊ ſã⸗ ctificare eos. verbũ dei p̄dicare. corp⁹ cri ſti ꝯficere. eccleſie ſacramenta ꝯferre. de⸗ monia ab hoĩbus expellere. mortuos ſu ſcitare. infirmos ſanare et animas ad ce lũ tranſmittere. mat. x. Infirmos curate. mortuos ſuſcitate. leproſos mũdate. de⸗ mones eijcite. Ibidẽ. xvj. Quodcũq3 ſol ueris ſup terrã erit ſolu. et in cel. Hec eſt excellentior et nobilior ars in mundo. nã vt d. phũs. Una ars eſt nobilior alia du pliciter. ſc3 rõne materie vt aurifactiua. calcifactiua. et rõne finis. q2 vna ars eſt finis alterius. vt equeſtris frenefactiue. vel q2 eſt ad vtiliorẽ vel ad vniuerſalio⸗ rẽ finẽ. Unde iudices et milites q̇ habẽt defendere et regere bonũ ſtatũ toci⁹ ciui tatis habent nobiliorẽ artẽ q̄3 omẽs alij Sic ars petri et miniſtroꝝ xp̄i ẽ circa no biliorẽ materia3 mũdi. ſc3 circa aĩmas et corp⁹ xp̄i et veritatẽ docendã. Itẽ eſt finiſ oĩm artiũ. eccls. xij. Deũ time et mã. eiuſ obſer. hoc eſt oĩs homo. Itẽ eſt finis vni uerſalis oĩm et ſup omĩa vtilis. q2 cũ oĩa ordinentur ad hoĩem. et homo ordinet̃ ad deũ manifeſtũ eſt ꝙ redire ad deu3 et beate viuere eſt finis vniuerſaliſ omniũ aug. Feciſti nos dñe ad te et inquietũ eſt cor noſtrũ donec requieſcat in te. apoc. j. Ego ſum alpha et o principium et finis. Unã ergo vel alterã iſtaꝝ artiũ omnes

fideles habere oportet. nā primā artē ſcʒ innocentie oportet habere oēs fideles i ſeculo remanētes. vt ſcʒ de iuſto lucro viuāt. Unde militibꝰ q̄rētibꝰ a iohāne baptiſta quid deberēt facere vt ſalui fierēt: reſpondit iohānes. Neminē ꝯcuciatis. neqʒ calūp. fa. et contēti eſtote ſtipēdijs veſtris. luc. iij. Secūdā artē ſcʒ excellētie habēt omēs miniſtri eccie ꝛ viri pfecti ꝰ mōo exūetes ꝛ xp̄ʒ pfecte imitātes. io. xiiij. Qui credit in me ſcʒ pfecte opa que ego facio et ipſe fa. In eodē. xiij. Exemplū eni dedi vobis vt quēad. ego fe. v. ita ꝛ v. fa. Cariſſimi hēamus fidē petri. obedientiā reuerentiā. et artē eius vt poſſimus pueni re ad gloriā in qua cū deo manet. Et ſic ptʒ ſextū ¶ Septimo ponit̄ petri iacobi et iohānis conuerſio omibus relictis ad xp̄m ſequendū. qꝛ ſubductis ad terram nauibus relictis omibꝰ ſecuti ſunt eum. Ubi nota ꝙ triplex fuit vocatō aplōrūʒ Prima ad ſimplicē xp̄i noticiā de q̄ agitur io. j. Inuenimus meſſiaʒ qui dr̄ xp̄us Scōa fuit ad xp̄i familiaritatē. de q̄ agit̄ in hoc euāgelio. Ubi bed. d. ſup hoc verbo. ex hoc iā ho. eri. cap. Nondū in apoſtolatū eligit̄ ſed p̄dicit̄ ꝙ aliq̄n ſit eligenduſ Et glo. hic ſup hoc v̄bo. ꝛ ſubductis ad terrā nauibus ꝛc. di. qꝛ adhuc hēbāt voluntatē redeūdi ad ꝓpria. Tercia fuit in aplātum q̄n xp̄o relictis omibꝰ iſepabiliter adheſerūt. de qua agit Math. iiij. Uenite pꝰ me faciā vo. fi. piſ. ho. At illi ꝯti reli. omibꝰ ſecuti ſunt eū. ꝛc. Et ſic pʒ ſeptimū.

¶ De eplā ſermo. LXXV.

OMneſ unanimeſ in orōne eſtote. j. petri. iij. Btūſ petrꝰ pater ꝛ magiſter xp̄ianorū in eplā hodierna magnā ꝛ vtilem doctrinā nos docet. In qua quidē eplā qnqʒ facit. Primo ſex v̄tutes vite ḡtie neceſſarias poſſidere vnanimit̄ nobis mādat. in principio eplē. Scōo ad patiētiā in malis habendā nos inducit ꝛ ꝯfortat ibi. Non red. malū ꝓ ma. nec maledictū ꝓ ma. ſed ecōtrario bene. Tercō horum duas rōnes aſſignat. ibi. Quia in hoc v. eſ. vt bene. he. poſ. Quarto ne in ꝑlio ſuccūbamus timorē inimicoꝝ a nobiſ excludit et firmiter aſſecurat ibi. Et qs ē q̄ vo. no. ſi. bo. emu. fueritis. ſed ꝛ ſi quid pa. ꝓpter iuſt. beati eritis. Quīto pcordialeʒ xp̄o reuerentiā exhibere nobiſ impat ibi Dominū aūt xp̄m ſancti. in cordibꝰ vrīſ

¶ Primo ergo beatus petrꝰ ſex v̄tutes vite gratie neceſſarias poſſidere vnanimiter nobis mandat. que ſunt orōnū inſtantia. afflictoꝝ ꝯpaſſio amor fratrum. in paupes mīa. opm modeſtia. et cordis hūilitas. ¶ Primo nobis mādat. ſiue nos exhortat̄ ad inſtantiā orationuʒ. qa omēs vnanimes in orōne eſtote. ¶ N Ubi nota ꝙ ad orōnū inſtantiaʒ q̄ttuor nos dēnt inducere. ¶ Primo magna neceſſitas ex pte noſtra qꝛ in infinitis miſerijs ſumꝰ. et infinitis piculis ſubiacemꝰ. apoc. iij. Neſcis qꝛ tu es miſer et miſerabilis ꝛ pau. ꝛ nu. ꝛ cecꝰ. ij. coꝝ. xj. Periculis flu. picu. la. pi. in ci. pi. in ſo. pi. in mar. pi. in ter. pi. ex ge. pi. ex ḡe. pi. i falſ fratbꝰ.

¶ Scōo magna libertas ex pte dei qui inuitat nos ad petēdū ꝛ iurat ꝙ q̄cquid petierimꝰ dabit nobis. Joh. xvj. Amē amē dico vobis ſi qd peti. pa. in noīe meo dabit vobis. pe. ꝛ acci. ¶ Tercō magna fidelitas nūcij ſcʒ angeli orōnes nrāſ ante deū deferentis. tho. xij. Quādo auteʒ orabas cū lacrimis. ego obtuli orōnes tuas ante doīnū. ¶ Quarto magna efficatia ex pte orōnis. nā orō efficaciſſima eſt ad obtinendū a deo q̄cquid hō petit. de cuius efficacia dictū eſt ſupra in dnīcali euangelio āte aſcenſionē. ps. Intret orō mea in ꝯſpectu tuo. Mag virtus ꝑ

fecte oꝛōnis que āte deū vadit ⁊ manda-
tū pagit. quo caro ꝑuenire neq̄t. actu. x.
Orōnes tue et elemoſine aſcenderūt in
ꝯſpectu dei. ¶ Scḋo nos hoꝛtat̄ ad cō-
paſſionē afflictoꝝ q2 ꝯpatienteſ. Dēmꝰ
ergo afflictis cōpati ꝓpter quattuoꝛ.
I ¶ Primo q2 vt di apl's epb. iiij. Oēs
vnū coꝛpus ſumus in xp̄o. caput aūt cri
ſtus eſt. Si aūt patit̄ vnū mēbꝛū cōpati
unt̄ ⁊ oīa mēbꝛa. ita cū patit̄ vnꝰ fidel'.
omēs debēt ei ꝯpati. ij. coꝛ. xj. Quis infir
ma. ⁊ ego nō infir. qs ſcā. ⁊ ego nō vroꝛ.
Scḋo q2 in hoc xp̄o maxīe aſſimilamuꝛ
qui cōpatiens miſerijs noſtris voluit fi
eri homo. et eas expiri. vt ab ipis nos li-
beraret. Ad hebꝛ. iiij. Nō hēmꝰ pontifi-
cē qui poſſit ꝯpati infirmitatibꝰ noſtris
tēptatū aūt ꝑ oīa ꝓ ſimilitudine abſq3
pctō. Io. vj. Miſereoꝛ ſup turbam. Cō-
paſſus eſt enim petro ⁊ reſpexit eum.
marie magdalene et apparuit ei. Cōpaſ-
ſus eſt etiā aplis ⁊ venit ad eos ¶ Ter-
cio. q2 in hoc ope multū ꝯmendamur et
meremur. Unde aplus de hoc ꝯmēdat
q̊ſda3 hebꝛeos dicēs. Nā et vinctis com
paſſi eſtis. heb. x. Et iob in ſui ꝯmendati
onē di. Cōpatiebat̄ quōda3 anima mea
paupi. iob. xxx. Cuiꝰ rō ē. q2 in ꝯpaſſione
hō dat meliꝰ qḋ hēt in elemoſinā primo
ſc3 coꝛ. puer. xxiij. Prebe fi. mi coꝛ. tu. m.
Quarto q2 q̄cq̄d in hoc ope facimꝰ pri-
mo xp̄s ſibi reputat foꝛe factū. math. xxv
Qḋ vni ex mi. m. fe. mi. fe. ¶ Tercō nos
hoꝛtat̄ ad fraternitatis amoꝛē. q2 fratni-
tatis amatoꝛes. ¶ R ¶ Ubi nota ꝙ ꝓ-
pter quattuoꝛ dēmꝰ ſocietatē et fraterni
tatē diligere xp̄ianā et ī ipa manere Pri
mo q2 in ea maxime et excellentiſſime ꝑ-
ſone ſunt. q2 oēs filij di ⁊ regis magni. q̄
v̄tuoſe viuūt. et deus ē in medio ipoꝝ3.
mat. xviij. Ubi duo vel tres ꝯgre. fu. ī n.
me. ibi ſū m ego in medio eoꝝ. ¶ Scḋo
q2 in ea maximꝰ theſaurus diſpenſat̄. ſc3

meritū paſſionis xp̄i et oīm ſanctoꝝ. qḋ
applicatur in remiſſione pctōꝝ ꝑ ecciaſti
ca ſacramēta. Math. xvj. Tibi dabo cla
ues reg. ce. ⁊ qḋcūq3 ſol. ſup t̄. erit ſo. ⁊ in
ce. In ipa ſimiliter q̄tidie magnū lucru3
acq̄rit ⁊ ditat̄ ꝯſiſtens in ea ſup modu3.
¶ Tercō q2 exiſtētes in ea maximis gra
tijs extollunt̄. nā ipi liberant̄ ab omi ſer-
uitute et in filios dei adoptant̄. et v̄tuti-
bus et donis ſpūſſancti replent̄. ⁊ celi ci-
ues efficiunt̄. epb. ij. Iā nō eſtis hoſpiteſ
et ad. ſ3 eſtis ciues ſanctoꝝ et do. dei. ⁊c.
Quarto q2 exiſtēteſ in ea a deo cuſtodi-
unt̄. nec aliq̄s p̄t eos ledere. io. x. Nec ra-
piet eos q̄ſq̄3 de manu mea. Sap. iij. Iu
ſtoꝝ aīe in manu dei ſunt. ⁊ nō tan. illos
toꝛ. ma. lu. xxj. Capillus ḋ ca. ve. nō ꝑibit
Propt̄ hec āt q̄ttuoꝛ ꝯſueuerūt hoīes
libenter aliquā ſocietatē intrare. Uel q2
in ea ſunt ꝑſone excellētes. Uel q2 in ea
ſit maximū lucrū. Uel q2 exiſtētes in ea
p̄uilegijs magnis dotant̄. Uel q2 maxi-
ma pena punit̄ ſi q̄s eos tāgeret. vt p3 in
ſocietatibꝰ ꝓli. ¶ Quarto nos hoꝛtatur
ad miā3 primo faciendā. q2 miſericoꝛdeſ
Dēmꝰ āt primo miſereri in q̄ttuoꝛ ¶ I.
Primo in bonoꝝ t̄palīū largitōe ſi īdi-
get. eſa. lviij. Frāge eſu. pa. t. et ege. va. in.
in do. tu. cū vi. nu. op. eū. ¶ Scḋo in do
ctrine et diſcipline eruditōne. docere enī
neſcientē. ꝯſulere dubitantē et coꝛrigere
delinquētē elemoſina et mīa magna eſt.
ij. thi. iiij. Argue obſe. icr. in oī pa. et doc.
Propt̄ qḋ ḋ. j. coꝛ. ix. Ue mihi ſi nō euā-
gelizauero. neceſſitas. n. icūbit m. Q2 ele-
moſinā hanc ſpūalē tenemur facere pri-
mo ſicut ⁊ coꝛpalē. Tercō in iniuriaꝝ di-
miſſione. Dimittere. enī īiurias elemoſi
na ē ſpūalis et magis neceſſaria ad ſalu
tē. lu. vj. Dimit. ⁊ di. vo. Et ſi nō remiſeri
tis vnꝰ q̄ſq3 frī ſuo de coꝛdibꝰ ve. nec pa
ter meꝰ dimittet vobis. mat. xviij. Quar
to in pia oꝛōne. ¶ Oꝛare enī ꝑ primo eſt

elemoſina ſpūalis quā facere tenemur Ja.
v. Orate p inimicē vt ſal. Jo.xvij. Non ro
go vt tol.e.d mū.ſ3 vt ſer.e.a ma. Debemuſ
etiā p inimicis orare.mat.v. Orate p p/
ſeqntib⁹ ⁊ calū.vos. Sic orauit ſtepha/
n⁹.⁊ ↄuerſus eſt ſaulus vt di. auguſ.
M ¶ Quinto ad modeſtiā opm nos
hortat̃ q2 modeſti. Et pmo circa linguaȝ
vt modeſte loquamur.ecc.xxviij.verbis
tuis facito ſtaterā et ori tuo frenoſ rctōſ
Jn lingua enī magis īmodeſtia ⁊ intem
pantia apparet.iac.iij. Omīs natura be/
ſtiaꝝ et volucꝝ et ſerpētiū ⁊ ceteroꝝ do
mat̃ et domita ſunt a natura huāna. lin
guā aūt nullus hoim domare pt.inqui/
etū enī malū eſt plena veneno mortifero
ppter qd petebat pphera di. Pone dnē
cuſtodiā ori meo.⁊ oſ.circū.la.m. ¶ Se
cūdo circa ſolicitudinē tpaliū vt ea mo/
deſte queram⁹.eccl'ſ.iiij. Un⁹ ē et ſcdm
nō habet.nō filiū nō fratrē.et tamē labo
rare nō ceſſat nec ſatiantur oculi eius di
uicijs.nec recogitat di. Cui laboro ⁊ de/
fraudo animā meā. Circa hoc enī maxi/
ma īmodeſtia repitur. q2 multi ↄſumūt
ſe vt tpalia acqrant.Contra qd math.vj
d2. Nolite ſoliciti eſſe in craſ.di.qd man.
aut quid bi.aut q opi.pmū qrite regnuȝ
dei ⁊ iu.ei⁹.et hec omia addi.vo.j.pet.v.
Omnē ſolicitudinē vrāȝ pij.in eū. qnīā
ip.cura eſt de vo. ¶ Tercō circa eorum
vſuȝ vt eis modeſte ⁊ tpāte vtamur.phi.
iiij.modeſtia vrā no.ſit oī.ho. Circa hoc
enī maxima īmodeſtia et abuſus repit̃.
qdā eni de corpe ſuo faciūt deū et totalit̃
dant ſe corpalibus delectatōib⁹ ſine fre
no aliq.eccl'ſ.ij. Nec phibui cor meū qn
oī volu ptate frueret̃.phi.iij. Quoꝝ de⁹
venter ē ¶ Quarto circa ſcientiā.vt ea q
optet ſcire velim⁹.ro.xij. Nō plus ſa.q3
optet ſa.ſ3 ſa.ad ſobrie. Circa ſcibilia enī
maxima īmodeſtia inuenit̃ et mirabilit̃
nociua Quidā enī totū tps ſuuȝ expen/
dūt in quibuſdā ſcientijſ nulli⁹ vtilitatiſ
nunq3 ad ſcientiā veritatis pueniētes vt
d.apl's.ij.thi.iij. Quidā inſiſtūt toto poſ
ſe ſcientijs lucratiuis ac et deceptiuis.
hiere.iiij. Sapiētes ſunt vt faciant mala
bene aūt facere neſcierūt. Quidaȝ atten/
dunt ſpiritibus erroris et doctrinis de/
moniorū.vt d.apl's.j.thi.iiij. Quidaȝ co
nant̃ ſcire ea que facultatē ſuā excedunt
vt trinitatē dei et predeſtinatōem hoim.
Cōtra qs d2 ecc.iij. Altiora te ne qſieris.
puer.xxv. Qui pſcrutator ē maie. oppri.
a glā.i.hō ſimplex. Hoc figuratū fuit ex/
od.xix. Ubi d2 Et ſi beſtia tetigrit mōteȝ
.i.altitudinē di lapidabit̃ Sexto ad hu
militatē cordis ⁊ opis noſ hortat̃.q2 hūi
les. Q2 ſupradicta obſeruare magne per
fectōis ē.et ſupbia bonis opibus inſidi/
at̃ vt peāt vt di.aug⁹.iō pt⁹ omīa pdicta
hūilitatē nos inducit.luc.xvij.Cuȝ omīa
benefeceritis.dicite q2 ſerui inuti. ſum⁹.
Ad humilitatē igit̃ ſeruādā qttuor nos
inducunt. ¶ A ¶ Primū ē ↄdicō nrā
Si.n.ↄſiderem⁹ introitū ⁊ exitū noſtruȝ
in qt miſerijs īplicamur.hēm⁹ materiaȝ
magne hūilitatis.ecc.x. Quid ſupbis ter
ra ⁊ cinis.mich.vj. Hūiliatō tua in me/
dio tui. Uoluit deus ponere corp⁹ ante
oculos.vt ſp hō poſſet reſpicere ⁊ īde hu
miliari.bern. Quid ſupbis ſaccuſ porco
rū et cibus vmiū. ¶ Scdm ē exemplū to/
cius creature et in creatore. Nā creator
ſeipm hūiliauit et formā ſerui accepit et
hūitē matrē.humiles diſcipulos accepit
vel elegit humile iumētū equitauit.hūi/
le obſequiū exhibuit dū pedeſ diſcipulo
rū lauit.math.xj. Diſcite a me q2 mi. ſuȝ
⁊ hūilis cor. Sili' tota creatura hūilitatē
obſeruat. dū miſteria ſua humiliter im/
plet ⁊ ſuo creatori obedit.baruch.iij.ſtel
le quoqȝ celi vocate ſunt et dixerūt aſſu/
mus et luxerūt cū iocūditate ei q fecit il/
las. ¶ Terciuȝ eſt magna punitō quam

p ſupbia legim⁹ factā vt patz in lucifero
et dmonib⁹ ꝛ i pmis pentib⁹ q voluerūt
eſſe dij. Idē ptz in pharaone ꝛ nabucho
donoſor in holoferne. et ſennacherib. ia
co. iiij. Deus ſupbis reſiſtit. Et idō ei⁹ cō
trariū ſcʒ hūilitatē debem⁹ āplecti. Coll.
iij. Induite vos ſicut elec. di viſcera mie
benignitatē. hūilitatē māſuetudinē. ꝛc.
¶ Quartū eſt magnū meritū hūilitati
reddendū vt ſi nō tret pena alliciat mer
ces. iob. xxij. Qui hūiliat⁹ fuerit erit i glā
Hūilitas enī ē mēſura exaltatōis. qꝛ qn
tū quis ſe hūiliat tantū exaltabit̄. Exem
plū in xpo in beata maria et in iohā. ba
ptiſta. luce. xiiij. Qui ſe hūili. exaltabit̄. j.
pet. v. Hūiliamini ſub po. ma. dei ꝛ vos.
exal. ꝛc. Et ſic ptʒ pmū. ¶ Scdō ad pati
entiā in aduerſis habendā nos inducit
di. Nō redd. ma. p ma. Dēm⁹ enī pcere
hiſqui nos offendūt. vt ds pcat nobis
cui maiores offenſas intulim⁹. ꝛ relinq
re vindictā deo qui eſt potēs ꝛ iuſtus et
nihil ipunitū reliqt. ro. xij. mihi vin. ꝛ e.
retri. Similit̄ ꝯtumelias v̓boꝝ nō debe
m⁹ reuellere ꝯtūelijs. et ſi maledicimur
nō debem⁹ maledicere ſʒ benedicere ro.
xij. Benedicite pſe. vo. bene. ꝛ no. ma. p
uer. xxvj. Nō reſpōdeas ſtulto iuxta ſtul.
ſ. ne effi. ei. ſi. Et ſic in iiurijs tā dictorū q̄ʒ
factoꝝ dēm⁹ paciētiā hrē. hebr. xij. Per
patientiā curram⁹ ad ppoſitū nobis cer
tamē Sʒ ꝙ p malo reddam⁹ bonū vt dꝛ
hic nō ē pcepti ſʒ ꝯſilij. Sicut illō ma. v.
Si qs te p cuſ. ad v. maxi. p̄. ei al. Et ꝙ ſic
dēam⁹ hrē patiētiā i dictis ꝛ factis oſtē
dit p duas rōes. ¶ P ¶ Pria ē qꝛ nos
ſum⁹ vocati ad fidē xpianaʒ p grāʒ di. vt
benedictōeʒ dei pris heredite m⁹ tanq̄m
filij ieſu xpi q ē Ue. be. priſ m. pci. ꝛc. Hāc
aūt hereditatē hrē nō poſſum⁹ niſi maē
am⁹ in ieſu xpo filio dei. qꝛ p eū heredes
ſum⁹ illi⁹ benedictōnis. Qui aūt nō pcit
nec hʒ patientiā in aduerſis. ſʒ tenet odi

uʒ et vult ſe vindicare nō manet in cari
tate primi et p ꝯſequens nō manet i dō.
qꝛ deus caritas eſt et q manet in ca. i deo
manet. et ecōuerſo q nō manet in carita
te nec in deo manet et idō exps eſt heredi
tatis eterne. j. ioh. iij. Qui odit fratrē ſu
uʒ homici. eſt. Et ſcitis qm̄ oīs hoīcida
nō hʒ partē in regno xpi ꝛ dei. ¶ Scda
rō talis eſt quia ſcriptura nō pōt mētiri
vtpote a ſpūſancto dictata. Sed ſcriptū
eſt p pphetā dauid in. ps. ꝙ qui vult di
ligere vitā grē hic in preſenti. et vitā glo
rie in futuro poſſidē ꝛ vult dies bonos
videre ſcʒ felicitatis eterne in qua vna di
es dꝛ eſſe inq̄ntuʒ nox nō ſuccedit diei. ſʒ
a ꝯtinua dei claritate illumiat̄. apoc. xxj.
Ciuitas illa nō eget ſole neqʒ luna ſed lu
cerna eius eſt agnus ¶ Plures vō dies
dicunt̄ in ea eſſe ppter longitudinē tpis
et dierū. qꝛ dies ibi nunq̄ʒ deficiet. ſʒ erit
vna dies eternitatis. Qui ergo diligit ta
lē vitā ꝛ vult ad illos dies puenire coer
ceat linguā ſuaʒ ab omī malo v̓bo. ab oī
dolo et habeat in ſe iuſticiā regni dei. cu
ius due ſunt ptes vt di. aug. ſcʒ declina
re a malo et facere bonū mathe. vj. Que
rite pmū reg. dei et iu. ei⁹ Itē oportet ꝙ q
rat pacē cū primo ꝛ ipam pfecte ſequat̄.
hebr. xij. Pacē et ſanctimoniaʒ ſequimi
ſine qua nemo videbit deuʒ Ro. xij. Si
fieri pt qd ex vobis ē cuʒ oīb⁹ ho. pa. ha.
Et q hoc fecerit hēbit vitā ꝛ videbit dies
felicitatis eterne qꝛ oculi dnī ſup iuſtos
ad ipos illūiandū et remunerandū ꝛ be
atificandū. ſap. iiij. Reſpectus ei⁹ in ele
ctos illi⁹ Et ecōuerſo vult⁹ dnī ē ſup ma
los ad ipos pdendū ꝛ puniendū Et ſic pʒ
ſcdm et terciū. ¶ Quarto timorē inimico
rū a nobis excludit dicēs. ꝙ ſi nos fueri
m⁹ emulatores et zelatores boni ꝛ hoīta
tis q in aduerſoꝝ patiētia ꝛ dilectōe fra
terna ꝯſiſtit nihil pt nobis nocere. imo
ſm aplm. ro. viij. Diligentib⁹ deū oīa co

opeꝛantur in bonū.etiā mala et aduerſa
Et ſi quid patimur ꝓ iuſticia gaude de/
bemus.qꝛ ꝑ hoc vitā eternam meremur
mat.v. Beati qui ꝑſecutōem patiunᷓ ꝓ/
pter iuſticiā ſcꝫ fidei veritatiſ ⁊ vite.quo
ip̄.ē reg.ce. Dēmꝰ etiā oīa mala pati ꝓ
fide defēdēda.veritate ꝑ̄dicāda.⁊ vite in
nocētia ꝯſeruanda. Et ꝓpterea timoꝛem
coꝝ ſcꝫ ꝑſecutoꝝ ⁊ mūdanoꝝ nō dēmuſ
curare. Duos ergo timoꝛes.dēmꝰ exclu
dere a nobis ſcꝫ timoꝛē hūanū quo quiſ
timet carni ſue penas infligi.et timoꝛem
mundanū quo quis timet bona ſua ſibi
auferri. Nō ergo dēmꝰ timere eos q̇ oc/
ci.coꝛ.⁊ auferūt bona.qꝛ ꝑ moꝛtē coꝛpis
hō vadit ad vitaꝫ ꝑpetuā.et iō nō moꝛiᷓ
ſed tranſit de moꝛte ad vitā. vt dꝛ iob.v.
In eodē.xij. Qui odit ani.ſu.in hoc mū.
in vi.eter.cuſ.eā. Et ꝑ amiſſionē bonoꝛū
mūdi hō acquirit vitā eternā.heb.x. Ra
pinā bonoꝝ vrōꝛuꝫ cū gaudio ſuſc.cog.
v.ha.me.et ma.ſubſtantiaꝫ. Sic ergo ni/
hil dēt noſ terrere ne ſupꝛadicta bona fa
ciamꝰ et in amoꝛe dei maneamꝰ.ro.viij.
Quis nos ſeꝑabit a cari.xp̄i.tribulatio
an ang.fa.an nu.pi.an gla.q.di.nihil. Et
ſic ptꝫ quartū. ¶ Quinto ad ꝑcoꝛdialeꝫ
reuerētiaꝫ xp̄o exhibendā noſ inuitat d.
Dominū aūt xp̄m ſanctificate in coꝛ.ve.
.i.ꝑ opa oſtēdatis ꝙ ſanctitas xp̄i domi/
ni noſtri habitat in coꝛdibꝰ veſtris. Cu
ius tria ſunt ſigna. ¶ P ¶ Primū eſt
nō praue ſed ſancte cogitare.eſa.j. Auſer
te ma.cogita.ve.ab.oc.m. Et doīnus in/
tuetur coꝛ.j.reg.xvj. Tunc aūt ſancte co/
gitamꝰ q̄n oīa illa cogitamꝰ que pꝛohi
bent nos a malis ſcꝫ cogitare moꝛtē.et ꝙ
mūdꝰ trāſit et eiꝰ gaudia:cogitare penaſ
īfeꝛni ⁊ gaudia ꝑadiſi et ſilia eſa.xxxviij
Ego dixi in di.die.me.va.ad poꝛ.infe. Et
infra Recogi.t.om.an.me.in ama.a.me.
Similiᷓ ſancte cogitamus quando om
nia illa cogitamuſ que poſſunt nos īdu
cere ad bonum.vt eſt incarnatio moꝛs.
et reſurrectō filij dei qui pꝛopter peccata
noſtra moꝛtuus eſt et reſurrexit pꝛopter
iuſtificationem noſtram Ro.iiij. Hebꝛ.
xij. Recogitate eum qui talem ſuſtinuit
aduerſus ſemetip̄um a pec.contꝛadic.vt
non fatige.ani.veſtris deficientes. ¶ Se
cunduꝫ ſignum eſt ſancte loqui.quia ex
abundantia coꝛdis os loquitur Mat.
xij.j.petri.iiij. Si quis loquitur qua.ſer.
dei. Epheſ.iiij. Omnis ſermo malus ex
oꝛe veſtro non pꝛocedat. ¶ Terciuꝫ ſi/
gnuꝫ eſt ſancte et non ꝑuerſe operari.q̄a
cum in coꝛde ſit pꝛincipiuꝫ motus.⁊ pꝛi/
mū eſt cauſa omniū que ſunt poſt oīs
male et bone operatōniſ coꝛ eſt pꝛincipi
uꝫ Et ideo ſi ſanctitaſ xp̄i eſt in coꝛde ho
mo ſancte operatur. Math.vij. Arboꝛ
bona fructus bonos facit.mala autē ar
boꝛ fructus malos facit. Et ſic patet quā/
tū et ꝯſequenᷓ totū de ep̄la.

¶ Dnica.vj.de euāge. Sermo. LXXVI

Niſi abundaue
rit iuſticia veſtra plus q̄ꝫ ſcri/
barū et phar.nō intra.in regn.
ce. Math.v. Euāgelioꝝ xp̄i quoddā eſt
totū hiſtoꝛiale aliquā hiſtoꝛiā vel mira/
culū continens vt eſt euangeliuꝫ ſequē/
tis dnice.ꝯtinens miraculū ſeptē panū.
qddā ē ꝑtī hiſtoꝛiale ⁊ ꝑtī doctͥnale. vt ē
euāge.de ceco nato ⁊ de lazaro ſuſcitato
in qbꝰ hiſtoꝛia vł miraculū narratᷓ ⁊ do
ctͥna mag̃ inſeritᷓ.qddā eſt totū doctͥnale
vt euāge.ꝑ̄ſens qd nō narrat miraculuꝫ
vł hiſtoꝛiā ſꝫ vtilē ⁊ altā doctͥnā cōtinet.
Ipſe q̇dē di filꝰ ꝑ ꝓphās ſuos docuerat
genꝰ hūanū ⁊ dedꝛat ꝑ̄cepta ſua q̄ hoīes
ꝑfcē nō ītelligebāt Et iō ſicut magiſter in
veſpis īrat ſcolaſ ad audiēdū ſi ſcolareſ
ītellexerūt et didicerūt ea q̄ dixit.ita filꝰ
di ī veſpa mōi īdutꝰ carne hūana ītrauit
mōꝫ ad vidēdū ſi hoīeſ bene erāt īſtructi

et inuenit eos plenos multis erroribuſ
et iō doctrinā nouā edidit. Jo.xiij. mādā
tū nouū do vo. ⁊ veterē correxit eius in-
tellectū oſtendēdo. et hoc ē qđ hic dr. Ni
ſi abun. iuſti. vrā plus q̄ȝ ſcribarū ⁊ pha.
nō intra. in reg. ce. Scribe eni ⁊ pharisei
male intelligebāt ⁊ exponebāt mandata
dei. mat. xv. Irritū feciſtis mādatū dei ꝓ
pter traditōnes vrās. In hoc ergo euan
gelio arguit iuſticiā ſcribaꝝ ⁊ pha. oſtē-
dēs eā inſufficientē eſſe. In quo quideȝ
euāgelio tria ꝯtinent. Primū ē edictuȝ
generale ꝑ quod phariſeoꝝ iuſticia īsuf
ficiens eſſe monſtrat. In ꝑncipio euāge-
lij. Scdm ſpēale ſupplementū ē ꝑ qđ itel
lectus legis declarat ibi. Audiſtis q̄uia
dictū eſt antiquis. Nō occi. ⁊c. Tercium ē
ꝯſiliū neceſſariū et ſalutare ꝑ quod mo-
dus fiendi boni inſinuat ibi. Si ergo of-
fers munus tuū ad al. ⁊ ibi recordatꝰ fu.
⁊c. Primo ergo ponit generale edictū
di. Niſi abun. iuſ. veſ. ⁊c. Ubi nota ꝙ iu-
ſticia duobꝰ modis accipit. Uno mō ꝓut
eſt vtꝰ ſpēalis ab alijs vtutibꝰ ꝯdiuiſa ꝑ
quā vnicuiq̄ȝ reddit quod ſuū ē et ſic nō
accipit hic. Naȝ ſcribe ⁊ phari. erāt ſub
ꝑtāte romanoꝝ ꝯſtituti nec iudiciuȝ nec
iuſticiā fecerūt. ioh. xviij. Nobis nō liceȝ
interficere quēq̄ȝ. Alio mō accipit iuſti-
cia ꝓut ē vtus generalis ad quā oēs vir
tutes reduci poſſunt q2 oīa opa virtutū
ſunt iuſta. Cuius rō ē. q2 in omi ope vir
tutū hō ſubijcit deo qđ ē valde iuſtuȝ. ij.
mach. ix. Juſtū ē ſubditū eſſe deo Et ecō
uerſo in omni ope malo hō rebellat do
agens cōtra eius mādata. qđ ē valde iniu
ſtū. Et iō oē bonū ad iuſticiā reducitur.
Et omē malū ad iniuſticiaȝ. et ſic accipit
iuſticia ꝓut ē virtꝰ generalꝰ. cuiꝰ due ſūt
ptes ſm aug. ſ. declinare a malo ⁊ facere
bonū. Quātū ad vtrāq̄ȝ ptē iuſticia ſcri-
barū et phariſeoꝝ deficiebat. Nā quan
tū ad ꝑmā ptem. ſ. nō facere malū. multū
deficiebat. vt oſtendit in ſcdā pte huiuſ
euāgelij ibi. Audiſtis q2 dictum ē an. nō
occi. ⁊c. Quantū vō ad ſcdāȝ ptem iuſti-
cie. ſcȝ facere bonū multū etiā deficiebat.
Et hoc q̄ntū ad ſex. ¶ ¶ Nā eoꝝ iuſti
cia erat extrīſeca. ⁊ nō itrīſeca. mercēnari
a ⁊ nō caritatiua. vētoſa ⁊ nō vtuoſa. au
ſtera q̄ntū ad alios ⁊ remiſſa q̄ntū ad ſe.
hūana ⁊ nō diuina. incipiēſ ⁊ nō ad finē
ꝑueniens. ¶ Primo inq̄m eorū iuſti-
cia erat extrinſeca ⁊ nō intrinſeca math
xxiij. Ue vobis ſcribe et pharisei. q̄ mun
datis qđ de foris ē calicis et parabſidis
intus āt pleni eſtis rapina ⁊ immūdicia
Lex. n. vetꝰ nō ꝓhibebat aīm. ſȝ manū ſo
lū nō odiū ſed ſolū homicidiū Sed non
ne dr leuit. xix. Nō oderis fratrē tuū in
corde tuo Et iteruȝ. Nō mēoreris iniurie
ciuiū tuoꝝ. Et exo. xx. Nō deſiderabiſ rē
ꝓximi tui. nō vx. nō ſer. nō an. nō bo. non
aſi. nec omīa que illius ſunt. Et eſa. j. Au
ferte ma. co. vrāꝝ ab oc. me. Ad hoc dicē
duȝ ꝙ ꝓ tanto dr ꝙ lex vetuſ non ꝓhibe-
bat aīmū ſed ſolū manū. q2 nō puniebat
aīmū ſicut manū. ſȝ pene erāt taxate pro
opibꝰ ⁊ nō ꝓ cogitatōibꝰ. Sȝ iuſticia no
ue legis punit aīmū ſicut manū. vt patȝ
in hoc euāgelio. q2 oīs q̄ iraſ. fra. ſ. re. e. i.
Et iō ſcribe ⁊ pha. nō curabāt niſi d iuſti
cia opm exterioꝝ. ⁊ nō de iuſticia cordis
ꝓpt qđ a xpo mat. xxiij. dicunt eſſe ſileſ ſe
pulcris dealbatis q̄ a foris apparēt hoi-
bꝰ pulcra. intrīſecꝰ āt plena oſſibꝰ mortu
oꝝ ⁊ oī ſpurcicia Sȝ iuſticia ducēſ ad re
gnū optet ꝙ ſit itus ⁊ extra. Optȝ ꝙ iuſti
cia xpianoꝝ regnuȝ celoꝝ itrare volētiū
abūdet in hac iuſticia. vt ſcȝ ſimꝰ iuſti itri
ſecus bonis deſiderijſ. bona volūtate. re
cta fidē. mūdo corde q2 vt dr mat. xv. De
corde exeūt hoīcidia: furta: adulteria et
oīa mala Et iō radicē optȝ eſſe mūdā alꝰ
poma erunt vmiculoſa. ro. xj. ꝙ ſi radix
ſcā et rami. mat. vij. Bona arbor fru. bo.

facit mala āt.ar.ſu.ma.fa. Exemplū de
fonte ſulphureo a quo oīſ aqua emanāſ
ſapit ſulphur. Hoc patet in pmo hoīe. a
quo omēs ꝓpagamur corrupti ⁊ naſci-
mur filij ire.qꝛ ipe fuit corruptus. Opor
tet etiā ꝙ ſimus iuſti exteriꝰ bona opa fa
ciendo. qꝛ nō ſufficit habere bonā volū-
tatē et rectā fidē.iac.ij. Oſtēdas mihi fi-
dē tuā ex opibus.math.vij. Nō omis q̄
dicit mi.dnē do.intrabit in reg.celoꝝ ſꝫ q̄
facit voluntatē patris mei q̄ ce.eſt. De
multis verificatur illud Eſa.xxvij. Ue-
nerunt filij vſqꝫ ad ptuꝫ et non erat vir
tus piendi. Sed iuſti dicunt illud Eſai.
xxvj. A facie tua dnē ɔcepimꝰ et peperi-
mꝰ ⁊ quaſi pturiuimꝰ ſpūm ſalutis. Se
cūdo eoꝝ iuſticia erat mercēnaria ⁊ non
ex ſola dei caritate facta. nā ꝓ iuſticia le-
gis obſeruāda deus repmittebat eis bo
na terrena.eſa.j. Si volueri. et aud. me
bona ter.co. Uitam longā. leuit.xx. Cu-
ſtodite leges meas et precepta que faci-
ens homo viuet in eis. Et pacē magnaꝫ
Baruch.iij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra ī
imicoꝝ eſ.porro ſi in via dī ābulaſſes hi
taſſes vtiqꝫ in pace ſup terrā. Sed ſcribe
et phariſei q̄ comedebāt domos vidua-
rū adhuc ꝓ iuſticia ſua q̄rebāt ſpēalem
mercerdē terrenā.math.xxiij. Ue vobis
ſcribe et phariſei ypo.qui comeditis do
mos viduaruꝫ orōnes longas orantes.
Sed ꝓ iuſticia noue legis nō repmittū-
tur bona terrena.ſed bona eterna. ſcꝫ re
gnū dei.math.iij. Penitētiā agite appro
pi.eni reg.celo. Imo iuſti multa patiunt̄
in hac vita aduerſa.ij.thi.iij. Omēſ q̄ pie
vo.v.in xp̄o ieſu pſe.pa.eccl's.viij. Sunt
iuſti qbꝰ mala ꝓueniūt quaſi facta egerit
impioꝝ. Et hoc xp̄s optime ſignificauit
q̄n pͭꝰ q̄ꝫ ɔmiſit petro vt paſceret oues
ſuas ſubiunxit. Cum eſſes iunior cinge
bas te et am.vbi vo. Cum āt ſenueriſ al.
te cin.et du.q̊ tu nō vis. Joh.xxj. Et nō di
xit. Si paueris oues meas ego dabo ti
bi multa bona. Quāuis ſi volumꝰ ſubti
liter conſiderare pro iuſticia legis noue
obſeruāda deus dat maiora bona etiā ī
hac vita.nā in bonis tpalibꝰ dat ſufficiē
tiā et ɔtentatōem.mat.xix. Centuplū ac.
Qd̄ exponēs gre.di.ꝙ centenariꝰ eſt nu
merꝰ pfectus ⁊ ſignat ꝙ iuſti de bonis tē
palibus habēt ſufficiētiā ⁊ pfectōem.q̊a
cōtentant̄ de his que hn̄t. pfecte aūt di
ues eſt nō qui multa hēt ſꝫ qui ɔtētatur
de his que hēt.ij.cor.vj. Tanq̄ꝫ nihil ha
bētes et omīa poſſidētes. Iteꝫ ꝓ vita na
ture quā illis dabat dat mō vitā gratie.
que longe melior eſt. Nā dꝛ ioh.xj. Qui
credit in me etiam ſi mortuꝰ fuerit viuet
Itē ꝓ pace tpis quaꝫ illis dabat dat mō
pacē pectoris.ſ.aīe ad deū que longe me
lior eſt.pſ. Pax multa diligē. legē tuā.⁊
non ē illis ſcandalū. Et ē tante virtutis
iſta pax ꝙ de guerra tpiſ nihil curat imo
in ipa gaudet.act.v. Ibāt apli gaudētes
a ɔſpectu ɔcilij. Et tandē ꝓ iuſticia iſta
deus dat vitā eternā.qd̊ ꝑ illa nō dabat
heb.vij. Nihil enī ad pfectū adduxit lex.
Et ido nō eſt magnū ſi iuſticiā noue leg̊
abundare opteat a iuſticia veteris legis
cū in infinitū hēat maiorē mercedē. De
mꝰ ergo eſſe iuſti nō vt aliquā hic merce
dē accipiamꝰ ſꝫ ſolū ꝓ caritate dī ⁊ ad eiꝰ
hōreꝫ.qꝛ filiꝰ nō opat̄ in domo ꝓ merce
de diurna qꝛ ipe ē heres pr̄is in oibꝰ.noſ
āt ſumꝰ ꝑ grāꝫ xp̄i filij dī.io.j. Dedit eis
po.f.dī. Si āt filij ⁊ heredeſ.vt d.apl's.ro.
viij. Et nō ꝓ mercede tpali dēmꝰ ī domo
dī que eſt eccleſia ſuire. Hic nota ꝙ hoc
valde tangit clericos. quia oīno ſeruire
videntur ꝓ tpali mercede. quia nō que-
runt niſi bonas et pingues eccl'ias. Et ſi
non ſunt bone nolunt eas. Et vtinaꝫ ta
les quererent debito modo. ¶ Tercio
eoꝝ iuſticia vētoſa erat ⁊ nō vtuoſa. nā
omīa opa eoruꝫ faciebāt vt viderent̄ ab

hominibus et laudarent̃ ab eis. vt dicit̃
math. xxiij. Nã ⁊ ieiunabãt ⁊ orabant et
elemoſinã faciebant ad oſtẽtatõẽ. Ma.
vj. Nõ eritis ſicut ypocrite triſtes. exter
minãt enĩ facies ſuas vt appareãt homi-
bus ieiunãtes. Ibidẽ. Amant enĩ in an-
gulis platearũ ſtantes orare. vt videant̃
ab hominibus. In eodẽ. Cum facis elemo
ſinã noli tuba canere ãte te. ſicut ypocri-
te faciũt. Iuſticia vero ducẽs ad regnum
oportet ꝙ ſit virtuoſa. quod tũc ẽ qñdo
a bona intentione procedit. vt ſcꝫ hõ itẽ-
dat in ſua iuſticia deo placere et ꝓximũ
edificare et non intendat inde acquirere
ventum laudis humane. Et de hoc xp̃s
poſuit exemplũ in decem virginibus. q̃-
rum quĩqꝫ erant fatue nõ habentes oleũ
in lampadibus. quĩqꝫ vero prudentes
habẽtes oleum in lampadibus ſuis. Se
cũdũ aug⁹. lampades in manibus ſunt
opa bona in euidenti facta. Prudentes
vero ⁊ fatue exierũt obuiã ſponſo xp̃o.
quia vtreqꝫ opa de genere bonorũ fece
runt ſed fatue nõ habuerũt oleum in lã-
padibus ſuis. i. bonam intẽtõem in opi-
bus qꝛ ꝑ opera earum q̃ſierũt vẽtum va
ne glorie. Prudẽtes vero habuerũt ole
um in lampadibus ſuis. qꝛ ꝑ opera illa
voluerunt ſoli placere deo. Et idõ ignis
diuini amoris arſit in lampadibus eaꝝ
ꝓpter qd lampades nõ crepuerunt. q̃a
erat in illis oleũ. Lampades vero fatuarũ
extincte ſunt. qꝛ nõ erat ibi oleũ. i. bona
intẽtio. ſcꝫ placẽdi ſoli deo. ſed hominibus
⁊ ꝓpterea receperũt mercedẽ ſuã. ⁊ idõ re-
mittunt̃ ad illos quib⁹ opa ſua vẽdide-
runt ꝓ eis laudẽ hũanã querẽdo. ⁊ ſic in
regnũ nõ potuerũt intrare. q̃a lãpades
erãt extincte. q viã eis oſtẽdebãt. Quã
to iuſticia eoꝝ erat auſtera q̃ntũ ad ali
os ⁊ remiſſa q̃ntũ ad ſe. math. xxiij. Alli
gãt enĩ onera grauia ⁊ ĩportabilia ⁊ ĩpo-
nũt ſup humeros hoĩm. digito aũt ſuo

noluũt ea mouere. Unde vt ibidẽ inſinu-
atur in factis ꝓprijs degluciebant came
lũ. in factis vero alienis colabant culicem
Mat. xxiij. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei.
qui deci. mẽ. ⁊ ciminũ. ⁊ relinquitis ea q̃
grauiora ſunt legis. miſericordiã ⁊ iudi-
um. Unde tales faciũt magnos bolos ď
carnibus alienis. Exemplũ de lupo q̃n-
do fuit abbas effectus q̃ño verberauit
aſinũ qui comedebat petroſilinũ in orto
ſacerdotis. ⁊ ipẽ comedebat q̃tidie alie-
nos agnos ⁊ oues. Iuſticia vero ducens
ad regnum oportet ꝙ ſit auſtera in ſe. et
miſericordia plena q̃ntũ ad alios. Opor
tet ergo ꝙ ſit auſtera in ſe. vt ſcꝫ oĩa man
data dei impleat. quia vt dꝛ Ia. ij. Si qs
totam legem ſeruauerit. oſtendat aũt in
vno factus eſt oĩm reus. mathe. v. Qui
aũt ſoluerit vnum de mãdatis iſtis mi-
nimis ⁊ docuerit ſic hoĩes. minim⁹ vo-
cabitur in regno celorum. i. in eccleſia iu
ſtorum qui celi dicũtur. ps. Celi enarrãt
gloriam dei. Quia in regno celorũ vbi
deus ꝑ gloriam regnat. nec vocabit̃ mi-
nim⁹ nec magn⁹. qꝛ nõ intrabit. vt pꝫ in
hoc euãgelio. Unde quantũ ad regnũ
celi idem eſt vocari minimũ ⁊ non intra
re vt dicit criſo. Similit̃ quantũ ad alios
oportet ꝙ ſit mĩa plena. mathei. ix. Eun-
tes diſcite quid eſt miſericordiã volo et
non ſacr. hiero. Audiãt te homines ma
gna facientem. et pua mandantẽ. Unde
iuſticia eſt ceca ſine miſericordia. lumen
tãtũ iuſticie ẽ mĩa. ia. iij. Superexaltat ãt
mĩa iudiciũ. Ibidẽ. Iudiciũ ſine mĩa fiet
ei q nõ fecerit mĩaꝫ. Hoc ãt oſtẽdit xp̃s ĩ
ſeipõ. Nã ĩ ſeipo puniuit pctã alioꝝ iu
xta illd. ps. Que nõ rapui tũc exoluebã.
Et adultere pepcit ⁊ peccatricẽ magdale-
nã iuſtificauit. ⁊ petꝝ negãtẽ nõ abiecit.
Unde et petro mãdauit ꝙ nõ ſolũ ſepti-
es pceret ſꝫ vſqꝫ ſeptuagies ſepties. mat.
xviij. Et ſcribis et phariſeis. qꝛ ꝯtrariũ

faciebant nijnatuſ eſt dı. Ue vobis ſcri.
et pha.qui clau.reg.dei ãte bo. Uos enĩ
nõ intratis et introeuntes nõ ſinitis itra
re.mat.xxnj. Huiꝰ aũt ſeuere iuſticie tri/
plex poteſt eſſe cauſa. ¶ Prima ē inex/
pientia mali .q̃ndo enĩ iudex nõ ē exptꝰ
aduerſa nõ cõpatit̃ alijs . et ꝑ ꝯſequens
ſeuere iudicat.qui aũt exptus eſt miſeri
cors eſt.puer.xix.Homo indigens miſe
ricors ē. Et iõ xp̃s vt nobis compateret̃
et miſericorditer iudicaret voluit expiri
miſerias noſtras.hebr.iiij. Nõ habemꝰ
pontificẽ qui nõ poſſit compati ĩfir.no.
temp.ãt ꝑ omĩa. Et ꝓpterea chriſtus per
miſit cadere in tẽptatõez petrũ futurum
ep̃m et iudicẽ xp̃ianoꝝ vt alijſ compate
ret̃ et miſericordit̃ puniret. ¶ Scd̃a ē in
conſideratõ proprie fragilitatis.gal.vj.
Huiuſmodi inſtruite in ſpiritu lenita/
tis.conſiderans teipſum ne ⁊ tu tempte/
ris.Si quis cõſideraret ꝙ forte ip̃e in ſi/
mili caſu erit miſereret̃ alioꝝ.Si q̃s etiã
iudicaret ꝙ ſicut iudicat alios ita iudica
bitur et ip̃e.certe miſereret̃.Apocł.xviij.
Reddite illi ſicut ip̃a reddidit vobis et
duplicate ei duplicia ſ̃m op̃a eius. Ter
cia eſt ventus humane laudis. Quidã
enĩ intantũ deſiderãt cõmendari eſſe iu/
ſti ꝙ nullam miſericordiã faciũt. Unde
de quodã iuſticiario regni legitur ꝙ ꝓp
um filiũ iudicauit ad ſuſpendiũ vt bonꝰ
iuſticiariꝰ diceret̃. Et d̃ quodã romano
legitur ꝙ dum filius ſuus ꝯmitteret cul
pã ꝓpter quam debebant ſibi erui oculi
eruit ſibi vnũ et filio aliũ .vt iuſtus dice
ret̃.Flat enĩ ventuſ vane glorie in talibꝰ
et accendit in eis magnũ ignẽ vindicte.
Quĩto eorũ iuſticia erat humana ⁊ non
diuina. nã ſicut iuſticia humana. ⁊ ſicut
lex humana puniebat vt pꝫ in lege pene
talionis.exo.xxj.Oculũ ꝓ oculo. dentẽ
ꝓ dẽte.liuorẽ ꝓ liuore.Juſticia aũt du/
cens ad regnũ eſt iuſticia diuina. que ꝑ
cit penitentibus diſſimulãs peccata hoĩ
nũ ꝓpter penitentiã.ſap.xj.Unde ſcribe
et pharıſei adduxerũt adulterã ad xp̃uꝫ:
que ſ̃m legeꝫ moyſi debebat lapidari vt
eam condemnaret.Et xp̃s videns dolo
rem cordis eius et contritõem magnaꝫ.
dixit ei. Mulier vbi ſunt qui te accuſa/
bant.nemo te ꝯdemnauit.Que dixit.ne
mo dñe.At ille ait. Nec ego te ꝯdemna
bo. Uade ⁊ iam ampliꝰ noli peccare.io
hã.viij.Jtẽ iuſticia eoꝝ erat humana.q̃a
vt di.criſ.a pena que ꝑ legeꝫ moyſi debe
batur tranſgreſſoribꝰ liberabat.ſed in re
gnũ non introducebat ſicut iuſticia hũa
na ſeruata liberat ſolũ a pena.Jtẽ iuſti/
cia eoꝝ erat hũana q2 d̃ iuſticia ſua cõfi/
debant.Scribe enĩ cõfidebant in ſciẽtia
⁊ phariſei ĩ vite auſteritate. ⁊ gloriaban
tur ꝙ erant filij abrae et diſcipuli moyſi.
ro.ij.Confidis teip̃m ducem eſſe cecorũ
et lumẽ eorũ qui ĩ tenebris ſunt Juſticia
ṽo ducẽs ad regnum nõ cõfidit de ſe ſed
de merito paſſiõis chriſti ⁊ de eius grã ꝑ
quam credit iuſtificari.j.coꝝ.xv.Grãa
dei ſum id qđ ſum.Cuius ratõ eſt q̃a niſi
iuſticia noſtra inniteret̃ merito paſſiõis
et gratie d̃i.nõ poſſet mereri vitã eternã
que eſt bonum ſupra naturã infinitum.
Nã meriti ad p̃miũ debet eſſe ꝓportõ iu
ſticia aũt noſtra cum ſit finita et nõ p̃cã
nullã ꝓportõem habet ad illud p̃mium
niſi inq̃ntũ innitit̃ merito paſſionis xp̃i et
grẽ dei. ¶ Sexto eoꝝ iuſticia erat icipi
ens ⁊ ad fineꝫ nõ ꝑueniẽs.ſemꝑ enĩ lege
bãt ⁊ nũq̃ꝫ ĩtelligebãt.ij.thi.iij. Semper
diſcẽtes ⁊ nũq̃m ad ſciẽtiam veritatis ꝑ
ueniẽtes.Actu.xiij.Jgnorãteſ voceſ pro
phetarum que per omẽ ſabbatum legũ/
tur.Nam chriſtum cui tota ſcriptura te
ſtimonium perhibebat nõ cognouerũt.
Joh.v.Scrutamini ſcripturaſ in quibꝰ
vos putatis vitam habere eternam. Et
ille ſunt que teſtimoniũ ꝑhibẽt de me.

Et ſic di. apl'us .ij. cor. iij. Uſqꝫ in hodier
nū diē dū legit̄ moyſes velamē ē poſituꝫ
ſup cor eoꝝ. Similit̄ ſemp opabant̄ opa
legis et nūqꝫ ad pfectū finē legiſ puene
runt. Nā vt di. apl's Finis legis criſtuſ ē
ad iuſticiā omī credenti. ro. x. Similit̄ fi
nis pcepti eſt caritas de corde puro ⁊ cō
ſciencia bona ⁊ fide nō ficta .j. thi. j. Sed
ipi nec ad xpm puenerūt nec caritatē ha
buerūt ſed magnū odiū intantuꝫ ꝙ xpm
occiderūt. Actu. v. Deus patꝝ noſtroꝝ
ſuſcitauit ieſum quē vos occidiſtis ſupē
dētes in ligno Juſticia v'o ducens ad re
gnū puenit ad finē. nā et veritatē fidei hꝫ
⁊ in pcepto caritatis pſeuerat que eſt fi-
nis legis. q̄ vt dꝛ mat. x. nō q̄ incepit. ſꝫ q̄
pſeuerauerit vſqꝫ in finē hic ſaluus erit.
bern. Sola pſeuerantia eſt filia ſingula-
ris ſummi regis. In cuiꝰ figura manda
tum eſt in lege. leui. iij. ꝙ ſemp cauda ani
malis deberet in ſacrificiō offerri ⁊ ꝯcre-
mari. Multi ſunt ſicut ſtatua quā vidit
nabuchodonoſor. que hēbat caput au-
reū. pectus ⁊ brachia d' argento. ventreꝫ
femora de ere. crura de terra. ⁊ puus la-
pis totā confregit. vt pꝫ dan. iij. Sic mul
ti feruenter incipiūt ⁊ ſemp decreſcunt ⁊
ad vltimū requieſcunt ſup terrā. i. ad ter
rena bona redeūt et modica tēptatō eos
frangit. Si ergo volumꝰ ad regnū celoꝝ
puenire oportꝫ ꝙ iuſticia nrā ſit intriſeca
et extrinſeca. ſit caritatiua et nō mercēna
ria. ſit v'tuoſa ⁊ nō vētoſa. ſit auſtera q̄n
tū ad ſe. et miſericordia plena q̄ntum ad
alios. ſit diuina ⁊ nō hūana. ſit incipienſ
et ad finē pueniēſ. Et ſic pꝫ pmuꝫ ¶ Se-
cūdo ponit ſupplementū ſpēale p quod ī
tellectus legis declarat̄ d. Audiſtiſ q̄ di
ctū ē an. nō occ. ⁊c. Ubi nota ꝙ hoc prece
ptum vt di. aug. non extendit̄ niſi ad hoī
nes nā animalia omīa ſine peccato occi
dere poſſumus. quod ē ꝯtra hereticos.
Similit̄ vt idē di. aug. hoc pceptuꝫ non
extendit̄ ad omēs hoīes ſed ſolū ad pti
culares qui non ſunt in aliqua dignita-
te vel poteſtate ꝯſtituti. ſed poteſtates ⁊
rectores et dnī libere poſſunt in certiſ ca
ſibus occidere. mutilare. pſcribere. ⁊ ver
berare. ſm qd̄ culpa exigit. ¶ Circa qd̄ no
tandū ꝙ eccleſia habet duplicē gladium
ſcꝫ ſpūalem et materialē. Spūalis eſt ex
cōicatō. depoſitō. degradatio. et hmōi q̄
eccleſia p ſeipam exercet. Materialē āt
gladium qui eſt occidere et mutilare cō-
mittit poteſtatibꝰ ſeculi. ppter reuerenci
aꝫ ſacramentoꝝ. ne manus deo cōſecra-
te ad diſpenſandū et tractandū ſacramē
ta ſanguine polluant̄. Unde nathan p-
pheta dd̄. volenteꝫ edificare eccleſiā do
ex pte dei phibuit d. Nō edificabiſ mihi
domū. glo. quia vir ſanguinū es. ij. regū
vij. j. palip. xxij. dꝛ. Multū ſanguinem ef
fudiſti et plurima bella bellaſti nō pote-
ris edificare domuꝫ nomini meo tanto
effuſo ſanguine corā me. ꝙ auteꝫ eccleſia
hūc duplicē gladiū habet patꝫ lu. xxij. q̄n
diſcipuli dixerunt. Dnē ecce duo gladij
hic. Et xps reſpōdit. ſatis eſt. ⁊ non dixit
nō ē neceſſe. nec dixit ſicut poſtea dixit pe-
tro. io. xviij. Mitte gla. tu. in vagi. o. eniꝫ
q̄ gla. ac. g. pi. Petrꝰ. n. tūc erat pſona p-
ticularis ⁊ q̄ſi pliādo voluit illū occide
qd̄ nō licet. ¶ R ¶ ꝙ āt ptātes poſſunt
occidere et extīmare malos et pſcribere
⁊ ꝯdēnare ptꝫ p tria ¶ Primo pꝫ p ſcri
pturā. ro. xiij. Nō enī ſine cā portat gla-
diū. dei. n. miſter ē vindex in irā ei q̄ ma-
le facit. ¶ Scd̄o idē p exempla in creatu
ris patꝫ. ¶ Primū exēplū eſt in furioſis.
quia ſunt recludēdi ⁊ vinculandi ne ſibi
et alijs noceāt. q̄re ergo nō ſunt recludē
di et occidendi q̄ ſibi ⁊ alijs nocēt furan
do et alios conturbando ⁊ occidēdo. nā
pena augeri debet ſm qd̄ culpa augetur
Deut. xxv. Pro menſura delicti erit et
plagarū modꝰ. Si ergo aliq̄ mag̃ nocēt

q̄ȝ furioſi magis ſunt puniēdi. ¶ Secun/
dū exemplū eſt in aīalib⁹ ſi.n. lupi ⁊ ſer
pētes ſunt occidēdi ne hoīes ledāt. q̄re
nō ſimilit̄ homines q̄ viuūt vt lupi. ⁊ vt
ſerpētes alios venenāt. qꝛ vt di. ſene. qd
intereſt vt ex hoīe quis in beluā ꝯuertat̄
aut ſub hoīs figura īmanitatē gerat bel
ue. Similit̄ ouis morbida ſequeſtratur
ne totū gregē inficiat. Similiter ergo hō
malus debet bānıri et ab alijs bonis ex
cludi ne alios corrūpat. ¶ Terciū exem/
plū ē in mēbris corpis. nā ſalubriter vnū
membrū abſcindit̄ ne totū corpus putre
fiat. ſilr mali hoīes debēt āputari ne ſta/
tū bonū ꝯmunitatis ꝯturbēt et alioſ cor
rumpāt. ¶ Tercō idē patȝ ꝑ factum dei.
Nā deus pˀmos pētes ꝓ tranſgreſſiōe
p̄cepti expulit de paradiſo. et adiudica/
uit eos morti cū tota poſteritate ſua cuȝ
pri⁹ eſſent īmortales. Poteſtas autē mi
niſter dei eſt. vt di. aplus ad ro. xiij. Qui
tanto melius iudicat q̄nto magis ſe con
format regule diuine. Ergo pt̄ expellere
⁊ ꝓſcribere. ⁊ morti ꝯdēnare ſ̄ȝ exigenti
aȝ culpaꝝ. ſicut dōs īuenit̄ feciſſe. Nā de⁹
mādauit ꝙ ille q̄ ꝯ̄ p̄ceptū di ſabbato lig̃
colligebat dēbat lapidari. nu. xv. Simili
ter ille q̄ blaſfemauerat deū iſrael vt ptȝ
leui. xxiiij. Itē ſi deuſ mortē eternā digne
ꝓ culpa infligit. ergo miſter dı mortē cor
palē ꝓ eadē culpa infligere pōt. q̄ q̄ſi nul
la pena ē reſpcū pene eterne. Hoc etiā ꝑ
legē hūanā roboratur q̄ d. ꝑuilegiū debȝ
amittere q̄ grā ſibi ꝯceſſa abutit̄. vitā aūt
⁊ q̄cquid hēm⁹ de⁹ nobis ꝯtulit gratis. j.
cor. iiij. Quid hēs qd nō accepiſti. Ergo
q̄ male vtit̄ vita ſibi data ꝯtra deū ⁊ pri/
mū viuēdo debet ꝑuari vita Et ſic patet
nō ſolū malos hoīes dēre morte puniri:
ſed dēnt oīno occidi. Exo. xxij. Malefi/
cos nō patieris viuere. Et peccat grauit̄
ptās ſi dignoſ morte nō occidit. Exēplū
h⁹ pȝ in achab rege iſrl̄ q̄ pepcit benedab

regi ſirie et vnus de filijs ꝓphetarū veīt
ad eū di. Quia dimiſiſti viꝝ dignū mor/
te d̄ manu tua erit anima tua ꝓ aīa eius
iij. re. xx. Idē patȝ in agag rege amalechi/
taꝝ cui ſaul pepcerat vitā. ⁊ ſamuel ipm
interfecit. j. reg. xv. Itē nota hic mirabile
qꝛ dōs mādauit nō ſolū occidi malos ſed
etiā vſq; in terciā ⁊ q̄rtā generatōȝ deleri
exo. xx. Ego ſum deus zelotes vindicās
iniq̄tatē patrū in filios in terciā ⁊ q̄rtam
generatōeȝ. Hoc exemplū ptȝ. ij. reg. xxj.
q̄n tp̄e dauid facta ē fames tribus ānis:
et ꝯſuluit dauid dominū. q̄ reſpondit ei ⁊
dixit. ꝙ hoc erat qꝛ ſaul ꝯtra iuramentū
p̄deceſſoꝝ populi interfecit multos ga/
baonitarū. nec d̄ hoc facta fuerat vīdictā
Et dedit dauid gabaonitis duos filios
ſaulis ⁊ q̄nq; nepotes filios filiorū qui
ramāſerāt. qui ſuſpēderāt eos ⁊ ſtati ceſ
ſauit plaga a populo Hoc etiā ptȝ i ieu
cui qꝛ deleuit totaȝ ꝓgeniē achab. ⁊. lxx.
filios eius decapitari fecit dōs ꝓmiſit fa/
cere cum regnare vſq; in ſcdam genera/
tōeȝ. vt patȝ. iiij. reg. Et ſic patȝ ꝙ hoc pre
ceptū ſolum refert̄ ad ꝑſonas ꝑticulareſ
quib⁹ occidē nō licet ꝓximuȝ aliquo mō.
S ¶ Ubi nota ꝙ ꝓximus occidit̄ duo/
bus mōis ſcȝ q̄ntū ad corp⁹ ⁊ q̄ntū ad a/
nimā Quantū ad corpus occidit̄ tribus
mōis. ¶ Primo vite ꝑemptōne. qd fie
ri pt̄ q̄ttuor mōis ſcȝ auxilio. cōſilio. ma/
nu ꝓpria: ⁊ debiti auxilij ſubtractōe vt q̄
bus incūbit ex officō iuuare ⁊ defendē ſi
nō iuuāt occidunt. ¶ Scdo bonoꝝ ſuo
rū ablatōe. ecc. xxxiiij. Panis egentiuȝ vi
ta pauperum eſt. q̄ defraudat illū hō ſang̃
nis eſt ¶ Tercō bonoꝝ ꝓprioꝝ retentō/
ne. Amb. paſce fame morientē ꝙ ſi nō pa/
uiſti occidiſti ¶ Quantū autē ad aīam
ſilr occidit̄ ꝓximus tribus mōis ſcȝ ipuȝ
ad peccatum inducendo dicto vel facto
ipm ī peccato detinendo. et ipm ad pec/
catū ꝓuocando ſiue ꝑ iniuriaȝ que fit ei.

ſiue p malū exemplū quod ei prebet. ro.
xiiij. Noli cibo tuo illū pdere pro q̊ xp̄s
mortuꝰ eſt. Et ſic patz quō debet intelligi
hoc preceptū. Non occides. qd̄ moyſes
antiquis iudeis q̇ egreſſi ſunt de egipto
ex pte dei dedit. Ad hoc aūt p̄ceptū xp̄s
addidit p quod p̄ceptū declarat d. q̄ nō
ſolū non licet pximū occidere ſed nec ira
ſci in corde. nec ſigna iracundie ipſi oſten
dere. ¶ T ¶ Tribus aūt modis poſſu-
mꝰ primo iraſci. p̄ter homicidiū de quo
dictū eſt ¶ Primo in corde odiēdo frēm
ad mortē vel ad pditōem rerū ſuarū.
Scdō in voce iracundiā exp̄mente p ali
quā interiectōem vt heu. ſicut dolor exp̄
mitur a dolente. dū di. heu. qd̄ idē ſignat
racha in iraſcente. ¶ Tercō in voce cō-
tumeliā exp̄mente p aliquā vitupatōez.
vt fatue. Et in iſtis tribus ſicut ē gradus
in culpa. ita ē gradꝰ in pena. q̄r maius eſt
irā aliq̊ mō manifeſtare q̄z ſolo corde te-
nere. et maiꝰ ē irā p manifeſtā cōtumeli-
az indicare q̄z in corde tenere, vel p aliq̄z
vocē exprimere ſine cōtumelia. In p̄mo
enī vnū eſt ſolū ſcz ira. in ſcdō duo ſcz ira
et vox irā repſentās. in tercō tria. ſcilz ira
vox irā repſentās, ꝛ vitupij verbū. Et iō
cōciliū qd̄ debet dicenti racha. maior pe
na eſt q̄z iudiciū quod debet ſolū iraſcen
ti et gehēna ignis que debet dicēti fatue
maior pena q̄z iudiciū vel cōciliū. Q̄r vt
d. aug. in iudicō ꝯueniūt iudices ad exa-
minandū cām et adhuc locus ſupeſt ad
euadendū ſententiā p vias multas. i cō-
cilio aūt cōueniūt ad cōferendū de pena
examiāta iā cā qua ſcz reꝰ puniendus ſit
ꝛ adhuc locus ſupē ad euadēdū ſz mag̃
difficulter q̄z in iudicō. gehēna vō noīat
illatōem pene q̄ reus punit. a qua nō re-
ſtat effugiū. Sz ſi p illatōe ꝯtumelie de-
bet gehēna. qd̄ p hoīcidio infertur. qd̄ ē
omibꝰ ſupradcis grauiꝰ. Ad qd̄ dicēdū
q̄ vt di. aug. hoīcidio ſimilit̄ debet gehē-
na. Sed in gehēna eſt maior ꝛ minor pe
na ſicut in gloria eſt maior ꝛ minor glā.
q̄r vt di. aplus. j. cor. xv. Stella differt a
ſtella in claritate ſic erit reſurrectō mor-
tuor. ¶ In fine nota q̄ hec tria ſcz iraſci
et dicere racha et fatue poſſunt eſſe ſine
peccato. imo cū merito ꝛ cū pctō morta
li ſicut accipiunt̄ hic. et cū pctō veniali.
Sine peccato ſunt q̄n ex rōnabili cauſa
fiunt. Q̄r vt di. aug. Stoici dixerūt q̄ in
ſapientē nō cadit ira. nec alie paſſiones
aīe. Paripatetici dixerūt q̄ in ſapientez
cadit ira et alie anime paſſiones. ſz mod̄
rate ꝛ rōni ſubiecte. Inter xpianos vero
nō eſt attēdendū ſi qſ iraſcit̄ ſz ex q̄ cauſa
et cui iraſcit̄ q̄r ſi qs ex rōnabili cā iraſcit̄
puta ppter malū qd̄ videt fieri et nō ira
ſcit̄ fratri ſz vicō fratris. talis ira nō ē pec
catū. imo ē meritoria ꝛ vocat̄ ira p zeluz.
Quia vt d. criſ. Si ira nō fuerit nec do-
ctrina pficit. nec iudicia ſtant nec crimia
ꝯpeſcunt̄. Qd̄ ptz ex formali diffinitōne
ire. Eſt enī ira appetitus vindicte. Sz vt
dictū eſt vindictā licet inferre malefacto
ribꝰ. ergo vindictā appete de malis ex ze
lo iuſticie ſimilit̄ licet. ps. Iraſcimi ꝛ no-
lite pec. Talis ergo eſt meritoria. Sic ira
tꝰ fuit phinees ꝯtra ſambri et ob hoc pla
cauit deū et meruit ſacerdociū ſempiter
nū vt ptz nu. xxv. Sic ergo plurimū ira-
ſcunt̄ pentes filijs. ¶ Cū pctō vero mor
tali ſunt cū aliqs deliberata rōe appetit.
q̄ fiat de aliq̊ vindicta q̄litercūq̄z ꝯtra or
dinē rōnis ppter malū eius. puta q̄ ap-
petat puniri eū qui nō meruit. vel vltra
quā meruit. vel nō ſm legitimū ordinez
vel nō ppter debitū finē qui ē ꝯſeruatio
iuſticie et punitō culpe. talis iraſcit̄ frat̄
et nō culpe eius et vocat̄ ira p odiuz. Et
hoc ē qd̄ hic dr̄. Omis qui iraſcit̄ frī ſuo
reus erit iudicō. Talis ira ex ſuo genere
ē peccatū mortale de qua xp̄s d. hic. Ni-
ſi aliquis appetet vīdictā leuē de aliquo

quã etiã ſi inferret nõ peccaret mortalit̃. vt trahere aliquẽ puerũ parũ per capil/los. Similit̃ ſi quis nimis ardent̃ iraſcitur interius et nimis exteriuſ oſtẽdit ſig̃ ire. ita ꝙ ex vehemẽtia ire excidit a caritate dei et ꝓximi peccat mortalit̃. Et ſic ex duobꝰ ꝯtingit peccatũ mortale in ira. ſcꝫ ex inordinato appetitu vindicte. ⁊ ex vehemẽtia paſſionis ire que cõſurgit ex aſcenſione ſanguinis circa cor. Cũ peccato aũt veniali ſunt q̃n ira nõ ꝑfecte a rõ/ne regulat̃. vel q̃ntum ad appetitũ vindicte. vt cũ quis nimis aliquãtum appetit magnã vindictã. q̃ꝫ iuſticia exigat. vl' q̃ntũ ad modũ iraſcendi vt cum motus ire aliquãtulũ interius vel exteriꝰ nimis ferueſcit. vel q̃n motus ire antecedit rõneꝫ. Eſt enĩ ira materialit̃ diffiniendo accenſio ſãgniſ circa cor. et iõ q̃n ſubito hõ accendit̃ abſqꝫ deliberatõne rõnis ſꝫ ſtatiꝫ a rõne regulat̃. ita ꝙ nõ impedit rectitu/dinẽ rõnis eſt peccatũ veniale. glo. ſuper illud. ps. iraſcimini et no. pec. di. Venial' eſt ira que nõ ꝑducit̃ ad effectũ. Et ſic pꝫ ſcdm ¶ Tercõ ponit ꝯſilium ſalutare ꝑ qd̃ modus fiendi boni declarat̃ d. Si offers munꝰ tuũ ad altare. i. in ꝯſpectu dei ad xp̃m qui altare dei dr̃. iuxta illd̃. heb. xiij. Habemꝰ altare de quo edere nõ habent ptãtem qui tabernaculo deſeruiũt ſcꝫ corpori quoꝝ deꝰ venter eſt. Qñcun/qꝫ munꝰ ſit ſiue ab obſequio in ſeruiẽdo xp̃o. ſiue a lingua in ꝑdicando ⁊ laudando xp̃m. ſiue a manu ĩ dando bona pauꝑibus ꝓpter xp̃m. Nã triplex ẽ munus. ſcꝫ ab obſequio. a lingua. et a manu. Et ibi recordatus fueris ꝙ frater tuꝰ habet aliquid aduerſum te. q: iniuſte offendi/ſti eũ. quocunqꝫ mõ. ſiue verbo ſiue fctõ offenderis eũ. Relinque ibi ante altare munꝰ tuũ. i. ante xp̃m. vt ſcꝫ hẽas ꝓpoſi/tũ firmũ ſeruiendi deo. Tunc enĩ relĩqs ante altare munꝰ tuũ. cũ ꝓpoſitũ tuũ eſt firmũ ante deũ vt ei ſeruias. Sed vt gratioſius ⁊ fructuoſius ſit ſeruiciũ ſatiſfa/cere debes ꝑmo fratri ſi ꝑſens ẽ. ſi autẽ ẽ abſens vadas ad eũ in mente tua. vt ſcꝫ hẽas firmũ ꝓpoſitũ cũ obtulerit ſe facultas ei plenarie ſatiſfaciendi. q: vt di. Hi/larius nõ oportet ꝙ vadas vltra mare. ſi ubi eſt quẽ offendiſti ad recõciliandũ ſibi pedibꝰ corpis ſed motibꝰ animi. Et vt di. criſo. Debemus enĩ recõciliari ſicut offendimꝰ. vt ſi verbo offendimꝰ. verbo reconciliemur. ⁊ ſi facto facto. Et tũc munus noſtꝝ erit acceptũ valde coraꝫ deo. et merebitur vitã eternã. In cuiꝰ figura dñus mãdauit ꝙ ſacerdotes et leuite ſacrificaturi ĩ templo ꝑ̃us deberẽt lauare manus et pedes. ⁊ habere ſpecula affixa in labro eneo vbi lauabantur in q̃buſ reſpicerẽt et abſtergerent oẽs feditates. vt patꝫ exo. xxv. ⁊ xxxviij. Et ſic patet terciũ et ꝯſequenter totũ.

¶ De ep̃la. Sermo. LXXVII.

Quicunqꝫ baptiſati ſumuſ in xp̃o ieſu in morte ipſius baptiſati ſumꝰ ro. vj. Sicut d. ap̃ls j. cor. xiiij qui ignorat ignorabit̃. et iõ doctor et paſtor dꝫ eſſe valde ſolicitus in docẽdo. ne ꝑpli ignorantia ſibi imputetur ad ꝯdemnatõeꝫ. ezech. iij. Sãguinẽ vero eius de ma. t. req. Propterea di. ap̃ls. j. cor. ix. Ve mihi ſi nõ euãgelizauero. neceſſitas enĩ mihi incumbit. Similr̃ populꝰ dꝫ̃ eſſe valde ſolicituſ audire ne ꝓpter ignorantiaꝫ damnet̃ ⁊ malũ agat eſa. v. Propterea captiuꝰ duc. eſt ꝑplus m. eo ꝙ ſci. nõ ha. Et iõ ap̃ls doctor gẽtiũ in fide et veritate fuit valde ſoliciituſ nos docere omĩa neceſſaria ad ſalutem act. xx. Non enĩ ſubterfugi quo minꝰ annũciarẽ vobis omẽ conſilium dei. Principiũ aũt ⁊ fons ſalutis anime ſine q̃ nemo ſaluari poteſt eſt baptiſmꝰ. Iohã. iij.

Niſi quis rena. fue. ex aq̄ ⁊ ſpi. n. p̄t. itra. reg. dei. Et iō in ep̄la hodierna de baptiſmo p̄dicat ap̄lus vt ip̄m cognoſcamus et cognoſcendo in ip̄o ambulemꝰ. ⁊ abluti eius v̓tutē illibatā ꝯſeruemꝰ In qua quidē ep̄la ap̄ls q̄ttuoꝛ facit. Primo innuit formā baptiſmi et virtutē eiꝰ. quaꝫ tenere dēmus In p̄ncipio ep̄le. ¶ Scd̄o oſtēdit q̄uo in baptiſmo xp̄o moꝛtuo cō figuramur et ſimiles ei eſſe debemꝰ ibi. Conſe. enī ſumꝰ cū illo ꝑ bap. in moꝛ. vt q̄uo reſurrexit xp̄s a moꝛt. ꝑ gl̄am patꝛs. ita ⁊ nos in no. vi. am. Tertiō oſtēdit triplicē fructū ſi hanc ſimilitudinē illibatā ꝯſeruemꝰ. ibi. Si enī ꝯplan. facti ſumuſ ſimilitudini moꝛ eiꝰ. Quarto iſtū triplicē fructū hoꝛtat̄ ap̄ls romanos quibus loquebat̄ hr̄e et in illis omēs nos q̄ tenꝰ nos hr̄e velumꝰ ibi. Itaq̄ꝫ ⁊ vos exiſ. vo. moꝛ. quidē eſ. pec. vi. aūt dō in xp̄o ie. do. no. ¶ Primo ergo īnuit ap̄ls formam baptiſmi ⁊ v̓tutē eiꝰ dicēs. Quicūq̄ꝫ baſumꝰ in xp̄o ieſu. i. formā baptiſmi. quaꝫ tradidit xp̄s ieſus. Que ē petre vel martine. ego baptiſo te in no. pa. et fi. ⁊ ſpū ſſ. vt patꝫ mat. xxviij. Docete inq̄t omēſ gētes bap. e. in no. p. ⁊ fi. ⁊ ſ. ſ. Uel in baptiſmo quē inſtituit ieſus xp̄s. et quantū ad materiā et quātū ad formā. qꝛ niſi fiat in aqua et ſupꝛadicta foꝛma verboꝝ ſeruetur nō ē baptiſmꝰ. Uel in baptiſmo in q̊ opatur ieſus xp̄c. qꝛ virtus baptiſmi nō eſt ab aqua. neq̄ꝫ a verbis. neq̄ꝫ a baptiſante. neq̄ꝫ a baptiſato. ſed a ieſu xp̄o. q̄ꝫuis mediante aqua et v̓bis xp̄s cōferat virtutē in baptiſmo. Unde aqua ⁊ v̓bū nō ſunt mediū ꝑ quod baptiſmꝰ opatuꝛ ſicut ꝑ cauſaꝫ efficiētem pꝛincipalē. ſꝫ ſūt mediū in q̊ confert̄ ſalus. et ſine quo baptiſmꝰ non ꝯfert̄. Quicunq̄ꝫ ergo ſic baptiſati ſumꝰ in moꝛte ip̄ius xp̄i baptiſati ſumus. i. in efficatia et virtute moꝛtis criſti baptiſati ſumus. qꝛ v̓tus moꝛtis xp̄i ī baptiſmo opatur et ꝑ baptiſmuꝫ nobis applicatur. qd̄ patꝫ qꝛ omnia illa q̄ moꝛs xp̄i hēt efficere in nobis. in baptiſmo et ꝑ baptiſmū nobis applicant̄ et effectū habēt et nō ante baptiſmū. Ergo baptiſmꝰ hēt efficatiā et opatur ī v̓tute moꝛtis criſti. Et qꝛ cauſa p̄maria magis ē influenſ ſuꝑ cauſatū cauſe ſcd̄e ideo potiuſ debemus dici baptiſati ⁊ mūdati in moꝛte criſti q̄ꝫ in baptiſmo. Sunt aūt noueꝫ que hēt in nobis efficere moꝛs xp̄i que in baptiſmo nobis conferunt̄. ¶ U ¶ Primū eſt mūdatio aīe a culpa ⁊ macl̄a peccati. Nā xp̄s pēdēs in cruce oīa peccata deleuit apoc. j. Lauit enī noſ a pec. no. in ſan. ſuo. Hec mūdatō ꝯfert̄ nobis in baptiſmo. Unde baptiſmꝰ ſicut lauat exterius coꝛpus ſic mūdat interius animaꝫ. ezech. xxxvj. Effundā ſuꝑ vos aquā mūdā et mū. ab om. inq̄. ve ¶ Scd̄m ē ablatō pene. qꝛ xp̄s pēdēs in cruce ſuſtinuit penā ſufficientē ꝓ omībꝰ peccatis q̄ fctā erāt vel fieri poterāt. imo ſuſtinuit penā excedentē peccata centūmiliū mundoꝛū eſa. liij. Uere lang. no. ip̄e tulit ⁊ do. no. ip̄e ꝑ. Et infra. Et do po. in eo iniq̄. o. no. In huius figura vt d. aug. de lateꝛe criſti pendētis in cruce exiuit ſanguiſ et aq̄ vt ptꝫ. io. xix. Sanguis ſolutōis et redēptionis aq̄ ablutōis. Et in huiꝰ ſignum di. ap̄ls ad col. ij. qꝛ xp̄s cyrographū delicti qd̄ erat cōtrariū nobis tulit de medio et affixit illud cruci. Nā q̄n ſolutū eſt debitū cyrographū dilaniat̄. Hoc totū in nobis bap. opat̄ in v̓tute paſſionis xp̄i Qr vt di. aug. In puulis delet peccatū oꝛiginale. in adultis oꝛiginale ⁊ actuale Et iō baptiſato nulla penitētia eſt iniungēda Sꝫ contra. Peccatū nō p̄t oꝛdinari niſi ꝑ penā vt d. aug. Et ſib̓ ſicut nullū bonū manet irremuneratum. ita nullū maluꝫ remanet impunitum. vt di. aug. Et dicēdū ꝙ peccata eoꝛū qui baptiſant̄ punita

ſunt in corpe xpi in cruce.cuiꝰ mēbrū̄ effi
cit̄ hō ī baptiſmo. Unū aūt mēbrū bene
p̄t pati penā ꝑ alio. Nā caput amputat̄
ꝑ vulnere qd̄ manus inflixit. ¶ Tercīū
eſt refrenatō cōcupiſcētie male. Nā xp̄s
pēdens in cruce enarrauit et ꝯfregit vi/
res peccati vt vltra nō dn̄ētur. vt dicit
aug. Et in huiꝰ figura vt ipſe augꝰ. d. mā
dauit dominꝰ moyſi vt ſuſpēderet ſpen
tē in ligno vt p3 Nu.xxj. Serpenſ vene
nans hoīes eſt ipm̄ peccatū occidēs hoī
nes in anima. quod ſuſpenſu3 ē in ligno
crucis. Suſpenſus aūt vel crucifixꝰ. nō
habet vireſ niſi ſoluat̄. ſic hō niſi recedat
a cruce. peccatū nō p̄t ei nocere. Pecca/
tū ſolū in cruce eſt ligatū. alibi aūt vires
habet magnas. Hoc ꝯfertur nobis ī ba/
ptiſmo. nā ꝑ dei grāz que in baptiſmo cō
fertur cōcupiſcētia refrenatur. ⁊ peccatū
ꝑdit vires nec vlterius poteſt nobis do
mīari niſi velimꝰ. Et hoc p3 in alijs na/
tōnibꝰ que baptiſate nō ſunt. na3 ꝯcupi/
ſcentia magis feruet in eis. et peccatum
magiſ dn̄ātur eis q3 hiſ q̄ in v̇tute baptiſ
mi ſe ꝯſeruāt. Patet etiā hoc in peccato
ribꝰ quibꝰ peccatū dn̄ātur. nā xp̄iani pec
catores exciderūt ab hac v̇tute ¶ Quar
tū eſt liberatō dyabolice p̄tātis. Nā xp̄s
in cruce vicit dyabolū et totū exercitum
eius. aug. Manu inermi et affixa cruci
debel. aere. po. Et religauit eū in inferno
vt patet apoc. xx. eſa. xiiij. Uerūtamē ī in
ferno detraheris in ꝓfundū laci. Et per
cōſeq̄ns nos omnes a p̄tāte dyaboli eri/
puit. col. j. Qui eripuit nos de poteſtate
tenebrarū ⁊ trā. in reg. fi. di. ſ. Hoc aute3
nobis in baptiſmo ꝯfertur. q2 cū dyabo
lus nobis nō dn̄ētur niſi ꝑ peccatu3. Et
peccatū in baptiſmo tollat̄ vt dictu3 eſt.
liquet ꝙ in baptiſmo a dyaboli p̄tāte eri
pimur. vnde cātamuſ. caput dracoīs ſal
uator ꝯtriuit in iordanis flumīe ab eius
p̄tāte nos omēs eripuit. Hoc fuit figura
tū exo. xv. quādo in mari rubro pharao
cum toto exercitu ſuo ſubmerſuſ ē. Ma
re rubrū eſt baptiſmus rubricatus ſang̃
ne xp̄i. ps. Contriuiſti capita draconum
in aquis ¶ Quītū eſt veſtitō honorabi
lis veſtis virtutū. Nā xp̄us in cruce ꝯfe
cit mirabilē veſtē virtutū. Q2 vt di. aug.
omēs virtutes fuerūt in cruce nec exem
plū alicuius virtutis ad informāda3 vi/
tā noſtrā totā abeſt a cruce. Hec veſtis
fuit figurata ꝑ tunicā incōſutilē xp̄i quā
xp̄s reliquit peccatoribꝰ induendā q̄ nō
potuit ſcindi. q2 nullus p̄t eā habere per
ꝑtes niſi totā. Hanc tunicā induit nobiſ
in baptiſmo deus. q2 baptiſato omēs v̇/
tutes infundunt̄. In baptiſmo hō naſcit̄
ad vitā grē ⁊ exuit totā veſtē veterē ⁊ iō
remanet nudus. ꝓpter qd̄ deus pat ei di
ctā veſtē mirabilē. que nunq̄3 putreſcit q̄
renouatur d̄ die in diē. que tenet hoīem
calidū in amore dei. que cuſtodit eu3 ab
omni leſura. et facit dignum nuptijs ſpō
ſi eterni. quā quicunq3 nō habuerit de il
lis nuptijs cū damno ⁊ vitupio expellet̄
Mat. xxij. Amice quō huc intraſti non
hēns veſtē nuptialē. Et in ſignū huiꝰ in
oleuit ꝯſuetudo ꝙ ꝯpatreſ ⁊ ꝯmatreſ do
nāt tunicā puero q3 ad baptiſmū tenue/
rūt ¶ Sextū ē apertō celi. Nā xp̄c. in cru
ce apuit celū. ī eo ꝙ obſtaculū ſc3 peccatū
qd̄ nos ꝓhibebat intrare amouit ⁊ v̇tu/
tem introeundi ꝯtulit. Totū hoc fit ī no/
bis in baptiſmo. ad quod ſignificandu3
xp̄o baptiſato apertū ē celū. vt p3 math. iij.
q̄re enī tūc apertum fuit celū. cū nec īgredi
nec egredi aliq̄s de celo dēbat niſi q2 ſig̃
ficauit ꝙ baptiſato celu3 apit̄. ¶ Septi
mū ē hitatō tociꝰ trinitatiſ. nā in cruce to
ta trinitas in xp̄i hūanitate fuit. q2 vt di.
aug. indiuiſa ſunt opa trinitatis. q̄muis
enī paſſio ſoli filio approprièt ⁊ ſolus filiꝰ
dicat̄ paſſꝰ. tamē tō t̄nitas fuit paſſiōe3
opata ſicut et incarnatōe3. ioh. xiiij. Nō

credis quia ego in patre et pater in me ē
ibidē. Pater in me manēs ipſe facit opa
Et ſimilit eſt de ſpūſancto. Hec autē ha-
bitatio trinitatis et diuinitatis ī chriſto
nō fuit cognita niſi p mortē xpi q2 ī mor-
te oīa elemēta teſtata ſunt xpm eſſe verū
deū. Unde ille centurio dixit. Uere fili-
us dei erat iſte. iohā. xix. Et idō trinitas
dei ꝛ deitas xpi nō habitauit in cordib9
hoīm p verā fidem niſi p mortē xpi. Et
ideo xps ait io. xvi. Expedit vobiſ vt ego
vadam. Si enī nō abiero paclitus non
veni. ad vos. Et niſi formā humanitatis
ſubtraxero me vt verū deū nō cognoſce
tis. vt di. gre. Hec autē habitatō fit ī no-
bis in baptiſmo q2 p baptiſmū ꝛ ī baptiſ
mo fit homo templū dei. j. coꝛ. iij. Tēplū
dei ſanctū ē quod eſtis vos. Jbidē. Ne-
ſcitis q2 templū dei eſtis et ſpūſſanctus ī
vobis habitat. Nā in baptiſmo munda
tur aīa ab omī peccato ꝛ virtutib9 ad-
ornatur. vt dictū ē. ꝛ p ꝯſeqns fit dignū
habitaculū di. Et iō ī collatōe baptiſmi ē
nitas inuocat. et hoc fuit figuratū in cri-
ſto baptiſato. nā ibi trinitaſ apparuit. pa
ter in voce. ſpūſſanctus in columbe ſpē.
ꝛ fili9 ī humanitate. Octauū eſt adoptō
filioꝝ dei que facta fuit in cruce. nā xpuſ
in cruce fecit pacē inter deū ꝛ hoīez ꝛ ad
magnū amorē dei reduxit hoīem. in tātū
ꝙ de9 adoptauit eum ſibi in filiū Et idō
ſtati xpo mortuo hereditas filij data eſt
homi. ſcꝫ vita eterna. q2 vt d. apl'ſ ad ro.
viij. Si filij et heredes. he. quidez. dei co-
heredes aūt xpi. luc. xxiij. Hodie mecū
eris in padiſo. id eſt ſicut fili9 adoptiu9
eris heres glorie patris mecū. Hec autē
adoptō fit ī baptiſmo. q2 ibi renaſcimur
in filios dei. ī vtero eccleſie. et ideo et nūc
vocamur xpiani. i. filij et fratres xpi. j. io.
iij. Uidete qualē ca. d. n. d. vt filij dei no
et ſim9. Gal'. iiij. Quoniā aūt eſ. fi. di. mi.
di. ſ. fi. in coꝛ. ve. cla. ab. pater. Et in in h9

figura ſup xpm baptiſatū venit vox di.
Hic eſt filius meus dilectus. ¶ Nonū
eſt ꝯſignatō electoꝝ. Nā in cruce cōſignati
ſunt electi a reprobis. nā latro pendens
ad dextrā xpi ꝛ credēs vē ipm eē filiū di
et innocenter pacientē. deuote ſe ei recō-
mēdans. ſignauit omēs electos qui p cri
ſti paſſionē ſaluabunt. latro vō pendēs
ad ſiniſtrā et blaſfemās eū. nec in eū cre-
dēs ſignauit omēs reprobos qui ex paſ
ſione xpi nihil boni reportabūt. ſed ma-
lū. Hec aūt cōſignatō fit in baptiſmo. nā
in eo imprimit caracter. qui ē quoddā ſi
gnū diſtinctiuū xpianoꝝ ab alijs in aīa
exiſtēs. p quē hō fit habilis ad recipiendū
ſacramēta eccleſie nā ſine tali nullū ſacra
mentū pt quiſ accipe. Et hoc figurat per
hoc. ꝙ in baptiſmo inungit baptiſandus
in modū crucis. q2 in baptiſmo recipitur
caracter vt qddā ſignū crucis diſtictiue
vt aliqui cruce ſignant ad aliquid ſpēa-
le. ezech. ix. Signa thau ſup frōtes viro-
rū dolentiū et gemētū. Et ſic pꝫ pmū
Scdo oſtēdit quō ī baptiſmo xpo mor-
tuo ꝯfiguramur et ſimiles ei eē debem9
q2 immerſio pueri in aquā. ſignificat ſe-
pulturā xpi. ꝛ trina īmerſio ſignat tridu
ū ſepulture xpi. et erectō pueri de aqua
ſigt reſurrectōez xpi. Ergo in eo ꝙ in aq
īmergimur ꝯſepelimur xpo mortuo vt d
īceps mortui ſim9 mūdo. ꝛ ī eo ꝙ de aqua
eripimur ꝯſurgim9 cū xpo de morte ſcilꝫ
peccati. Quō ergo xps reſurrexit a mor
tuis p glīam patris. i. ad honorē ꝛ gloriā
patris ita et nos poſtq̄ꝫ ī baptiſmo mor
tui fuerim9 omib9 peccatis et mundo ꝛ
vite veteri que ē ſm carnē dēm9 reſurge
re de morte culpe ad vitā gratie. ꝛ in no-
uitate vite ſpūs ad dei honorē ꝛ gloriā
ambulare. ephe. v. Surge qui dormis et
exurge a mortuis et illuminabit te xpuſ
Dicitur autē vita ſpiritus nouitas vite
quia vt dicit aplus. j. coꝛ. xv. Prius qō

animale eſt deinde quod ſpūale. Et idō
vita ſpūs dicit̄ nouiſſima vita. i. coꝝ. Ibi
dē. Primus homo de terra terrenus. ſe
cūdus hō de celo celeſtis. Et ideo ſicut
portauim⁹ imaginē primi hoīſ ita porte
mus imaginē ſecūdi hoīs ſcꝫ criſti q̄ ſm
deū creatus eſt in iuſticia et ſācttitate cu-
ius filij facti ſumus. et quē in baptiſmo
pmiſim⁹ imitari. ephe. v. Imitatores dei
eſtote ſicut filij dei cariſſimi. ¶ X ¶ hec
aūt nouitas vite in decē conſiſtit. ¶ Pri
mo in baptiſmi ſuſceptōne. iohā. iij. Niſi
quis renatus fuer. ex aqua ⁊ ſpūſancto.
nō pōt introire regnū dei. ¶ Scdo in
mēbrorū mortificatōne. ij. coꝝ. iiij. Sem
p mortificatōem xp̄i ieſu in corpore nrō
circūferētes. vt ⁊ vita ipius in corpibus
noſtris manifeſtetur. ¶ Tercō in bono
rū et diuiciarū mundi renunciatōe. luce.
xiiij. Niſi quis renū. omī. q̄ poſ. nō p̄t me
us eē diſcipul⁹. ¶ Quarto in mandato
rū dei obſeruatōne. mat. xix. Si viſ vitā
ingredi ſerua mandata. ¶ Quīto in in
iuriarū dimiſſione. luc. xvj. Dimittite ⁊
dimittemini. ¶ Sexto in dei et primi p
fecta dilectōne. math. xxij. Diliges domi
nū de. t. ex. ꝛc. Et primū ſicut teipm. ¶ Se
ptimo in vere penitētie aſſumptōne. lu.
xiij. Ita dico vobis niſi penitētiā ege. oēſ
ſimul pibitis. ¶ Octauo in mortis me-
ditatōe. ecc. vij. Memorare nouiſ. tua et
ineter. non pecca. ¶ Nono in paſſionis
xp̄i recordatōe. Tre. iij. Memorare pau
pratis et tranſ. m. abſin. ⁊ fellis. Memo-
ria memor ero et ta. in me ani. m. her. Ui
ſa xp̄i paſſione quis eſt tā delicioſuſ qui
nō ꝯtineat. tā malicōſus qui nō abſtine-
at. quis tā iracundus q̄ nō ꝯdonet. De
cimo in vite eterne certa expectatōe. tho.
ij. Filij ſanctoꝝ ſum⁹ ⁊ vitā illaꝫ expecta-
mus quā deus daturus ē his qui fidem
ſuā nūq̄m mutant ab eo. ps. Credo vide
re bona dnī in ter. viuē. Et ſic p̄tꝫ ſcdm

¶ Y ¶ Tercō oſtēdit triplicē fructū ſi ſic
in hac vite nouitate ambulauerim⁹. per
quā xp̄o ſimulamur. ¶ Prim⁹ ē reſur-
rectō p̄ma ſcꝫ gratie. apoc. xx. Beatus q̄
habet ptem in reſurrectōe p̄ma. Qꝛ ſi cō
plantati. i. ſimul plantati facti ſum⁹ ſimi-
litudini mortis ieſu chriſti et hoc in ba-
ptiſmo. ſimꝉ erimus cōplātati facti ſimili
tudinis reſurectōis eius. i. ſi in plantati
one qua p baptiſmū plātamur ī eccleſia
di. fuerim⁹ ſimiles morti xp̄i. vt ſicut xp̄s
ſemel mortuus ē ⁊ mors illi vltra nō do
miabit. ita ⁊ nos poſtq̄ꝫ ſemel fuerimus
mortui in peccatis ⁊ delictis noſtris. et
ab ipis in baptiſmo fuerim⁹ mūdati. nō
moriamur amplius in peccatis. tunc eri
m⁹ xp̄o ſimiles reſurgenti. qui reſurgēs
a mortuis iā non moritur. Et ſic hēmus
reſurrectōem grē ſimilē reſurrectōni xp̄i
in nouitate vite firmiter ambulāteſ. ⁊ ſic
ſp cū dnō erimuſ. qꝛ et in morte ⁊ in vita
ſum⁹ ei ſimiles ¶ Scdꝰ fructus ē exner
uatō cōcupie ⁊ deſtructō peccatoꝝ. qꝛ in
tali cōplantatōe ⁊ ſimilitudīe mortis et
reſurrectōis xp̄i que fit in baptiſmo. per
quā in nouitate vite ābulamus. vet⁹ hō
noſter. i. cōcupia carnis. que vetuſ hō di
cit̄. qꝛ a vete hoīe adā tracta ē. crucifigit̄.
. i. p grām dei auferunt̄ ei vires. vt nobis
dnāri nō poſſit. ⁊ corpus peccati. i. ꝯgeri
es peccatoꝝ. ſimiliter deſtruit̄ in baptiſ-
mo vt dictū ē vt nobis dnāri non poſſit.
niſi velim⁹. qꝛ q̄ mortuuſ ē peccato ſcꝫ in
baptiſmo. iuſtificatus ⁊ mūdatus eſt ab
ipo peccato. ⁊ quantū ad culpā et quan
tū ad penā. vt dictū eſt. Uel aliter et me-
lius dicendū ē. q̄ hic reddit ratōnem iſti
us primi fructus qꝛ ſi cōcupiſcentia car-
nis ē debilitata ⁊ refrenata. ita q̄ nō pōt
nos cogere ad peccandū. et cōgeries pec
catoꝝ eſt deſtructa. poterimus eſſe ſimi
les xp̄o reſurgenti. vt ſcꝫ ampli⁹ nō mo-
riamur peccato a quo ſumus iuſtificati

et mundari. ¶ Tercius fructus ē reſur⸗
rectio ſecūda .ſcʒ gl'a qꝛ credim⁹ veracit̄
ꝙ ſi mortui fuerim⁹ in hac vita mūdo ⁊
peccatis ſicut xp̄s mortu⁹ fuit. ⁊ in xp̄o
⁊ ꝓpter xp̄m mortificauerim⁹ mēbra no
ſtra viuem⁹ ſimul cū xp̄o vita beata ⁊ ꝑ
petua. qua xp̄s viuit. qꝛ ip̄e reſurgens a
mortuiſ nō amplius p̄t mori. neqʒ morſ
pōt ei dn̄ari. Nā ꝙ mortu⁹ eſt peccato. i.
ꝓpter peccatū tollendū et deſtruenduʒ
mortu⁹ eſt ſemel. i. vna eius mors ſuffe⸗
cit ad peccatū tollenduʒ ⁊ hoīes iuſtifi⸗
candum. Hebr. x. Una enī oblatōe cōſū
mauit in ſempiternū iuſtificatos. Sʒ ꝙ
mō viuit viuit deo. i. in deo qui ē vita ꝑ⸗
petua. ioh. xj. Ego ſum reſurrectō et vita
Et ſic ꝙ mortu⁹ fuit ſemel. hoc fuit inq̄n
tum hō vt ꝓ hoīe ſatiſfaceret. Sed mō
viuit inq̄ntū deus qui eſt vita eterna. et
mori nō pōt. qua vita etiā nos viuemuſ
ioh. xvij. Uolo pater quos mihi dediſti
vt vbi ego ſum ⁊ illic ſint mecū ſcʒ in eadē
vita. Et ſic pʒ terciū. ¶ Quarto iſtū tri
plicē fructū hortat̄ apl'ſ romanos q̄bus
loquebat̄ habere. ⁊ in illis omēs nos. qꝛ
omēs debē⁹ nos exiſtimare in vita iſta
mortuos eſſe pctō et mūdo. ⁊ viuētes dō.
.i. ad honorē dei. Coll'. Mortui enī eſtis
mūdo et vita vr̄ā abſcondita eſt cū xp̄o in
deo. Et hoc ē qd̄ ip̄e d. in xp̄o ieſu. i. i for⸗
ma et exēplo xp̄i ieſu. i. in virtute ieſu cri
ſti. quia ſine ip̄o viuere non poſſumus.
io. xv. Sine me nihil po. f. Et ſic pʒ q̄rtuʒ

¶ Dn̄ica. vij. de euā. Sermo. LXXVIII

Cum turba mul

ta eſſet cū ieſu nec ha. qd̄ man.
ꝯuo. diſci ait illis miſereor ſu⸗
ꝑ turbā ⁊c. Mar. viij. Sicut patʒ io. vj.
Chriſtus vocat ſe viuū ⁊ verū panem.
Ego ſum inq̄t panis viu⁹ qui de celo de
ſcendi. Et qꝛ duplex ē vita ſcʒ aīe ⁊ cor
pis. iō dupliciť nos pauit. ſcʒ quātuʒ ad
aīaʒ exēplo caritatis ⁊ v̄bo v̄itatis nos
informādo. act. j. Cepit ieſus facere ⁊ do⸗
cere. Et q̄ntū ad corpus pane materiali
reficiendo. vt in hoc euāgelio patet. In q̊
quidē euāgelio q̄nqʒ ſummarie ꝯtinent̄
Primū ē xp̄i miſeratō ſup turbā īdigē⸗
tē. In p̄ncipio euāgelij. Scdʒ ē diſciplo⸗
rū dubitatō ſup potētia dei oīa valentē
ibi. Et reſponderūt diſcipuli ſui. Unde
iſtos q̇s poterit hic ſaturare panibuſ in
ſolitudine. Terciuʒ ē xp̄i interrogatō vt
refectōem miraculoſaʒ faceret euidēteʒ.
ibi. Quot panes hētis. Quartū ē mod⁹
quē tenuit ſup refectōeʒ quā mandauit
apponi āte turbaʒ fameſcentē ibi. Et p̄ce.
tur. diſcu. ſup terrā et accipiens ſeptē pa
nes gra. agēs. fre. ⁊ de. di. ſ. vt ap. Quīto
ſubiungit euāgeliſta numerū ſportaꝝ d̄
reliquijs ſublataꝝ ⁊ numerū mādūcan
tiū ad dei gloriā et noſtrā inſtructōʒ. ibi
Et ſuſtu. qd̄ ſpa. de frag ſept. ſpor. erāt āt
q̇ mand. quaſi q̈ttuor milia ⁊ dimi. e. ¶
Primo ergo ponit̄ dī miſeratō ſup tur
bā indigentē. qꝛ turbe nō habētis vt co⸗
mederet miſertus ē. Et hoc ē. Miſereor
ſup turbā. Et qꝛ oīs creatura dēt creato
rē ſuū ſequi. iō filius dei poſtq̄m miſert⁹
ē hoīs. omis creatura miſerta ē ei. Oliʒ
enī erāt quattuor incōpaſſibilia hoī. ſcʒ
deus. angeli. celū. et mors. Nā deus hoī
nē ſibi recōciliare nolebat. angeli aīas
nr̄as ad celū d̄portare recuſabāt. celum
erat hoī clauſuʒ. et mors oēs ad tartara
demergebat. Sed p̄t⁹q̄ʒ deus hoī ē miſ⸗
tus euʒ ſibi reconciliauit. angeli aīas no
ſtras ad celū deportant. celū manet aper
tum. et mors niſi volentes ad tartara de
mergit. Et tanta fuit dei miſeratō circa
hoīem. ꝙ hec quattuor placauit ⁊ ſibi cō
paſſibilia fecit. Et hoc ē qd̄ d. Miſereor
ſup tur. et volo ꝙ oīs creatura eius miſe
reatur. ¶ X ¶ Notanduʒ autē ꝙ quat
tuor mouerunt xp̄m ad turbe miſerendū

et paſcendum.ſcilꝫ ꝓprietas naturalis.
numeroſitas popularis.penitētia ſalu/
taris.et indigentia rei familiaris.¶ Pri
muꝫ fuit ꝓprietas naturalis.Chriſtꝰ eñ
fuit verus deus et verus homo.ex vtra/
qꝫ autē parte fuit miſericors.nā inq̄ntū
homo proceſſit ex progenie dauid.cuiꝰ
miſericordia ⁊ clemētia in ſcriptura ma
gnificatur et p̄dicatur.eſa.lv.Miaſ da/
uid fidelis.Et.j.macha.ij.Dauid in ſua
miſericordia ꝯſecutus eſt ſedē regni i ſe/
cula.Et hoc allegauit chananea petens
miſerere filie ſue di.Miſerere.m.fil.da.
mat.xv.quaſi.di.Ex patre tuo habes ꝙ
ſis miſericordiſſimꝰ.Hoc etiā allegarūt
milites benadab regis ſyrie dicētes.Au
diuimus ꝙ reges iſrael clementes ſunt
ⷭ̄c.vt ptꝫ in libro regū.Similit̄ inq̄ntum
deus oīno ſibi ē propriū et naturale mi/
ſereri.greg.in collecta.Deus cui ꝓpriū ē
miſereri ſemp ⁊ pcere.p̄s.miſeratōes eiꝰ
ſup oīa o.eius Punire autē eſt extrane
uꝫ et alienum deo.eſa.xxviij.Ut faciat o/
pus ſuum.alienum eſt opus eius ab eo
Opus dei eſt omīa ordinare.quia ſapi/
entiſſimꝰ ē cuiꝰ ꝓprium eſt ordinare.ſap.
xi.Omīa conſtituiſti in numero ponde/
re et menſura.Peccatū āt nō aliter niſi
ꝑ penaꝫ ordinari p̄t ꝑ quā reducitur ad
ordinem iuſticie.Et iō deus vt hoc opꝰ
ſuum faciat.ſcꝫ vt reducat peccatorē per
penam ad ordinē iuſticie.alienum ē hoc
opus ſuum ſcꝫ punire ab eo.i.ſibi nō cō/
petit ſm naturam.Et idō deus īuite pu
nit.et cum dolore.eſa.j.Heu conſolabor
ego ſup hoſtibus meis et vindicabor de
inimicis meis.Et ideo multuꝫ expectat
peccatores.vt non puniat ſed miſereat̄
eorum.eſa.xxx.Propterea expectat de/
us vt miſereatur noſtri.Exemplum de
ape que naturaliter mellificat.et concita
ta pungit.ſic facit deus.Nam in princi/
pio omībus creaturis magnā gratiam
et miſericordiam fecit.ſed poſtea cōcita
tus peccatis expulit āgelos de celo ⁊ ho
mines de paradiſo.et miſericordia eius vi
debatur in celo recluſa.p̄s.Dn̄e in celo
miſericordia tua.In proceſſu vō tempis
iterū incepit miām ſuam extendere.i.q̄n
dam partē terre.et ad quendā ꝑplm.ſ.iu
deorum.quē plantauit ⁊ multis gratijs
et mirabilibus beneficijs eſt ꝓſecutus ⁊
ſuam noticiā ei dedit.p̄s.¶ Notus in iu/
dea deus.Et quia nō poterat amplꝰ in
ira miſericordiā ꝯtinere.eo ꝙ contra na
turam ſuam erat.ideo miſit filiū ſuuꝫ vt
omniū miſereretur.⁊ omibus magnas
gratias faceret.io.j.Grā et veritas per ie
ſum xp̄m facta eſt.Et iterū de plenitudi/
ne eius nos omēs accepimꝰ gratiaꝫ p̄ g̃
tia.Et hoc eſt quod hic dicit̄.Miſereor
ſup turbaꝫ oīm populorum quia ecce iā
triduo ſuſtinent me.i.ꝑ tria tempa.expe
ctant a me ſibi miſericordiā exhiberi.ſcꝫ
tpe legis nature.tempe legis ſcripte ⁊ tē/
pore gratie reuelate.q꞉ ecce poſt veniūt
mihi miſericordiā poſtulātes nec habēt
quod manducent q꞉ panis viuuſ melior
manna omīs ſaporis ſuauitatē habens
qui de celo deſcendit cibus angeloruꝫ et
ꝑfectorū hoīm nondum erat inſtitutus.
Et idō homo vſqꝫ ad illud tempꝰ nō ha
buit cibum v̓tutis ⁊ vite ad comedendū
Sed xp̄s miſertus eſt eius.et dedit ei ci/
bum aīe et corporis in q̄ magna eius mi
ſericordia deſignatur.Et nota ꝙ xp̄i mi/
ſericordia circa turbā hoīm ſm omnem
moduꝫ magnitudinis magna eſſe appa/
ret.Nā quadrupliciť d꞉ aliquid eſſe ma
gnū.¶ A ¶ Prio aliq̄d d꞉ eē magnū
.i.altuꝫ vt turris magna.i.alta.Sic mīa
xp̄i eſt magna altitudīe.q꞉ vſqꝫ ad celuꝫ.
ad q̄d hoīes introducit.p̄s.Magn̄ficata
eſt vſqꝫ ad celum miſericordia tua.¶ Se
cūdo d꞉ aliq̄d magnū.i.ꝓfundū vt puteuſ
magnꝰ.i.ꝓfundꝰ.ſic mīa xp̄i ē mag̃ ꝓfun

ditate. q: de inferno eduxit aĩas defũcto
rũ. ps. Mĩa tua ē magna ſup me et edu/
xiſti a. m. ex infer. infe. ¶ Tercõ aliqd d:
magnũ. i. amplũ vt platea magna. i. ãpla
Sic mĩa xpi eſt magna ãplitudĩe. q: ĩ to
to orbe terrarum nõ ē qui miſericordiã xpi
non ſentiat. ps. Mĩa dnĩ plena eſt t̃ra.
¶ Quarto d̃r aliqd magnũ. i. longũ. vt
magna via. i. longa. ſic mĩa xpi ē magna
longitudĩe. q: a ſeculo vſq3 in ſeculu3 et
ab eterno vſq3 in eternu3. pſ. Miſericor
dia dnĩ ab eterno vſq3 in eternu3. Et ſic
ſcd̃m omnẽ dimenſionẽ miſericordia xpi ē
magna circa hoĩem. ephe. iij. Hoc ora vt
poſſitis cõprehendere cũ omib9 ſanctis.
que ē la. lon. pfun. ⁊ ſubli. ſup. in miſeri/
cordia xpi. ¶ B ¶ Scd̃m qd̃ xpm mo/
uit ad turbe miſerendum fuit numeroſi
tas popularis. q: turba multorũ homi/
num in quib9 credendũ ē q multi erant
magni meriti. qui dei beneficiu3 ⁊ miſeri
cordiã meruerũt. Si enĩ deus olim ad p̃
ces moyſi vnius hoĩs diuiſit mare. ⁊
eduxit aquã de petra. et pluit coturnices
pro iſrael. vt pat3 exo. xvj. et ad p̃ces he/
lye abſtulit pluuiã ⁊ reddidit ⁊ multipli
cauit farinã ⁊ oleũ illi vidue d̃ ſarepta ſi
doniorũ. vt pt3. iij. reg. xvij. multo magis
nunc ad preces multorum quorũ fames ad
deum clamat multiplicabit panes mat.
xviij. Si duo ex vobis conſen. ſup ter. d̃.
omĩ re. q̃cũ. pe. fi. il. a pa. me. ¶ Terciũ qd̃
mouit eũ fuit penitẽcia ſalutaris. q̃ p tri/
duu3 quo turba cũ xpo fuerat deſignat̃.
et hoc ē qd̃ d. Miſereor ſup turb. q: ecce
iã tri. ſu. m. Mathe9 vo ait q: triduo p/
ſeuerant mecũ. Triduũ aute3 penitẽcie ē
dolor contritiõis. pudor confeſſionis. ⁊
labor ſatiſfactionis. Hec autẽ eſt via tri
um dierũ. quã filij iſrael petebant ire in
deſertũ ad ſacrificandũ deo. exo. iij. Viã
triũ dierum ibim9 vt ĩmolem9 dnõ deo nrõ
Quartũ qd̃ mouit eũ fuit indigentia rei

familiaris que ex trib9 cauſabat̃. ¶ Pri
mo ex ſumptiõe ciborum q: vt dicit criſoſ.
per duos dies precedentes omnes cibos
quos ſecum tulerant iam comederant.
¶ Secundo ex penuria et ariditate lo/
corum quia in vaſta ſolitudine erãt vbi
nec fructus terre nec cibi venales inuei
ebantur. ¶ Tercio ex diſtancia domorum
quidam enim de longe venerũnt ⁊ a do
mibus ſuis multum diſtabant. Et ideo
anteq̃m ad eas perueniſſent niſi comediſ
ſent defeciſſent in via vt chriſtus hic di.
Et ſic patet primum. ¶ C ¶ Secundo
ponitur diſcipulorũ dubitatiõ ſuper re/
fectiõne turbe prouidenda. Aiũt enĩ Vn
de iſtos quis poterit hic ſaturare pani/
bus in ſolitudine. Nõ enĩ recordabant̃
alterius refectiõis de quinq3 panib9 orde/
aceis ⁊ duob9 piſcib9 quã ãte fecerat. vl̃
ſi recordabãtur diffidebant an mõ poſſi3
ſibi facere. et an ſcd̃o deus exaudiret eũ.
Per quod p3 q eũ verũ deũ nõ credebãt
ſ3 credebãt eũ magnũ amicũ dĩ. ioh. xiiij.
Tãto tpe vobiſcũ ſum ⁊ nõ cog. m. Et ſic
p3 ſcd̃m. ¶ D ¶ Tercõ ponit̃ xpi iterro
gatiõ vt refectiõe3 miraculoſã faceret eũ
dẽtẽ. Ait enĩ q̃t pa. ha. Qui dixerũt. Se
ptẽ. Q: vt d. Remigi9. Nõ iõ interroga
uit q̃ſi ignoraret. q̃t hẽrent. ſed dũ illi re/
ſpõderũt ſeptẽ. q̃ pauciores eſſent eo ãpli
us ⁊ melius miraculũ appareret. ⁊ noti9
fieret. In hoc ergo ipm xpm imitari de/
bem9 vt opa nrã in luce vtutũ ſint facta.
ad dĩ hõrẽ ⁊ proximi edificatiõe3. math. v.
Sic luceat lux ve. co. ho. vt vi. o. ve. bo.
⁊ glĩ. d̃. pa. ve. qui in celis ē. Et ad phi. iiij
Modeſtia vrã no ſit o. ho. oĩs q̃ male a/
git odit lucẽ ⁊ nõ vult venire ad lucẽ. vt
nõ arguant̃ opa eius. vt d: io. iij. Cauen
dũ ē tamẽ ne dũ bono exẽplo volum9 p/
ximũ edificare vento vane gl̃ie circũfera
mur. ⁊ p pleq̃ns meritũ pdam9. ⁊ int̃ fatu
as virgines d̃putemur. De qb9 d: mat.

xxv. ꝙ vacuas lampades tenebant ĩ ma
nibꝰ plenas vento. Mat. v. Amen dico
vo r. mer. ſ. Qꝛ ventũ queſierunt ⁊ vẽtuꝫ
ꝓ munere habuerũt Unde ſi bono ope
quod facimꝰ tẽptatio vane glorie men/
tẽ pulſet et nos debileſ ad conſentiendũ
vel cadendũ ſentimꝰ. qꝛ ventuſ valđ ſub
tilis eſt. debẽꝰ attenter bona facere ⁊ plꝰ
nrãꝫ ſalutẽ q̃ꝫ ꝓximi edificatõeꝫ diligere
qꝛ caritas ordinata incipit a ſeip̃a Unđ
Mat. vj. Cũ oraueris intra cu. t. et clau.
oſti. ora patrẽ tuũ Hic cadit exemplũ de
quo greg. in dyalogo loquit̃ de quodaꝫ
ꝑegrinũ ad hoſpiciũ recipiẽte. vt melior
ep̃o ſuo ab hoĩbus haberet̃ cuius filiuꝫ
vnicũ ꝑegrinus in ignẽ ꝓiecit et diſparu
it vt daret intelligi quo aĩmo et merito
fuiſſet receptus. Et ſic ptꝫ terciũ. ¶ E ¶
Quarto ponit̃ modus quẽ xp̃us tenuit
ſup refectõne. quã mãdauit apponi ante
turbã fameſcentẽ q̇ conſiſtit in q̃ttuor.
Nã p̃mo mãdauit turbe diſcũbere ſup
terrã. Scđo accepit ſeptẽ panes et grãs
agens fregit ⁊ mĺtiplicauit ⁊ de. diſcipu.
ſuis vt darent turbe. Tercõ recepit pau
cos piſciculos ⁊ ipoſ benedixit et multi
plicauit et iuſſit apponi. ¶ Quarto man/
dauit de fragmẽtis que ſupauerãt ſeptẽ
ſportas ĩpleri. Et ſic patet ꝙ refectõ hec
differt ab illa de quinqꝫ panibꝰ ordeace
is et duobꝰ piſcibꝰ quã narrat io. quãtũ
ad ſex. Primo qꝛ ibi fuerũt q̇nqꝫ panes
hic vero ſeptẽ. ¶ Scđo qꝛ illi fuerũt orde
acei. iſti vero triticei qꝛ qđ ſimpliciť dicit̃
panis de tritico eſt. qđ autẽ dr̃ panis cuꝫ
additamẽto ẽ de alijs frugibꝰ vt panis
de ordeo vel milio. Hi autẽ ſine addita/
mẽto dicti ſunt ſeptẽ panes illi autẽ quĩ
qꝫ panes ordeacei. ¶ Tercõ qꝛ ibi fuerũt
duo piſces ſolũ. hic vero plures licꝫ pau
ci et ꝑui. ¶ Quarto qꝛ illi ſederũt ſup fe/
nũ. iſti vero ſup nudã terrã. ¶ Quinto
qꝛ ibi fuerũt q̇nqꝫ milia hoĩm ad mãdu/
candũ. hic v̓o q̃ttuor milia. ¶ Sexto qꝛ
de illis. xij. cophini fragmentis pleni fu/
erũt eleuati. hic aũt ſeptẽ ſporte fuerunt
eleuate plene. Litera plana eſt ſed eiꝰ mi
ſteria ſunt nobis ſub breuitate requirẽ/
da. ¶ Notandũ ergo ꝙ dr̃ io. xxj. multa
quidẽ et alia ſigna fecit ieſus. que ſi ſcri/
bant̃ ꝑ ſingula nec ip̃m arbitror mũduꝫ
capere poſſe eos qui ſcri. ſunt libros. Tot
aũt ſcripta de factis ⁊ dictis xp̃i que ſuffi
ciunt ad illuĩandũ fidẽ noſtrã. ⁊ infor/
mandũ vitã noſtrã. vt d. augꝰ. ſup tres
mortuos q̇ a xp̃o ſuſcitati legunt̃. Pro/
pterea d. ap̃ls ad ro. x. ꝙ finis legis xp̃uſ
eſt ad iuſticiã omĩ credẽti. Gre. di. ꝙ mi/
racula xp̃i ſunt ſic accipiẽda. vt in v̓itate
facta credant̃ et aliud ſignificent. ¶ F
Duo ergo. cõuiuia que legunt̃ a xp̃o fa
cta. ſignificant ſpũalẽ aĩe refectõeꝫ. que ĩ
verbo dei ꝯſiſtit. deut. viij. Nõ in ſo. pañ
viuit hõ. ſꝫ in o. v̓. qđ ꝓce. ex o. dei. Cibus
enĩ aĩe ẽ v̓bũ dei. i. ſacra ſcriptura. ſ. vetꝰ.
et no. te. qđ p̃dicator dat ꝑplo comedere.
mat. xiij. Omis ſcriba doctꝰ in reg. celoꝝ
ſimilĩ ẽ homĩ pr̃iſfa. qui ꝓfert de theſauro
ſuo noua et vetera. In cuiꝰ figura dictuꝫ
eſt ezechieli. Fili ho. ꝯme. volu. iſtud. Et
ſequit̃. Et comedi et factum ẽ quaſi mel
dulce in ore meo. ezechi. iij. ¶ Per duo er
go ꝯuiuia que xp̃s fecit ad ꝑplm reficien
dũ ſignificant̃ vetꝰ ⁊ no. teſt. ſiue noua et
vetꝰ lex. Lex aũt vetus ꝯtinetur in q̇nqꝫ
libris moyſi. q̇ ꝑ quĩqꝫ panes ordeaceoſ
deſignantur. et pſalmis et ꝓphetis q̇ per
duos piſces ſignificantur. Nam ſicut
panis ordeaceꝰ datur ſeruis. ſic illa lex
data fuit ſeruis quia fuit lex timoris. q̃
eſt lex ſeruorum. et non ꝯtinebat gratiaꝫ
filiorum. non enĩ cõferebat gratiam. ſed
minabat̃ penam. Et ad hoc ſignificãdũ
q̃n lex vetꝰ fuit data audierunt filij iſra/
el voces et ſonitus buccine et lãpades et
tonitrua et fulgura monteq̃ꝫ fumigãteꝫ

et perterriti ac pauore ꝑcuſſi ſteterunt ꝓ
cul dicētes moyſi. Loquere tu nobis et
audiemus. Nō loquat̄ nobis dn̄s ne
forte moriamur. vt pꝫ exo. xx. Itē ordeū
eſt pungitiuū cōtinens cortices ariſtarū
q꞉ lex vetus erat pungitiua di. Oculum
p oculo. dentē ꝓ dēte. vt patꝫ exo. xxj. Et
cōtinebat cortices figurarꝫ multarum. j.
cor. x. Omīa in figura ꝯtingebant illis.
Hos aūt qnqꝫ panes portauit vnus pu
er clauſos in pera. vt pꝫ ioh. vj. Eſt puer
vn⁹ hic q bꝫ qnqꝫ panes ordeaceos Iſte
puer ē popul⁹ iudaic⁹ qui fuit puer ſen
ſu ſed ſenex tpe. eſa. lxv. Puer cen. ā. mo.
Qui ſemꝑ legit ⁊ nūqꝫ ad ꝑfectōem ſciē
tie ꝑuenit. hebr. vij. Nihil enī ad ꝑfectuꝫ
ad. lex. Qui in cognitōe vitatis ſꝑ habu
it. et habet faciē cordis velataꝫ. ij. cor. iij.
Uſqꝫ in hodiernū diē duꝫ legit̄ moyſes
velamē eſt poſitū ſuꝑ cor eoruꝫ. Sꝫ xp̄c
hos panes fregit. q꞉ intellectū ve. te. diſſe
ruit. luc. xxiiij. Tunc aperuit illis ſenſum
vt intelligerēt ſcripturas. Fuit ergo ille
ꝑlus paſtus quīqꝫ panib⁹ ordeaceis. i.
qnqꝫ libris moyſi ⁊ duob⁹ piſcib⁹. i. pſal
mis et ꝓphetis qui aſꝑitatē legis tempa
bāt. Et ideo illud cōuiuiū qnqꝫ panū fu
it āte illud factū de quo xij. cophini ſū
pti ſunt ad xij. trib⁹ iſrael paſcēdas. Q꞉
vt di. apl's. j. cor. x. Omēs ean. eſcā ſpūa.
mād. Plures tamē reliquie ſuꝑauerāt
de illo qꝫ de iſto q꞉ lex vetus ob difficul
tatē nō potuit obſeruari. et idō multa ꝑ
termittebant̄. actu. xv. Quid tēptatis im
ponere iugū ſuꝑ ceruicē diſcipulorꝫ. qd̄
neqꝫ patres noſtri neqꝫ nos portare po
tuim⁹ De vtroqꝫ tamē ꝯuiuio multa re
manſerunt. q꞉ neqꝫ vetus. neqꝫ no. teſt.
ꝑfecte ſeruatur. Hic cadit exemplum de
mitra ep̄ali que habet duo cornua q̄ ſig
ficant vetus ⁊ no. teſ. q̄ ep̄s debet habere
in capite et memoria. ⁊ habꝫ duo pendi
cula poſt ſpatulas. ⁊ ſignificāt ꝙ vtrūqꝫ

teſtamētuꝫ ꝓijcitur poſt tergū ⁊ neutrū
ſeruatur. ¶ G ¶ Hoc autē cōuiuiū qd̄
hic recitat marcus ſilr et matheus ſuit fa
ctū poſt illud quod narrat iohā. de q̄ di
ctū ē mō. Qd̄ ſigficat no. te. ſiue nouā le
gem qd̄ poſt vetus teſ. inſtitutū eſt In q̄
fuerunt ſeptē panes triticei qui dant̄ fili
is. q꞉ lex noua eſt amoris ꝯtinens grām
filiorū. Et idō fuerunt hic ſeptēꝫ panes.
q꞉ ſeptē virtutib⁹ ⁊ ſeptē donis ſpūſſncti
paſcunt̄ filij dei. Nā lex noua ꝑncipalit̄
eſt ipa ſeptiformis grā ſpūſſancti. Iſtos
vij. panes xp̄us benedixit fregit et multi
plicauit. ⁊ dedit aplis vt apponerent tur
bis. q꞉ no. te. q̄ntū ad illud qd̄ eſt ī eo ꝑn
cipale ſcꝫ grā ſpūſſancti xp̄us fecit. ioh. j.
Grā ⁊ veritas ꝑ ieſum xp̄m facta eſt. Et
q̄ntū ad illō qd̄ ē ibi ſecundariū et diſpo
nens ad ipam grām ſpirit⁹ ſancti. ſ. man
datum amoris ſilr xp̄s inſtituit ⁊ docu
it ioh. xiij. Mandatū no. do. vo. vt dili
ī uicē. math. x. Dictū ē antiquis. diliges
amicū tuū. ⁊ odio habebis inimicū. ego
āt dico vobis diligite īimicos vr̄os. mā
dauit etiā aplis vt ipam le. no. omib⁹ ꝑ
dicarēt. marc. xvj. Euntes ī mundū vni
uerſuꝫ p̄dicate euāg. om. creature. Et vt
ipam grām ſpūſſancti omib⁹ darent. ma
the. x. Gratis acce. gr. da. Et idō apli im
poēbāt man⁹ ſuꝑ hoīes ⁊ accipiebāt. ſ. ſ.
vt d꞉ act. viij. Nouū āt te. ē ille liber clau
ſ⁹ ⁊ ſigtus vij. ſigculis. de q̄ d. io. apoc. v.
ꝙ nō ē iuentus ī celo q̄ntū ad āgelos. ne
qꝫ ī terra quantū ad homīes. neqꝫ ſubt⁹
terrā quantū ad demones ⁊ mortuos q̇
poſſet apire librū ⁊ ſoluere ſeptē ſignacu
la eius niſi agnus q̇ occiſus ē. q ſeptē ſig
cula noui teſtamenti. id eſt ſeptem arti
culos fidei humanitatis xp̄i ſoluit. dū
ipſa impleuit vt dicit greg. ⁊ ſeptiformē
gratiam ſpiritusſancti. dum ipſam ho
minibus dedit. ⁊ ſeptem ſacramēta eccle
ſie dum ipa inſtituit. q̄ oīa ꝑtinēt ad no.

teſta. ¶ h De hoc autē ꝯuiuio ſuſtu
lerunt apli ſeptē ſportas. qꝛ ſeptē erāt ec-
cleſie paſcende de reliquijs prandij xp̄i ī
nouo teſ. quibꝰ io. apoc. j. ſcribit dicens.
Johēs ſeptē eccleſijs q̄ ſunt in aſia. ꝑ q̄s
vniuerſitas eccleſiaꝝ xp̄i totiuſ mūdi de
ſignatur. In ſeptē enī ſportis apl'oꝝ con
tentus eſt cibus aīe dandꝰ oībꝰ xp̄ianis cri
ſtianis in toto orbe terraꝝ. Sporte eniꝫ
ſeptē ſignificant ſeptenarios qui totā ec-
cleſiaꝫ dei ꝑficiunt et diſponūt et reficiūt
et paſcunt. ¶ Primꝰ eſt ſeptenarius ſa
cramētoꝝ. nā vij. ſūt ſacrā eccleſie q̄bꝰ me
diantibꝰ v̄tus diuina et meritū paſſiōis
xp̄i homībꝰ applicat̄ ad ſalutē conſequē-
dā. ¶ Secūdus et tercius ſeptenariꝰ ē de
articulis fidei. nā ſeptē ſunt articuli diui
nitatis. et ſeptē humanitatis. quibꝰ hō ī
credendis illuminat̄. Quartus ſeptena
rius eſt virtutū. nam ſeptē ſunt virtuteſ
ſcilꝫ tres theologice quibꝰ aīma ordinat̄
ad deum ſcꝫ fides. ſpes. caritas. ⁊ q̄ttuor
moraleſ. ſcꝫ prudentia. tpantia. fortitudo
et iuſticia. quibꝰ hō in actibꝰ ſuis diſpo
nitur et ordinat̄. et q̄ntū ad ſe et q̄ntū ad
ꝓximū. ¶ Quītus ſeptenarius ē donoꝝ
ſpūſſancti. nā ſeptē ſunt dona ſpūſſancti
ſcꝫ donū ſapīe ⁊ intellectuſ donū conſilij
et fortitudinis. donū ſcientie ⁊ pietatis.
⁊ donū timoris dn̄i quibꝰ omēs vireſ aī
me tā ſupiores q̄m īferiores diſponūtur
et abilitantur ad obediēduꝫ motōi et in
ſtinctui ſpūſſācti. vt hō omē opus bonū
faciliter ꝓſequatur. ¶ Sextus ſeptena-
rius eſt beatitudinū. Septē aūt ſunt be-
atitudīes de quibꝰ dꝛ mat. v. ſ. pauptas
ſpūs. mititas vel manſuetudo. luctꝰ peī-
tentie. ſitis iuſticie. affluentia mīe. mūdi
cia cordis ⁊ pacificatō mentis. Ait eniꝫ
beati paupes ſpū. beati mites. bea. q̄ lu-
gent. beati qui eſuriūt et ſiti. iuſtic. be. mi.
beati mūdo corde. ⁊ bea. pacifi. He auteꝫ
ſeptē beatitudīes. ſūt tanq̄ꝫ opatōnes et

actus ꝓcedētes a p̄dictis ſeptē donis ſpi
ritusſancti. quibus virtus ipoꝝ donoꝝ
manifeſtat̄. qꝛ q̄ dona ſpūſſancti hēt has
opatōnes exercet. ¶ Septimꝰ ſepteāri-
us eſt ordinum. Nā vij. ſunt ordines q̄
bus poteſtas miniſtris eccleſie ꝯfert ad
reliquuꝫ ꝓplm ſanctificandū et dirigēdū
Et ſic patet ꝙ ꝑ hec duo ꝯuiuia vetus et
no. teſta. deſignat̄. quibus hoīes ſpūa-
lit̄ paſcuntur. Et vnum fuit datū ſeruis
aliud filus. Unū generat ſeruitutē et ti-
morē. aliud libertatē ⁊ amorē Et hoc eſt
qḋ di. apl's gal. iiij. Scriptū ē q̄ṁ abra
am du. f. ha. Et ſequit̄. Hec enī ſunt duo
teſtamēta. vnū quidē in mōte ſyna in ſer
uitutē gene. que ē agar. ⁊c. ¶ I ¶ Pau-
ci vero piſciculi ſignificāt cōſolatōneſ tē
pales quas deus ſeruis ſuis dat. q̄ bene
dicunt̄ piſciculi et pauci qꝛ in nouo teſt.
bona tpalia nō ꝓmittunt̄ ſicut in veteri.
eſa. j. Si volu. ⁊ audi. me bona t̄re com.
Imo mandat̄ ſeruis dei in no. teſ. vt bo-
nis tpalibus abrenūcient. quod in veti
nō mādabat̄. luc. xiiij. Niſi q̄ſ renūciaue
rit oībus q̄ poſ. nō p̄ōt meꝰ eē diſcipulꝰ.
In cuiꝰ figura xp̄s mādauit turbe paſcē
de diſcūbere ſup t̄raꝫ. i. vt omīa tpalia pe
dibꝰ ꝯculcarēt. phi. iij. Omia detrimētū
feci ⁊ ar. vt ſterc. vt xp̄m lucri. Alij v̄o q̄
fuerūt in alio cōuiuio ꝑ quod vetus te-
ſtamē. deſignat̄ comederūt ſup fenum ꝑ
qḋ bona tpalia deſignant̄. i. quibꝰ nutri
fuerūt. Item in huiꝰ etiā figura dedit eiſ
ꝯmedē ſub diuo. qꝛ ſic dēmꝰ ſumere bo-
na tpalia. vt ſꝑ oculos mētis ad celuꝫ le
uemꝰ. phi. iij. Nrā cōuer. in celis ē. j. coꝝ
vij. Tempus breue ē. reliquū ē vt q̄ gau.
tanq̄ꝫ nō gau. ſint. ⁊ q̄ emūt tanq̄ꝫ nō poſ
ſidēteſ. ⁊ q̄ vtunt̄ hoc mū. tā. n. v. Et nota
ꝙ pulli coruorum dum reſpiciunt celuꝫ
⁊ clamant ad deum paſcuntur ab eo. ſta
tim autem vt incipiunt caligines emitte
ꝑ qḋ ſolicitudo t̄renoꝝ d̄ſigt̄ deliquūtur

a deo ⁊ paſcuntur a coruo. Sic hō q̄ in
hiat terrenis paſcit̄ a dyabolo ⁊ derelin
quit̄ a deo. Auarus ergo q̄ nō ſedet ſup
terrā ſʒ inuoluit ſe ſicut talpa in terra. i.
in diuicijs terrenis et mundanis. in mū
di vanitatibus et in carnalibus deſideri
is nō paſcit̄ ad menſam xp̄i. Et ſic pʒ q̄r
tum. ¶ R ¶ Quinto ſubiungit euāge
liſta numerū ſportarū de reliquijs ſubla
tarū ⁊ numerū manducantiū ad dei lau
dē et noſtrā inſtructōem. q₂ in hoc mira
culo vſq₃ hodie deus laudat̄. ⁊ fides de
xp̄i diuinitate et humanitate roboratur
nā in eo q᷑ ꝯpaſſus eſt turbe eius huma
nitas atteſtat̄. ſed in eo q᷑ paneſ multipli
cauit eius deitas demōſtrat̄. vt di. beda.
Litera plana eſt. et miſteriū patet. Req
ramus ergo ſolū ſalutaria exempla q̄ de
hoc cōuiuio accipe poſſum⁹. Sunt autē
tā ex p̄te xp̄i q₃ ex p̄te turbe multa ſaluta
ria exempla. Ex parte chriſti quinq₃ ſa
lutaria exēpla accipe poſſum⁹ ¶ Primū
ē exemplū magne humilitatis. q₂ cū ipſe
omia ſciret. et omniū eſſet domin⁹. tamē
nō dedigñur cū quib⁹dā vilibus pſonis
diſcipulis ſuis hrē miſteriū ꝯſilij ſui. ⁊ p
eos voluit turbā paſcere. vt ipſi quodā
mō p̄ncipes viderent̄ eſſe miraculi. glo.
hiro. ſup hoc loco math. xv. Domin⁹ di
ſcipulos vocat. vt doceat maiſtros cōſi
lia ſua minoribus ⁊ diſcipulis cōicare.
q̄dā a nullo ⁊ ō nllo ꝯſiliū hēnt. vel petūt
ſuo ſenſui inītētes ⁊ dicētes ſe eſſe ſapiē
tes ſtulti facti ſunt. vt dr̄ ad Ro. j. aug⁹.
Ubi dixiſti ſufficit ibi defeciſti. ⁊ vbi tibi
placuiſti ibi periſti. Bern. Omia illi de
ſunt qui nihil deeſſe ſibi putat. Cōtra q̄s
dr̄ puer. iij. Ne innitaris ſenſui tuo ⁊ pru
dēne tue impone modū Omia ergo ſūt
cū ꝯſilio faciēda. ecc. xxxij. Ubi multa cō
ſilia ibi ſalus. ¶ Scdm̄ ē exemplū pfcte
caritatis. q₂ turbe indigenti ꝯpaſſus eſt
⁊ pauit eā. Uade ⁊ tu fac ita. lu. xiij. Cuʒ
facis cōuiuiū. vo. de. pau. ⁊ ce. ⁊ he. er.
Terciū eſt exemplum ſalutifere benedi
ctionis. quia cibum quem appoſuit bene
dixit et gratias egit. In quo inſtruimur
vt bona temporalia cum gratiarū actō
ne recipiamus ephe. v. Pro omnib⁹ a
gentes gratias deo et patri. Et dum ip
ſis vtimur ea benedicamus. quia vt di.
aplus. j. thi. iiij. Omnis creatura dei bo
na. et nihil reijciendū qd̄ cuʒ gratiarum
atōne recipitur ſanctificatur eni per ver
bum dei et orationem. Hic cadit exēplū
de illa moniali de qua dicit greg. in dya
logo q᷑ comedens lac ſine ſigno crucis ī
uaſa eſt a dyabolo. Et ideo ſerui dei ſem
per benedicunt ſumenda: et poſtea gra
ciaſ agunt. p̄s. Edent pauperes et ſatura
buntur et laudabunt dominuʒ. ꝛc. Pec
catores autem comedunt ſicut bruta aī
malia. ¶ Quartuʒ eſt exemplum bone
diſcretionis. quia ꝑordinauit comedētes
et fecit eos ſedere. ⁊ tandem fragmēta fe
cit recoligi ne pedibus conculcata p̄irēt
Quidaʒ nullum ordinem in comedēdo
habent. ⁊ tota die comedunt ⁊ potant ⁊
fragmēta canib⁹ ⁊ nō hominibus largiū
tur. quibus eſa. v. et maledictionem im
p̄catur dicens. Ue qui potētes eſtis ad
bibendum vinum ⁊ viri fortes ad ſectā
dā ebrietatē ¶ Quintū eſt exemplū abū
dantis multiplicatōis. nam panes q̄s in
digentib⁹ tradidit in immēſuʒ multipli
cati ſunt. nam ex ſepteʒ panib⁹ ſeptē ſpor
tas leuauerūt. q̄ttuor milibus hoīm ſaci
tis abſq₃ mulieribus et puulis. vt dicit̄
Mathei. x ¶ In quo inſtruimur q᷑ qui
pauperibus dant comedere corum bo
na multiplicantur. Grego. Terrene ſub
ſtātie p hoc q᷑ paupib⁹ largiūt̄ mltipli
cāt̄ luce. vj. Date ⁊ dabit̄ vo. men. bona
et confert. et coagita. ⁊ ſuperefflu. da. in
ſi. ve. Unde pauperes dn̄i paſcunt̄ paſcūt
vt pʒ in illa vidua de ſarepta ſydonioꝝ

Que dum pauit Helyam paſta fuit ab
eo. et ex tūc nō defecit ei farina nec oleuȝ.
iij. reg. xvij. Hic cadit exemplū beati bo/
nifacij epi tudertini. qui vt di. gre. in dya
logo. dū eſſet puer omē triticū matris de
dit paupibus. Qō mat̄ ppendens cepit
eū pugnis cedere. ſed a bonifatō oratōe
facta totū horreū inuentū ē plenū tritico
M ¶ Ex pte āt turbe ſimiliter qnqȝ exē/
pla ſalutaria accipe dēmus. ¶ Primū
eſt exēplū ſancte imitatōis Nā xpm ī de
ſertū relictis omib9 ſunt ſecute. Deſertū
dr. i. derelictū a vicijs et delicijs. qr nec vi
cia nec delicie ibi regnāt. Sequamur er/
go et nos xpm cū derelictōe et deſertōne
vicōrum ⁊ deliciarū mūdi. hebr. xiij. Exe
amus igit̄ ad eum extra caſtra impperi/
uȝ eius portātes. eſa. ij Venite aſcēdamus
ad mōtem dni. Sic exiuit moyſes et ne/
gauit ſe eſſe filiū filie pharaonis magis
eligēs ſe affligi cū populo dei q̄ȝ iocūdi/
tatis terrene hrē peccatū. maiores diuici
as exiſtimās theſauro egiptiōꝝ impperi
rium xpi vt d. aplus ad hebr. ij. ¶ Scdō
eſt exemplū bone ꝯſumptōis. quia omēs
cibos ꝯſumpſerūt in ſequēdo ⁊ audien/
do xpm. math. xxv. Euge ſerue bone ⁊ fi/
delis. qr i pau. fu. f. ſupra multa te ꝯſtitu/
am. Pctōres aūt ꝯſumūt ſe ⁊ ſua ī ludis
⁊ guerris et ī vanitatibus ⁊ luxurijs. Exē
plū de filio pdigo qui ꝯſumpſit ſubſtan
tiā ſuā cū meretricib9 viuēdo luxurioſe.
vt dr lu. xv. ¶ Terciū eſt exemplū cōple/
te ſanatōis. Nā triduo cum xpo pſeue/
rauerūt donec omēs infirmi fuerūt per
fecte ſanati. Unde Mat. xv. dr. q multi
infirmi et claudi acceſſerūt ad eū ⁊ cura
uit eos. Et ſic plenā ſanitatē ī aīa ⁊ cor
pore receperūt. qr vt dicūt multi ſācti do
ctores nullū ſanauit ī corpe quē etiaȝ nō
ſanauerit ī mēte. quia dei pfecta ſūt opa
iob. vij. Totū hoiem ſanū feci ī ſabbato.
Perſeuerem9 ⁊ nos triduo cum ieſu vt

pfecte ſanemur in mente. ¶ N ¶ Pri/
mus dies eſt boni et mali cognitō vt. co
gnoſcam9 vnd deſcēdi9 vbi ſum9 q̄ tēdi9
quid amiſimus. et quid inuenimus. Io
ne. j. Qd ē op9 tuū q̄ terra tua. quo vadis
⁊ ex quo populo tu es. bern. Memēto
vnde veneris ⁊ īgemiſce vbi es ⁊ erube/
ſce. quo tēdis ⁊ ꝯtremiſce ¶ Scdus dies
ē deteſtatō ⁊ fuga mali. Ecc. xxj. Quaſi a
facie colubri fuge peccata. ¶ Terci9 dies
eſt opatō boni. gal. vj. Dū tps hēm9 op.
bo. ad om. ps. Spera in dnō ⁊ fac boita
tē. ¶ Quartū ē exemplū digne ꝯtentati
onis. quia turba ꝯtēta fuit ſolo pane et
paucis piſciculis. Sic ⁊ nos cōtēti eē de
bemus his que de9 dat nobis ⁊ nō mur
murare. j. cor. x. Neqȝ murmuraueritis
ſicut quidā coꝝ ⁊ a ſerpētibus pierunt.
Quidā nāqȝ nūq̄m attēdūt ad bonū qd
habēt. qd et multi nō habēt. ſȝ ſolū ad bo
nū qd nō habēt. qd et multi habēt puer.
xvij. Oculi ſtultoꝝ in finib9 ēre ſapiētia
aūt oculi in capite ſuo ¶ Quītum ē exē
plū pfecte ſaturatōis. qr d̄ mēſa ⁊ ad mē/
ſam xpi ſaturati ſunt. Sic ⁊ nos accedē/
tes ad mēſaȝ xpi ꝯmedam9 ⁊ ſaturemur
Quidā de mēſa xpi. i. vbo vitatis pdica
to nihil ſumunt. quidā valde modicū ſu
mūt. nec illi ſaturātur. qdā reijciūt qd ibi
ſumūt. Nō ſim9 cariſſimi de oib9 iſtis ſȝ
comedam9 ⁊ ſaturemur. ¶ O ¶ Nam
iſtas. vij. ſportas xpc p nobis q̄ nō ſum9
ibi leuare mādauit ⁊ ſūt īdeficiētes. qr bo
na ſpūalia tātomagis multiplicant̄. quā
to plus diſtribuunt̄. ſicut ſciencia diſtri
buta ſuſcipit incremētū et auaros dedi
gnatur poſſeſſores. ⁊ niſi cito publicetur
cito labitur et decreſcit. Et rō q̄re come
dere debemus de bonis cōtentis in ſpor
tis apłorū eſt triplex. ¶ Prima qr ſunt
bona repletiua ⁊ ſaciatiua. eo q intrant
intus in animā. nā gratia dei eſt īcētiua
aīme. virtutes autē ſunt in potēcijs aīe.

vt fides in intellectu. ſpes in affectu. cari
tas in volũtate. et ſic de alijs. Bona aũt
mundi iõ non ſaciãt. ſed imittũt ſitim. q2
nõ intrãt in aĩam vbi eſt appetitus hũ/
di. ſed ſtant foris. Exemplũ de habenti ſi
tim et tenenti ciatũ vini ꝓpe os et nõ bi/
bente. in quo ſitis nunq̃3 extigueret̃. ſed
augeret̃. Iohã. iiij. Omis qui biberit ex
hac aqua ſitiet iterũ. qui aũt biberit ex a/
qua quã ego dabo ei fiet in eo fonſ aque
ſalientis in vita3 eternã. Nos aũt ꝑ grã3
dei de magna infirmitate peccati ſurre/
ximus in q̃ omẽs humores gratie ↄſum
pſim⁹. nã in peccato hõ ↄſumit omĩa bo
na ſua. ꝛ iõ mltũ indigem⁹ comedere ꝛ re
pleri. ¶ Scdã q2 ſunt bona conſeruatĩa
nã conſeruãt aĩmã in vita grẽ ab omni
morte. io. viij. Si quis ſermonẽ meũ ſer
uauerit mortẽ nõ guſtabit in eternũ. Bo
na vᵒ tpalia multociẽs inducũt morte3.
et multas infirmitates. ecc. xxxvij. Pro/
pter crapulã multi ꝑierũt qui autẽ abſti
nens eſt adijciet vitã. Et ſi in vita nature
ↄſeruent modicũ tamẽ cõſeruant q2 bre
ues dies hoĩs ſunt. iob. xiiij. Nos aute3
multũ conſeruari indigem⁹. q2 inter mũ/
ta corrumpẽtia ſum⁹. Nã mund⁹ caro
et demonia corrumpe nos nitunt̃. ¶ Ter
cia q2 ſunt bona firma ꝛ ſtabilia vſq3 ad
fine3 itineris hominem concomitãtia.
apoc. xiiij. Opa enĩ il. ſe. il. Ambr. Non
ſunt bona hoĩs que ſecũ auferre non
p̃t. ſola mĩa comes eſt defunctoꝝ. Bona
mũdi nõ ſunt ſtabilia ſed derelinquunt
hoĩem. et q̃ndo. certe in maxima neceſſi/
tate ſc3 in morte. iob. xxvij. Diues cũ dor
mierit nihil ſecũ auferet apiet oculos ſu
os et nihil inueniet. Nos aũt de longa
via venim⁹. ſ. de regiõe peccatoꝝ que ſu
a omĩa diſtat et elõgat a ciuitate ſupna
ꝓ quã ire habemus. Et hoc ẽ qd̃ hic di
cit̃. Quidã enĩ de longe venerũt. Qui de
magnis ſcelerib⁹ venũt ad penitẽtiam
de longe venũt ad xp̃m. Quia q̃nto q̃s
in prauo ope errauerit tãto lõgius a dõ
receſſit vt di. bed̃. Simılit̃ longã via3 fa/
cere debem⁹. ſc3 vſq3 ad celũ iõ multum
ẽ moleſtũ ieiunare. iij. reg. ix. Surge co
me grãdis enĩ tibi reſtat via. Beda. Pe
rit qui ſine celeſti pane ad patriã tendit.
Et hoc eſt qd̃ hic dr̃. Si dimiſero eos ie/
iunos deficient in via. Et ſic patet q̄ bo/
na iſta que de hoc cõuiuio apl̃i leuaue/
rũt optima ſunt et ſup omĩa appetenda.
Et hoc ſignificat panis: quem xp̃us in
hoc ↄuiuio diſcunbentib⁹ dedit ad mã/
ducandũ qui fuit melior paniſ qui vnq̃3
fuit factus habens ſuauiſſimũ ſaporẽ et
ſicut manna delectans. Et ſic patet quĩ/
tum et ↄſequenter totũ.

¶ De epl̃a ¶ Sermo. LXXIX.

Humanu3 dico
ꝓpter infirmitatẽ carnis vrẽ.
ro. vj. Tria ſolent hoĩes a dei
ſeruitiõ retrahere ¶ Primũ eſt magn⁹
labor in ſeruiẽdo. quia vt dr̃ mat. vij. Ar
ta ẽ via que ducit ad vita3. Unde ille iu/
uenis cui xp̃s dixit. Uede omĩa q̃ hẽs ꝛ
da pauꝑib⁹ ꝛ. ve. ſe. me. abijt triſtis. Se/
cundũ ẽ delectatiõ peccati. q2 frui bonis
mũdi ad libitũ delectabile ẽ. iob. xxj. Exul
tãt luſib⁹ tenẽt tipanũ et cytharã. ꝛ gau/
dẽt ad ſonitũ organi. du. i bo. di. ſ. ¶ Ter/
ciũ ẽ incertitudo p̃mij ꝓ dei ſeruiciõ red/
dẽdi. eccl̃s. ix. Sũt iuſti atq3 ſapiẽtes et
opa illorũ in manu dei: et tamen neſcit
homo an odio vel amore dignus ſit. Et
ꝓpterea dicunt impij. Uenite ergo ꝛ fru
amur bonis que ſunt et vtamur creatu/
ra tanq̃m in iuuentute celeriter quoniã
hec eſt pars noſtra et non eſt ag. qui ſit
reuerſ. ab inferis. Sap. ij. Beatus aute3
paulus in epiſtola hodierna de his tri/
bus determinat. oſtendenſ q̄ nõ ẽ ſupra
vires hoĩs ſeruire deo ꝛ ſtare in pctõ

nõ eſt delectabile ſed mortiferũ.⁊ iuſtici/
am tenere ẽ magni p̄mij. In qua quid
ep̄la quattuor facit. ¶ Prio reddit audi/
tores beniuolos vt libenti⁹ audiat̄. In
p̄ncipio ep̄le. Scdo oſtẽdit leuẽ et ꝯgru
um modũ ad ſeruiendũ deo. ſi rite tene/
atur. ibi. Sicut enĩ exhibu. mẽ. ve. ſer. im
mũ. ⁊ iniq. ita exhi. mẽ. ve. ſer. iuſ. in ſãcti.
Tercõ cãm cuiuſdã dicti ſui ſcꝫ quare nõ
ſeruiendũ ẽ pctõ aſſignat vt a nobis co/
gnoſcatur ibi. Cũ enĩ ſer. eſ. peccati liberi
fu. iuſ. Quarto oſtẽdit fructuꝫ peccati et
fructũ iuſticie vt peccatũ dimittat̄ ⁊ iuſti
cia teneat̄ ibi. Quẽ enĩ fru. ha. tunc in il.
in quib⁹ nũc eru. ⁊c. vſqꝫ ad finẽ. ¶ Prio
ergo reddit ap̄ls auditores beniuolos.
vt libentius audiat̄ d. Humanũ dico. i.
leue et quid facile vobis dicere intendo
⁊ hoc ꝓpter infirmitatem ⁊ fragilitatem
carnis veſtre que retrahit a magnis opi
bus faciendis. math. xxvj. Spũs quidẽ
ꝓmptus eſt caro aũt infirma. ſap. ix. De
primit ſenſum terrena inhabitatiõ mul/
ta cogitantẽ. q. d. aplus. Nõ intendo vo
bis magna mãdare ⁊ grauia ꝑſuadere:
et difficilia vt ẽ illud math. xvj. Si qs v.
p⁹ me ve. abne. ſe. ⁊ tol. cru. ſu. ⁊ ſe. me. Et
illud luc. xiiij. Niſi quis renũ. om. q̄ poſ.
nõ põt me⁹ eẽ diſc. Et illud mathe. v. Si
quis te ꝑcuſ. in vnã maxillã p̄. ei al. ⁊ h⁹/
mõi. Cũ ergo ap̄ls nõ intẽdat g̃uia man
dare. ſed hũanum ⁊ leue et nobis valde
poſſibile dẽm⁹ cum beniuole audire. Et
ſic ptꝫ ꝙ ap̄ls nõ intendit hic ꝑſuade ꝑfe
ctã iuſticiã que eſt ꝑfectoꝝ ſed iuſticiam
adeptã que ẽ incipientiũ et ſufficit ad ſa
lutẽ. Et ſic patet p̄mũ. ¶ Scdo oſtendit
leuẽ et ꝯgruũ modũ ſeruiẽdi deo d. Sic
exhibuiſ. mẽbra ve. ſer. ĩmun. ſ. pctõrum
carnaliũ. ⁊ ĩiqui. ſ. cogitatõis pctõꝝ ſpũ/
aliũ ducenti ad iniquitatẽ opatõnis eo/
rũdẽ ita exhibete mẽbra veſtra ſerui. iuſ.
ſup. boni opis ducenti ĩ ſanctificatõneꝫ

mentis et corpis. Iuſticia autẽ hic acci/
pitur generaliter ꝓut ꝑtinet omẽ opus
bonum. Et nota ꝙ hec ſimilitudo qnqꝫ
modis p̄t attẽdi ⁊ exponi. ¶ B ¶ Pri
mo feſtinanter vt ſicut ĩclinamur pctõ.
iuxta illud ꝓuer. vij. ſtatĩ ſeq̄t̄ eã q̄ſi bos
ductus ad victimã. ita ſtati inclinemur
bono. ecc. v. Ne tardes cõuerti ad domi
nũ. et ne diffe. de die ĩ diẽ. Vix eniꝫ puer
ſcit loqui ⁊ decierat et blaſſemat. vix põt
ſe mouere et incipit rixari et furari ¶ Se
cũdo letanter. vt ſicut letãter peccauim⁹
iuxta illud ꝓuer. ij. letant̄ cum malefe. et
exul. ĩ re. pel. ita letanter ſeruiamus deo.
p̄s. Seruite dñõ in letic. Qꝛ vt d. aplus
ij. cor. ix. Hilarẽ datorẽ diligit de⁹. ¶ Ter
cõ freq̃ter vt ſicut tota die exhibuim⁹
mẽbrã noſtra peccato. ita exhibeam⁹ iu
ſticie. p̄s. Tota die miſe. ⁊ como. Nõ dẽt
ſufficere homĩ ſolũ demane orare. cũ ipe
alias tota die fuerit in peccatis. lu. xviij
Oportet ſemꝑ orare et nunq̄m deficere
gal. vj. Bonũ aũt faciẽtes nunqꝫ defici/
amus. ¶ Quarto ꝑſeuerant̄. vt ſicut vſ
qꝫ ad tp̄s ꝯuerſionis ꝑſeuerauim⁹ ĩ pec
catis. ita ĩ reliquũ vſqꝫ ĩ finẽ ꝑſeuerem⁹
ĩ bono ⁊ ſeruiam⁹ iuſticie. Qꝛ vt d. bern.
ĩter v̄tutes ſola perſeuerãtia ſingularis
filia eſt ſummi regis ⁊ ipſa ſola coronat̄.
math. x. Qui ꝑſeuerau. vſqꝫ ĩ finẽ hic ſal
u⁹ erit. Nõ iaciamus omĩ die fundamẽ
tum peĩtentie ab opibus mortuis. ¶ C
¶ Quĩto vniuerſaliter vt ſicut oĩa mẽ/
bra expoſuimus pctõ. ſ. cor male cogitã/
do. voluntatẽ mala ꝓximis deſiderãdo.
et tranſitoria bona appetẽdo. memoriaꝫ
ĩiuriarum recordando. ĩtellectũ inutiliũ
ſciẽtiã addiſcẽdo. oculos illicita videdo
aures vana audiendo. liguam d̄traben
do. blaſſemando. ⁊ mentiẽdo. man⁹. pra
ua opando. pedes ad mala loca eundo
et totum corpus luxuriando. ita ecõuer
ſo exponamus omia membra iuſticie ĩ

ſanctificionē. Et p̄mo debemꝰ exponere
iuſticie coꝛ. dei maieſtatē cogitādo. ⁊ dei
bonitatē a qua oīa bona ꝑcedūt q2 om/
nia ꝓpter ſuā bonitatē opatꝰ ē deꝰ aug.
Q2 deus bonꝰ ē idō ſumꝰ. Scđo volūta/
tē vera bona ſcȝ ſpūalia ⁊ celeſtia affectā
do. et primos ſicut nos amādo. mathei.
xix. Diliges primū tuū ſicut teipm̄. ⁊c.
Tercō memoriā dei beneficoꝝ et miſeri/
cordiaꝝ recordādo. eſa. Miſeratōnum
dn̄i recordaboꝛ. Quarto intellectū diui/
nas ſcripturas addiſcendo ⁊ diuina elo
quia. q2 vt d. aplūs. j. coꝛ. xiiij. Qui igno
rat igno. Quinto oculos honeſta vidē/
do. q2 vt dr̄ tren. iij. Oculus meus depre
datꝰ ē aīām meā. Et maxime dēmꝰ reſpi
cere xp̄m crucifixū ꝓ nobis. p̄s. Reſpice
in faciē xp̄i tui. tu. xiiij. Videte manꝰ me
as et pedes meos. Crucifixū et imagīes
ſanctoꝝ ſunt libri ſecularīū. in quibꝰ de
bēt legere bonos mores tota die. ob hoc
enī inuēta ſunt. Sexto aures ſancta et
nō mala colloquia audiendo. Q2 vt di.
aplſ. j. coꝛ. xv. Corrūpūt eni3 bonos mo/
res colloq̄a praua. Debemꝰ ergo audi/
re paupem miſericordiā a nobis petētē
q2 vt dr̄ puer. xxj. Qui obturat aurē ſuā
ad cla. pau. cla. ip̄e ⁊ nō exau. Debemus
etiā audire ſpū3 in ſcriptura ſacra nobiſ
loquentē. p̄s. Audiā q̄d loquat̄ī me doī
nus deꝰ. Septimo linguā moderate lo/
quēdo. q2 vt dr̄ puer. xiij. Qui inꝯſidera
tꝰ ē ad loquēdū ſentiet mala. Debemuſ
ergo bonū ꝯfiteri ⁊ malū deteſtari. puer.
viij. Veritatē meditabit̄ guttur meu3. et
labia mea deteſtabunt̄ īpium. Octauo
manus virtuoſa faciēdo. Debemꝰ eni3
laborare vt laborē noſtꝝ mādu cemꝰ. pſ.
Labores ma. tua. q2 mā. bea. es. ⁊c. j. theſ.
iij. Neq3 gratis panē manducauimꝰ ab
aliquo. ſ3 in labore et fatigatōne nocte et
die opantes. Nono pedes recte ābulan
do et ad ſancta loca tribulatos ⁊ viduaſ

viſitando. De p̄mo. eſa. ij. Venite aſcen
damꝰ ad mōtē dn̄i et ad domū dei iacob
act. iij. Petrꝰ ⁊ ioh. aſcē. in tēp. ad ho. oꝛ.
no. De ſcđo. iac. j. Religio mūda. ⁊ ima.
ap. de. et pa. he. ē viſ. pau. ⁊ vi. in tribula/
tōe eoꝝ. mat. xxv. Infirmꝰ ⁊ in carcere fui
et veniſtis ad me. Decimo totū corpus
noſtrū ip̄m multa diſciplina et ieiunijs
macerando. colˀ. iij. Mortificate mēbra
veſtra q̄ ſunt ſupra terrā. Et hoc debemꝰ
facere ꝓpter q̄ttuoꝛ. Prio vt corpꝰ ſub
ptāte aīe redigamꝰ. j coꝛ. ix. Caſtigo cor
pus meū ⁊ iu ſeruitutē red. ſ. aīe. q2 vt dr̄
galˀ. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpūm. et
ſpūs aduer. car. ro. vij. Video aliā leges
in mē m. re. le. mēt. mee. Scđo vt dignu3
ſpūſſancti hītaculū efficiat̄. q nō hītat in
corpe ſubdito peccatis. vt dr̄ ſap̄. j. ij. coꝛ.
vj. Vos eſtis tēplū dei vi. Tercō vt vita
xp̄i patris noſtri in corpe noſtro repſen/
tet̄. q2 filiꝰ dēt bonā vitā boni pr̄is imita/
ri. ij. coꝛ iiij. Semꝑ mortificatō3 xp̄i ieſu
in coꝛ. vr̄is circūf. vt ⁊ vita ieſu in coꝛ. no
ſtris maīfeſtet̄. galˀ. vj. Ego enī ſtigmata
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ī corpe meo porto. Quar
to vt corpꝰ noſtrū tandē gl̄ioſu3 reſuſci/
tet̄ q2 vt dr̄. ij. coꝛ j. Sicut ſocij paſſionū
eſtis. ſic et ꝯſolatōis eritis. Et iō ſi corpꝰ
mortificamꝰ reſurget glorioſu3. Et ſic pt3
ꝓ oīa ſupradicta ꝙ ſicut ſeruiuimꝰ pctō.
ita dēmus ſeruire iuſticie ⁊ deo. ¶ E ¶
Sed ꝯtra hoc vid̄r eē ꝙ q̄ ſeruit dō ſicut
pctō ⁊ nō plꝰ nō ē in ſtatu ſalutis et non
ſufficit ad ſalutē. aug. Plus dēt amari
iuſticia q̄3 ante amabat̄ iniquitas. Et ſu
ꝑ illud. p̄s. Bonū mihi lex oris tui ſuper
mi. au. ⁊ argēn. di. idē auguſtiꝰ. Amplꝰ
diligit caritas deū q̄3 cupiditas auꝝ. Et
dicendū ꝙ ſꝑ in iuſtis et a iuſtis plꝰ ama
tur deꝰ q̄3 aliquod tēporale poſſit diligi
a cupiditate. hoc ē ex maioꝛi radice dile/
ctiōis. ſed nō ſꝑ ex feruentōꝛi motu. ſ3 ali
q̄n ex ip̄a caritate. q excedit cupiditatem

ſurgit motus minoris feruoriſ q̄z ſit mo
tus cupiditatis. Hic ergo nō attenditur
ſimilitudo q̄ntuz ad radicem. ſed quan⸗
tum ad motum. vt perhoc non noteturꝫ
equalitas. ſed tantum ſimilitudo. vt ſi
multum.i.ſi multis ⁊ varijs motibus et
opibus ⁊ valde feruentibꝰ ſeruiuimꝰ pec
cato.ita multis motibus et opibꝰ ⁊ val⸗
de feruentibꝰ ſeruiamꝰ iuſticie et deo.ali
ter aūt noſtra mēſura nō eſſet iuſta. nec
accepta deo.cū plura impenderimꝰ pec⸗
cato q̄z iuſticie et pluribꝰ modis ip̄m fe⸗
cerimꝰ.ꝓuer.xj. Statera doloſa abomi⸗
natō eſt apud deū et pondꝰ equū volun
tas eius. Et ſic patz ſcdm̄. ¶ F ¶ Tercō
cām cuiꝰ dā dicti reddit ſcꝫ quare nō ſer⸗
uiendū eſt peccato ſed iuſticie. Et ē vni
ca cauſa vel ratio quā hic ponit ſcꝫ ſerui
tus et libertas. qꝛ hō peccando efficitur
ſeruus peccati.io.viij. Qui facit peccatū
ſeruus ē peccati. Ad quā ſeruitutē īfini⸗
ta mala ſequunt̄ Nā ꝑdit hō hereditatē
quia ſeruꝰ nō manet in domo ineternuꝫ
vt patet iob.viij.deputat̄ ſupplicijs ſicut
ſeruꝰ neq̄z.ecc.xxxiij. Seruo maliuolo
tortura et ꝯpedes. Homo etiā peccādo
ꝑdit libertatē iuſticie ⁊ virtutiſ. Et hoc ē
quod d.Cum ſerui eſſ.pec.li.fuiſ.iuſticie
.i.a domino iuſticie.cuiꝰ dominiū ē mag
libertas.et ei ſeruire regnare eſt. Ad qd̄
dominium et libertateꝫ mirabilia bona
ſequunt̄.qꝛ ſi liberi. ergo filij et heredes.
gal.iiij. Itaq̄z nō ſumꝰ ancille filij ſed libe
re qua libertate xp̄s nos liberauit. Ro.
viij.ꝙ ſi filij.et heredes.heredeſ quidem
dei.coheredes aūt xp̄i. De ſeruitute aūt
vicioꝝ ⁊ libertate virtutū.mirabilia poſ
ſent dici ſed dimittantur ad p̄ſens. Et ſic
patet terciū. ¶ Quarto oſtendit fructū
peccati et fructū iuſticie et ꝓbat. ¶ G
Ubi nota ꝙ ſtipendia et fructus peccati
eſt cōfuſio et mors. Primū ſtipendium
id eſt lucꝝ ſiue preciū et fructus peccati

eſt cōfuſio. Nā pctōꝛ efficitur vir cōfuſꝰ
turpiter valde. Que ē enī maioꝛ cōfuſio
q̄z ꝙ aīma ſponſa xp̄i inueniatur cū dya
bolo fornicari viliſſimo ribaldorū. Et q̄
ē maioꝛ ꝯfuſio. q̄z ꝙ q̄s d̄ filio regis eēni
efficiatur ſeruus dyaboli et denudet̄ ve
ſte regali et nuptiali virtutū et remane⸗
at nudus ſicut ribaldus. Et que eſt ma
ioꝛ confuſio q̄z ꝙ quis faſciatus oculis.
ligatus manibus ducatur ad furcas in⸗
ferni.math.xxij. Ligatis manibꝰ ⁊ pedi⸗
bus ꝓi.eū in tenebras exterioꝛes Et que
eſt maioꝛ ꝯfuſio q̄z ꝙ quis tanq̄z leproſꝰ
a ꝯſortio boīm ſequeſtretur.et tanq̄z aſi
nus decorandus ꝓijciatur ad foueas.
Hiere.xxij. Sepultura aſini ſepeliet̄ pu
trefactus et ꝓiectus extra portas hieru⸗
ſalē. Sic ergo ē vnus fructus ⁊ ſtipēdiū
peccati.ſcꝫ ꝯfuſio magna. Et hoc ē qd̄ d.
Quē enī fructū ha.tūc in his in quibus
nunc erubeſcitis. ¶ Scdm̄ ē mors.ſcꝫ t̄⸗
plex.ſ.nature.culpe.⁊ pene. Et hoc ē.naꝫ
ſtipen.pecca.mors. Propt̄ peccatū eniꝫ
anima ſepatur a coꝛpe in qua mors na⸗
ture conſiſtit.gen.ij. In quocunq̄z die co
me.ex eo moꝛ.mo. Itē deus ſepatur ab a
nima in qua mors culpe cōſiſtit.eſa.lix.
Iniq.ve.diui.inter vos et de ve. Itē ani⸗
ma et coꝛpus deputantur ſupplicijs.in
qua mors pene ꝯſiſtit.baruch.iij. Quid
eſt iſrael ꝙ in terra inimicorū eſ coinqui
natus es cum mortuis deputatus es cū
deſcendentibꝰ in lacū.q.di. Quia pecca⸗
ſti et idō ſic euenit tibi. Et idō mors pecca
toꝝ peſſima.p̄s. Mala mors nature.pe
ioꝛ mors culpe.peſſima morſ pene. Et qꝛ
hec triplex mors eſt finis oīm malorum
et coꝛpaliū ⁊ ſpūalium.et p̄ſentiū et fu
turoꝝ.et finis continet virtute ea q̄ ſunt
ad finē.idō poſſumꝰ dicere ꝙ omīa mala
ſunt fructus et ſtipendia peccati. ¶ H
Fructuſ autē iuſticie ꝓut ibi innuit̄ qua
druplex ē.ſ.libertas a ſeruitute peccatoꝝ

fruit⁹ dei. ſanctificatō aīme. et vita eter/
na. Et hoc eſt qđ dicit. Nūc vō liberati
a peccato. ecce primū. Fūi aūt deo facti.
ecce ſecundū. habetis fruc. ve. in ſan. ecce
tercīū. finē vero vitā eternā. ecce q̄rtum.
Et nota hic ꝙ fruct⁹ peccati ex ꝯdigno
reddit ꝙ omia mala que poſſunt cogita
ri meretur peccatoꝛ. qꝛ contra bonū eter
nū et infinitū peccauit. Unde citra ꝯdi
gnū punitur. qꝛ ſi pena infinita eſt extē/
ſiue. tamen intenſiue infinita nō eſt. ſȝ ip
ſe penam vtroqȝ mō infinitaȝ meret̄. Sȝ
fructus iuſticie ſupat iuſticiam valde ꝛ
non redditur ex ꝯdigno. licet reddatur
ex congruo. ro. viij. Nō ſunt ꝯdig. paſſi.
hui⁹ tpis ad futu. glām. que reue. in no.
Et idō ſicut gratis deus concedit nobiſ
iuſticiā facere. iuxta il. j. co. xv. grā dei ſuȝ
id quod ſum. ita gratis vitā eternaȝ dat
nobis. iohā. j. De plenitudine eius nos
omnes accepim⁹ gratiā. ſcȝ mercedis ꝓ
gratia. ſcȝ boni opis. quia cū merces ſit ī
finita et extenſiue et intenſiue. meritum
autē eſt finitū vtroqȝ mō. inter meritum
aūt ꝛ premiū debȝ eſſe ꝓportō. finiti autē
ad infinitū nulla eſt ꝓportō. vt d. phūs.
ideo de gratia dei datur nobis vita eter
na. Et hoc eſt quod d. Grā dei vita eter
na in xp̄o ieſu dnō noſtro. i. ꝑ ieſum xp̄ȝ
dnūm noſtꝝ. ioh. j. Grā et veritas per ie
ſum xp̄m facta eſt. Et ideo in fine omniū
oꝛōnū dicim⁹ ꝑ dnūm noſtrū ieſum xp̄ȝ.
&c. qꝛ omnē gratiā et omne bonū deuſ in
eo et ꝑ eum nobis donat. Ro. viij. Quō
non etiā cum illo omīa nobis donauit.
Et ſic patet ꝙ ſeruire deo ē magnus fru/
ctus. In fine nota ꝙ q̄muiſ ſeruire dō ſit
magni fructus. multi tamē ꝓpter miſera
biles cauſas a dei ſeruiciō retrahuntur.
¶ ¶ Primo enī quidā retrahuntur
ꝓpter dei benignitatē qua deuſ expectat
peccatoꝛē et nō ſtatī infert vltōem. ro. ij.
An diuicias bonitatis eiuſ et patiētie ꝛ
longanimitatis contēnis ignoꝛas quo/
niā benignitas dei ad penitētiā te addu
cit. ecc. viij. Qꝛ non ꝓfert cito ꝯtra maloſ
ſententia filij hoīm abſqȝ vllo timoꝛe ꝑ/
petrant mala. ¶ Secundo quidā retra
huntur ꝓpteꝛ humanū timoꝛē et puſilla
nimitatē qui crederent ſe moꝛi fame ꝛ in
neceſſarijs vite deficere ſi ſeruirent deo.
Contra quos aug⁹. Paſcit ꝯtemnētes
ſe et deſerit timentes ſe. paſcit coꝛuos et
deſerit hoīes. Stulta cogitatō et ex ma/
gna infidelitate procedit. Credunt ꝙ de/
us daturus ſit eis regnū et nō cibū. Nō
ne pauit filios iſrael. xl. annis manna in
deſerto. Nōne pauit helyā ꝑ coꝛuū ī toꝛ
rente. vt iij. reg. xvij. Nonne pauit dani
elem exiſtenteȝ in babilonia in lacu leo/
nū ꝑ abacuk ꝓphetā exiſtētem in iudea
vt ptȝ dan. xiiij. Nō ergo ē dubiū qn pa/
ſcat timenteſ ſe et ſi aliq̄n ſubtrahit ex cā
facit. ſicut ſubtrahit medic⁹ aliq̄n īfirmo
cibū. aug⁹. Scit celeſtis medicus qđ da/
turus ſit nobis ad ꝯſolatōnem. et quid
ſubtracturus ad exercitatōem. ¶ Ter/
cio quidā retrahuntur vt nō ꝑdant gau
diū et iocunditatē. Credūt enī ꝙ ſeruien
tes deo nunq̄ȝ gaudio potiant̄ ſȝ in triſti/
cia ſemꝑ viuāt quod falſuȝ ē. qꝛ maioꝛ ē
ꝯſolatō ſpūs ꝛ leticia mentis. quā habēt
ſeruiētes deo. omni gaudio ꝛ leticia mū
danoꝝ. ioh. xvj. Iterū aūt videbo vos et
gaudebūt coꝛda veſtra. ecc. xxx. Nō ē ob
lectamentū ſuꝑ coꝛdis gaudiū. In eodē
xxxv. Qui adoꝛat deū in oblectatōne ſu
ſcipietur. aug. Guſtato ſpū deſipit omiſ
caꝛo. ¶ Quarto quidā retrahūtur ꝓpt̄
pꝛemij tarditatē. nā deus ſuis ſeruitoꝛi/
bus nō ſtatī pꝛemiū ꝯfert ſed differt ꝯ/
ferre. vt tandē ꝯferat totū regnum Exē
plum paterfamiliaſ ſoluit omī ſero mer
cēnarijs filio aūt nunq̄ȝ niſi in moꝛte. et
tunc inſtituit eum heredē omniū bono/
ruȝ ſuorū. Sic facit de⁹ pctōrib⁹ ꝛ iuſtiſ

peccatores namq; ſunt mercēnarij et iu
ſti filij. ⁊ ideo deus ſoluit peccatoribꝰ om
ni die bona tpalia eis dādo. iuſtis aūt
ſolū in morte dando eis hereditatē cele/
ſtē. Omnis eni ſeruiēs expectans magnā
mercedem nō accipit ſtatī premiū ſ; diu
differt accipe vt patz de ſeruitoribꝰ regū
et cardinaliū. ¶ Quito quidā retrahū/
tur ne pdāt iuuētutē et ſpecioſitatē. Re/
putant enī iuuētutē ſuā et pulcritudinē
pdere ſi eā ꝯſumant in ſeruicio dī. et ideo
nolunt deo ſeruire. niſi inueterati. ⁊ quā
do mundꝰ eos abijcit. Sed timendum
eſt valde de talibꝰ. q2 quādo hō opatōi
alicui aſſueſcit valde difficulē poteſt ab
ea in poſterū abſtinere. q2 ꝯuertiť ei in
habitū et naturā qui ſm phūm eſt diffi/
culter mobilis. puer. xxij. Adoleſcens iu
xta viā ſuā etiā cū ſenuerit nō recedet ab
ea. Et ideo in iuuētute eſt icipiendū ſuui/
re deo. Tren. iij. Bonū eſt viro cū por.
iug. ab adoleſcētia ſua. Et ſic patet quar
tum et totum.

Dominica. viij. d euāge. ſmo. LXXX.

Attendite a fal
ſis pphetiſ qui veniūt ad voſ
in veſtimentis oui. intrin. aūt
ſunt lupi rapaces. math. vij. Inter maloſ
chriſtianos triplex differētia inuenitur
Quidā nāq; ſunt peſſimi per omīa dya
bolū imitātes tāq; dyabolici viri. Sic. n.
dyabolus malus in ſe. multos fecit ma/
los et cauda ſua multos filiorū dei pie/
cit de celo in terram. vt dr apoc. xij. ita ta
les homines corrupti mente. rēprobi cir
ca fidem nituntur bonos ſubuertere. et
ad errorē ſuū trahere. Tales ſūt heretici.
Quidā vero ſunt minus mali qui ſ; in
peccatis ſuis marceſcunt. nec curant pſi
cere. ſimilit̄ nō curant alios corrumpe/
re vel edificare. Tales ſunt multi. q ſolū
bona tpalia attendentes mūdi gaudio
pfruuntur. ſap. ij. Uenite fruamur boniſ.
⁊c. q. hec eſt pś no. Quidā aūt adhuc ſūt
minus mali qui licet mali ſint in ſe tamē
ſtudēt alios recte docere et verā fidē; et
rectā vitā et abſcondite q̄ntū poſſūt ma/
le agunt nolētes publice peccare. Et de
iſtis dr mat. xxiij. Sup cathe. mo. ſe. ſcri.
⁊ pha. om. q̄cun. dix. vo. fa. ſm vero opa
eoꝝ no. fac. De iſtis tribus generibꝰ pec
catoꝝ agiť in euāgelio iſto. Et pmo d p/
mis in pncipio euāgelij. Scdo de ſecun/
dis. ibi. Omīs arbor que nō fa. fructum
excidet. Tercō de tercijs ibi. Nō omnis
qui d. mihi dnē dnē intrabit in regnu; ce
lorum. In hoc ergo euāgelio quattuor
ponūtur. Primū eſt xpi āmoniciō. vt a
primo genere maloꝝ ſc; ab hereticis ca/
ueamus ibi. Attēdite a falſis pphetis
Scdo ponunť ſigna. p que tales hereti/
cos cognoſcamꝰ. ibi. A fruc. eoꝝ cogno/
ſcetis eos. Terciū eſt iudiciū quod xpus
ſcdo generi maloꝝ ſc; bene agere nō cu/
rantibus minatur. vt rectius nos agāꝰ.
ibi. Omīs arbor que nō facit fructu; bo
num excidetur Quartū eſt inſufficiēcia
tercij generis maloꝝ qui bene docent et
male viuūt. vt ad pfectōem tendamus.
ibi. Nō omīs qui d. mihi dnē dnē. ⁊c.
Primo ergo ponitur admoniciō xpi. vt
ab hereticis caueamus. q2 attēdite inqt.
id ē diligenter conſiderate vt ſciatis vo/
bis cauere ab hereticis. qui ſunt falſi p/
phete. Criſo. Magna virtus boni ē co/
gnoſcere malu;. et firma cautela ſalutis
ſcire q̄ fugias. j. io. iiij. Nolite om. ſpi. cr.
ſed pbate ſpūs ſi ex dō ſint ¶ B ¶ No
tandū aūt ē q pphetia pprie dr qui de cri
ſto aliqd pphetiſauit. vel eius ꝯceptōe;
vel natiuitatē vel mortē. vel reſurrectō;
vel aſcenſionē. que omīa pphetauit eſa/
yas et multi alij multa alia de xpo dixe/
runt. Et quātū ad hoc nullus ppheta ē
amplius nec prophetia. mathe. xj. Uſq;

ad iohā.lex ⁊ ꝓphete. Cōmunit͛ aūt dr̄ ꝓ
pheta omīs qui aliquid futuꝝ p̄dicit. et
q̄ntum ad hoc omīs predicator dr̄ ꝓphe
ta.i.annūciator futurorū maloꝝ ſi homi
nes nō recte agant. ⁊ bonoꝝ futurorū ſi
bene agant.math.xiij. Omnis ſcriba do
ctus in regno celorum ſimiliſ ē homī pa
trifamilias qui ꝓfert d̄ theſauro ſuo no
ua et vetera. Noua ſunt gaudia celi q̄ d̄
nouo ſcꝫ in morte xp̄i ſunt data. Uetera
ſunt pene inferni que a p̄ncipio mūdi fu
erunt. Sic ānūciabat aplūs.ij.coꝝ.v.d.
Omnes nos manifeſtari oportet ante t͛
bunal xp̄i vt referat vnuſq̄ſqꝫ ꝓpria cor/
poris prout geſſit ſiue bonū ſiue maluꝫ.
Sic ergo heretici ſunt ꝓphete falſi. id ē
falſi annunciatores et p̄dicatores .q̄ ꝑ/
mittunt et annunciant falſa. Nā pecca/
toribus ꝑmittūt impuītatem vt ipos at
trahāt ad ſectā ſuam.hiere.vj. Curabāt
cōtritōem filie populi mei dicētes pax.
pax.et nō erat pax. Itē ſunt doloſi p̄dica
tores q̄ doloſe predicāt vt d̄cipiāt. Pre
dicator aūt aſſimilat͛ piſcanti ad hamuꝫ
et verbū dei eſt hamuſ qui dum rapitur
capit vt di.aug. Sed ver⁹ predicator po/
nit hamū extra et intus dulcedineꝫ cibi.
q̄ ānūciat aſpam penitētiaꝫ ſub qua di.
eſſe dulcedinē vite eterne.act.xiiij. Per
multas tribulatōnes oportet nos itra/
re in regnū dei. Sapiēs aūt hō preeligit
aliquā aſpitatē aſſumere vt ſp dulcedi/
ne fruatur.ſic infirmus vult amarā me/
dicinā ſumere vt ſit ſanuſ. Et talis ſic ca
pitur a verbo dei ⁊ p̄dicatore cū verbuꝫ
dei cū effectu capit.ij.co.xij. Cū eſſeꝫ aſtu
tus dolo vos cepi. Falſus aūt p̄dicator
vt hereticus ponit hamuꝫ intus et coo/
perit eū verme.vt materialiſ piſcator dū
leticiā gaudendi predicat .ſub qua latet
pena eterna.apoc.xviij. Quantū ſe glo/
rificauit et in deli.fu.tā. da.il.tor.⁊ luct.
Et ido heretici aſſimilant͛ vulpib⁹ ſam/
pſonis.que habebant faces accenſas in
caudis quib⁹ ꝯbuſſerunt omēs ſegetes
totius ꝯmunitatis.vt patꝫ.Iud.xv. Eze
chiel vero ꝓpheta aſſimilat eos ſcorpio
nib⁹ d. Cum ſcorpionib⁹ habitas.eze.ij.
Qui ore lingere vident͛ .ſꝫ cauda infun/
dunt venenū. ¶ F ¶ Notanduꝫ aūt ꝙ
heretici quattuor generib⁹ falſatoꝝ com
pantur. Primo falſatorib⁹ lrārū. Naꝫ
ipi totā ſcripturā dei falſificant. Dicunt
enī ꝑ illō lu.xix. Quare nō dediſti pecu/
niā me.ad mē.⁊ ego veniens cuꝫ vſuris
vtiqꝫ exegiſſem illā.ꝙ licet hoī fenerari.
Et ꝑ illud.ioh.xij.nūc p̄nceps h⁹ mūdi eij
cietur foras.dicunt ꝙ totus mūd⁹ viſibi
lis factus eſt a dyabolo. Et breuit͛ totaꝫ
ſcripturā d̄prauāt.ij.pe.ij. Fuerunt pſeu
do ꝓphete in ꝑplō ſic ⁊ in vobis erūt ma
giſtri mēdaces qui introducēt ſectas per
ditōnis.ioh.xiij. Oſtēdā voſ eſſe fabrica
tores mēdacij et cultores ꝑuerſoruꝫ do
gmatū. ¶ Scdo falſatorib⁹ ſigillorum
q̄ ſacramenta eccleſie que fluxerūt de la
tere xp̄i pendētis in cruce.vt d.aug. que
fuerūt ſigillata lācea ꝑforante.ipi falſi/
ficant et ꝯdemnāt.nā corpus xp̄i nō aſſe
rūt eſſe corpus dicētes ꝙ ſi eēt mons iaꝫ
eſſet ꝯmeſtū. Et ſimilit͛ matrimoniū dā/
nāt.j.thi.iiij. Diſcedēt quidā a fide attē/
dētes ſpiritibus erroris et doctrinis de/
monioꝝ in ypocriſi loquentiū ꝓhibētiū
nubere et abſtinere a cibis quos de⁹ cre
auit ad ꝑcipiendū cū gratiaꝝ actiōe. ¶
Tercio falſatoribus clauium.q̄ dicūt ſe
claues regni celoꝝ hr̄e ⁊ nō hn̄t. q̄ ſoli
petro et ei⁹ ſucceſſorib⁹ date fuerūt.ma.
xvj. Tibi dabo claueſ regni celoꝝ.apoc.
iij. Qui ha.cla.da.i.xp̄i qui ap̄it ⁊ nemo
claudit.claudit et nemo ap̄it. Non ergo
hn̄t claues ſꝫ ipaſ tāq̄ꝫ fures falſant.io.
x. Quotq̄t venerūt fures ſunt ⁊ latroneſ
¶ Quarto falſatorib⁹ monetaꝝ. Mo/
neta nāqꝫ xp̄i ſunt opa bona q̄b⁹ emitur

regnū dei. que ſunt ieiunium. elemoſina
orõ. Hec dicunt moneta regis noſtri cri
ſti. q2 in his eſt imago ſm tres ſubſtãtias
que ſunt in xpo. que ſunt caro. anima. et
natura verbi. Nã ieiuniū in quo eſt car
nis maceratõ cū xpi carne ꝯformitatem
habz. que tota fuit macerata ⁊ morti tra
dita. ij. cor. iiij. Semꝑ mortificatõez ieſu
xpi in cor. no. circūfe. vt et vita ieſu ĩ cor.
noſtris ma. Hec moneta ꝑcutitur in car
nis afflictõne et gerit figurã xpi in cruce
pacientis. Elemoſina vero ad animã cri
ſti ꝑtinet quã q̃ſi elemoſinã dedit in pre
ciū noſtre redẽptiõis. eſai. liij. Tradidit ĩ
morte animã ſuã. Hec gerit imaginē xpi
ad inferos deſcẽdẽtis. vt de miſeria edu
ceret miſos et captiuos. Elemoſina enĩ
dr ab hely qđ eſt miſereri. ꝓuerbi. xxiiij.
Erue eos qui ad morte ducunt. Oratõ
aūt ꝑtinet ad verbū dei. Eſt enĩ orõ v̄bū
mentis ante deū. Et de v̄bo di dr. j. io. ij.
Aduocatū habemꝰ apud patrē ieſuz cri
ſtū iuſtū et ipē ē ꝑpi. pro pec n. Orõ eniz
eſt aduocatus noſter apđ deū. luc. j. Ne
time. zacha. q̃. exau. eſt orõ tua. Hec gerit
imaginē xpi ad celū aſcendẽtis. Quid ē
enĩ orare niſi celū mẽte aſcendere. eccli.
xxxv. Orõ humili. ſe nu. pene. Hanc tri
plicē monetã heretici et ypocrite falſant
Nam de ieiunio dr mat. vj. Cū ieiunatis
nolite fieri ſicut ypocri. triſtes extermi.
enĩ fa. zc. De elemoſina v̄o dr in eodem
vj. Dum facis inq̃t elemoſinã no. tu. ca.
ã. te ſicut ypocrite faciunt. De orõe ãt dr
in eodē vj. Cū oratis nõ eritis ſicut ypo
crite qui amant in ſinagogis et in ãgulis
platearꝫ ſtantes orare. Omēs ꝑdicti fal
latores cudūt et ſtãt in obſcuro. Simili
ter heretici dogmatiſant đ nocte ⁊ ꝑ do
mos. ij. thi. iij. Ex his enĩ ſunt q̃ penetrãt
domos. ⁊ captiuas ducūt mulierculas
oneratas peccatis. Et ſilr omēs ſupradi
cti falſatores ſm legē debēt ꝯburi: et ſilr

heretici q2 eorꝫ moneta vidr aurea ⁊ nõ
eſt. imo ſunt oēs falſi. q2 aliud oſtẽdunt
exterius. et aliud interiꝰ. nã exteriꝰ tegū
tur veſtimẽtis ouiū. intrinſecꝰ ãt ſunt lu
pi rapaces. q2 aĩas volunt rapere ad in
fernū. Scđm aūt aug. veſtimẽta ouium
ſunt ieiunia ceteraqz religionis ſigna ĩ
nocentiam ꝑcedẽtia. ¶ b ¶ Quis v̄o
dū viuit vt di. criſo. pelle ſua ꝯtegiẗ. mor
tua v̄o oue alius tegiẗ pelle eius. Sic in
nocens ſue innocẽtie pelle tegiẗ. heretic9
aūt et ypocrita dū ſimulate religionis ſi
gnis tegūtur q̃ſi pellē innocẽtis induūt.
ij. thi. iij. Habẽtes quidē ſpēm pietatis.
v̄tutē ãt eius abnegãtes. Et iõ lupi dicū
tur. q2 in libro de natura aĩaliuz diciẗ de
lupis ꝙ interdū emittunt voces hoĩm ⁊
canū ne credanẗ lupi. vt ꝑ hoc poſſint de
cipe ⁊ deuorare. actu. xx. Scio ꝙ poſt di
ſceſſuz meū introibūt ĩ vos lupi rapaces
nõ ꝑcentes gregi. Dicunẗ aūt heretici lu
pi rapaces vel ſpūalit corrumpẽdo. vel
ſi poſſunt corpaliter ꝑſequẽdo. Libenẗ
enĩ ſi poſſent catholicos ꝑſeq̃renẗ. ſicut
arrius fecit. cuiꝰ cõſilio oēs epi catholici
ſunt in exiliū miſſi. Unde vix q̃tuor epi
ſunt inuẽti qui ei reſiſterẽt. vt in eccīaſti
ca hiſtoria ꝯtineẗ. ¶ i ¶ Moraliẗ autē
nota ꝙ falſi ꝓphete a quibꝰ q̃tidie opor
tet nos cauere et q̃ q̃tidie nobis falſa pro
phetiſant duo ſunt ſm duplex genꝰ pro
phetie. ſ. dyabolus et ꝯcupiã carnis. Eſt
aūt quedã ꝓphetia de ꝑterito. vt d. aug.
vt moyſes ꝓphetauit di. In pricipio cre
auit deꝰ celū ⁊ terrã. Alia ē de futuro. vt
eſa. dixit. ecce v̄go ꝯci. ⁊ pi. f. zc. Falſꝰ pro
pheta đ ꝑterito dyabolꝰ ē. q̃ ſuadet hoĩ
ſtare in pctõ ſupbie. luxurie. et auaricie.
zc. adducēs in exemplū q̃ſdaz viros ꝑteri
tos q̃ ꝑdictis peccatis peccauerūt. et ta
mē apđ deū ſunt facti valde magni. Nã
paulꝰ peccauit peccato ſupbie. ⁊ factꝰ eſt
aptus. Dauid peccauit peccato luxurie

⁊ tamē fuit ꝓpheta eximiꝰ. Matheꝰ pec
cauit peccato auaricie. et tamē factus ē
euāgeliſta preclarus. Ex his autem in
corde peccatoris arguit. ꝙ iſta pctā ſint
leuia et deus ea leuit punit. Que ꝓphe-
tia tripliciter apparet falſa ¶ Primo qꝛ
ꝑdicti viri nō ſunt dati in exemplū pec
candi ſed in exemplū a peccatis reſurgē-
di. et nō deſꝑandi. ro. v. Ubi abū. delict.
ſupa. ⁊ gra. Quid ergo dicemꝰ ꝑmanebi
mꝰ in pctō vt grā abūdet abſit. Qui enī
mortui ſumꝰ pctō quō adhuc viuemꝰ ī il
lo. Et non ſicut aiūt quidā nos dicere de
bemꝰ faciamꝰ mala ⁊ veniūt bona quoꝝ
dānatō iuſta ē. ¶ Scdo. qꝛ nō eſt verū
ꝙ peccatū leue ſit. quimo ſup omīa ē gra
uiuſ. qd pꝫ qꝛ in momento fecit cadē de
celo demones in terraꝫ vbi ſi tota terra
eſſet in pluribꝰ diebꝰ non deſcēderet.
Tercio qꝛ nō eſt verū ꝙ deus peccatū le-
uit puniat. ¶ Nā peccatū ſupbie ſumme
puniuit. vt patet in demonibꝰ et primis
pentibꝰ. Peccatū vō luxurie valde puī
uit vt pꝫ in diluuio ⁊ in illis qnqꝫ ciuita
tibus. ſcꝫ ſodoma gomorra ⁊ ceteris. vt
pꝫ gen. xix ¶ Peccatū aūt auaricie acriē
puniuit. vt patet in iuda q ꝓpter auarici
aꝫ ꝑdidit xp̄m. Et idō dyabolꝰ introiuit
in eū ⁊ ſuſpenſus crepuit mediuſ. ⁊ diffu
ſa ſunt omīa viſcera eiꝰ vt pꝫ act. j. ¶ Fal
ſus vero ꝓpheta de futuro. ꝯcupiā car-
niſē q ſuadet di. Gaude in bonis mūdi
et poſtea penitētiā agas. Que ꝓphetia
duplicitē ē falſa. ¶ Primo qꝛ bonis mū
di. ſ. in delicijs. in diuicijs ⁊ in honoribꝰ
nō ē gaudiū ſꝫ afflictō. Dia enī iſta et ſi
nihil aliud mali haberēt. tamē ducūt ad
doloroſuꝫ finē qꝛ vel dimittūt ꝑ aduerſā
fortunā. vel dimittūt ꝑ morteꝫ. puer. xiiij
Extrema gaudij luc. oc. Et tandē ad infe
ros demergūt. iob. xxj. Ducūt in bonis
dies ſuos ⁊ in pūcto ad in. deſ. ¶ Scdo
qꝛ qn hō dat ſe peccatis et dyaboli ſerui
tuti nō pt redire ad bonū ꝑſe. niſi ꝑ dī gꝛ-
tiā ſpēalē. qꝛ vt dꝛ ī pſ. Nō ē ſpūs vadēs
ſcꝫ in peccatū ⁊ nō rediē. ¶ Exēplū de reti.
in qd piſcis pt intrare ſꝫ nō exire. ro. viij.
Nō eſt volētis neqꝫ currētis ſed miſerē
tis dei. In cꝰ figura d. aplſ in eodeꝫ. vij.
Nō enī qd volo bonū hoc ago. ſed qd
odi malū illud facio. De his duobꝰ pro
phetis dꝛ. tren. ij Prophete dixerūt tibi
falſa et ſtulta. Et ſic patꝫ pmū. ¶ R ¶
Scdo ponit ſigna ꝑ q poſſumꝰ hereticos
cognoſcere et ab eis cauere. di. A fruc. e.
cognoſcetis eos. Qꝛ cū heretici ſint ma-
li. ⁊ mala intēdāt ī alijs generare. nō poſ
ſunt facere bonos fructus. Poſſunt ta-
mē hrē bona veſtimēta vt ſiluata ieiunia
et hūiles ⁊ plixas orōnes. ceteraqꝫ alia
vt dictū eſt. Et idō attendendū eſt vt di.
aug. ne veſtimēta pro fructibꝰ ponamuſ
Sunt enī duo genera opeꝝ hereticorū.
ſcꝫ occulta ⁊ manifeſta. Dia āt maifeſta
ꝑtinēt ad veſtimēta. Occulta vō ꝑtinēt
ad fructꝰ. Fructꝰ aūt bonos qs enūerat
aplus ad gal. v. hrē nō poſſunt q ſunt ca
ritas. gaudiū. pax. patientia. longanimi
tas. bonitas. benignitas. manſuetudo. fi
des. modeſtia. ꝯtinentia. caſtitas. Iſtos
xij. fructꝰ ſpūs nō hēnt heretici. ſꝫ vt ma-
li ⁊ carnales faciūt opa carnis q aplſ ad
gal. vbi ſupra ānumerat dicēs. Manife
ſta autem ſunt opera carnis. que ſūt for
nicatō. adul. imūdicia. īpudicicia. luxu.
ydolorum ſeruitꝰ. veneficia. inimicicia.
contentiones. emulationes. ire. rixe. diſ-
ſentiōes. ſecte. inuidie. homicidia. ebrie-
tates. comeſationes. ⁊ his ſimilia. que ꝑ
dico vobis ſicut ꝑdixi. qniam qui talia
agūt regnū dei non ꝯſequent. Iſti. n. ſunt
fructus hereticoꝝ. Bonos āt frcūs non
in tendūt. nec faciunt. nec facere poſſūt.
Quia vt dicitur ecclesi. xiiij. Qui ſibi ne
qm eſt cui bonꝰ erit. Et ō hoc ponit exē-
plum xp̄s in natura d. Nūqd colligunt

de ſpinis vuas aut de tribuliſ ficus.q.d.
nō. Sic arbor bona id ē bonꝰ hō fructꝰ
bonos facit.qꝛ bonus hō habet v̓tutem
in aīma. Uirtus aūt ē vt phūs d.que bo
nū facit habentē.et opus eius bonū red
dit. Mala aūt arbor.i.malus hō maloſ
fructus facit. Qꝛ ſicut bona arbor nō p̄t
fructus malos facere manens bona. ſic
neqꝫ mala arbor p̄t fructus bonos face/
re manēs mala.i.bonus homo manens
bonus non p̄t fructus facere niſi bonos
et malus hō manēs maluſ nō poteſt fru
ctus facere niſi malos. Poteſt autē bo
nus homo fieri malus.et maluſ fieri bo
nus et ecōuerſo. Qꝛ vt di.aug.nix nō p̄t
calefieri.pōt autē liquefieri et fieri aqua
calida. Similit̄ malus p̄t fieri bonus et
tūc pōt facere bonos fructus vt paulus
et magdalena. Et ſimilit̄ bonꝰ hō p̄t fie/
ri malus.⁊ tūc facit malos fructuſ.vt pe
trus bonus factus ē malus .quia nega/
uit xp̄m. Sicut ergo omīs actō infideli/
uꝫ mala vt d.aug.que ab infidelitate pce
dit.ſic omīs fructus hoīs mali malꝰ qui
ſcꝫ a malicia eius procedit. Und̄ homo
malus inq̄ntū malus nō pōt facere niſi
malū. Et ſimilit̄ hō bonus inq̄ntū bonꝰ
nō p̄t facere niſi bonū. Bona enī arbor
eſt bonus hō ⁊ bona eius volūtas. Un
de cum hec duo manēt ſiml̓ ſcꝫ bona vo
luntas cum bono homīe nō pōt fieri ni
ſi bonus fructus. Similiter mala arbor
eſt malus hō et mala eius voluntas.q̄ ī
homīe manēte nō pōt agere niſi malum
etiā ſi bonū eſſet qd̄ ageret.qꝛ vt di.ābro
ſiꝰ. Intētio tua ſpecieꝫ īponit opi tuo
Moraliter autē ſpine dicūtur peccata.
puer.xxiiij. Per agrum pigri hoīs trāſi
ui et ecce totū repleuerūt eum ſpine. Et
hoc propter quattuor. ¶ G ¶ Primo
quia mētem pungūt. augꝰ. Nullo tem/
poris interuallo iſta diuidūtur .vt q̄ſ a/
lio tpe q̄s nō faciat qd̄ dēt et alio patiat̄.

ne vel tpis pūcto vniuerſaliſ pulcritudo
turbet̄.vt ſit in ea peccati dedecꝰ ſine de/
core vindicte.puer.xiiij. Miſeros facit
populos peccatū.ad miꝰ miſeria remor
dētis ꝯſciētie et ſeruitutis dyabolice.qꝛ
qui facit peccatū ſeruꝰ eſt peccati.io.viij
¶ Scdo quia ſe ꝯplectūtur per ꝯcomi/
tantiam vt ſpine.quia peccatum quod
per penitētiā nō deletur mox ſuo pōde/
re ad aliud trahit.vt di.gre. ¶ Tercō q̄a
fructū bonoꝝ opum impediūt.ne fructi
ficēt in vitā eternā ſicut ſpine ſuffocāt tri
ticū.luc.viij. Simul exorte ſpine ſuffoca
uerūt illud. Propterea dꝛ hiere.iiij No
uate vobis nouale et nolite ſerere inter
ſpinas ¶ Quarto qꝛ ſunt materia igniſ
inferni ſicut ſpine ſūt materia ignis ma/
terialis.eſay.xxxiij. Spine ꝯgregate igni
ꝯburētur. Spine etiā dicūtur diuicie vt
ip̄a v̓itas in luca d. Et hoc ꝑpter duo.
Primo qꝛ mētē pūgunt cogitatōnū ſu/
aꝝ aculeis.vt gre.d. Multa enī ſolicitu
dine et timore hoīem affligunt. eccl̓s.v.
Saturitas diuitis nō ſinit euꝫ dormire.
iob.xv. Sonitꝰ troris ſp̄ē in auribꝰ eiuſ
⁊ cū pax ſit ille inſidias ſuſpicat̄. ¶ Scdo
qꝛ ſūt materia ignis auaricie ⁊ cupidita
tis. Qꝛ ſicut ex appoſitōe lignorū creſcit
ignis.ita ex appoſitōe diuiciaꝝ creſcit a/
uaricia. Poeta. Creſcit amor numi q̄n
tū pecunia creſcit. Spine etiā dicūtur tri
bulatōes. Oſe.ij. Sepiā vi.t.ſpi.ſꝫ d̄ his
ſpīs dulcis fructus colligit̄ ſi patient̄ tolerē
tur.qꝛ paciētia opꝰ pfectū hēt.vt di.Jac.
h ¶ Notādū āt ī fine hꝰ mēbri q̄ bone
arboris.i.boni hoīs.xij.ſūt fructꝰ de q̄bꝰ
dꝛ apoc.xxij. Ex vtraqꝫ pte flumīs lignū
vite afferēs fructuſ.xij. ¶ Primꝰ ē bono
rū tpalium multiplicatō.eſa.j. Si volu
eritis ⁊ audie.me bona terre ꝯme.puer.
xiij. Cuſtoditur iuſto ſubſtātia peccato
ris. Scdꝰs ē oīm reꝝ bonꝰ euentꝰ.qꝛ taꝫ
ꝓſpera q̄ꝫ aduerſa huiūtei. ⁊ ad ſaluteꝫ

cooperantur.ro.viij. ¶ Diligentib9 deū om-
nia coopant in bonū. ¶ Terci9 ē bono-
rum ſpūalium cōtinuū incremētū.puer.
iiij. Juſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplendēſ cre
ſcit et pficit vſqꝫ ad pfectū diē. ¶ Quar
tus eſt eorūdē radicatō ꝛ habituatō. qa
cum habitus generetur ex actibus. mul
tiplicatō actuū cōfirmat habitū et radi-
cat.ita ꝙ hō poſtea de facili opat̄ bonuꝫ
mat.xj. Tolli.iu.me.ſup vo.iu.me.ſu.eſt.
et onus me.leue. Propterea di. aplus
ad ephe.iij. In cari.radicati et fundati
Quī9 eſt ſpūalis conſolatō. Eſai.lxvj.
Ego conſolabor vos.ioh.xvj. Iterū aūt
videbo vos et gau.cor veſtrū ¶ Sexi9
eſt ſecretorū diuinoꝝ reuelatō.iohā.xv.
Quecunqꝫ audiui a patre meo no.f.vo.
Amos.iij. Nō faciet dominus verbū niſi
reuelauerit ſecretū ſuū ad ſeruos pphe-
tas. ¶ Septim9 eſt bonoꝝ operū iocū-
ditas et exultatō. Naturalis enī iocūdi
tas eſt in bonis opibuſ ſicut naturaliter
homo in filijs iocundat̄.nā bona opera
hoīs ſunt quaſi filij eius.ps. In opibus
manuū tuarū exultabo. ¶ Octau9 ē de
victoria inimici tripudium et exultatio.
eſa.ix. Letabuntur corā te ſicut exultant
victores capta preda. ¶ Non9 ē fomitiſ
et ꝯcupiſcentie mali debilitatō.qꝛ per be
ne operari cōcupiſcētia mali debilitat̄ et
incipit diſplicere ¶ Decim9 ē expientie
boni eruditō.ecc.xiiij. Qui nō eſt exptuſ
pauca recognoſcit. Propterea di.pſal.
Guſtate ꝛ videte qm̄ ſuauis ē dominus
¶ Undecim9 ē cognitōis diuine p con
templatōem p̄libatō.gen.xxxij. Uidi do
minū fa.ad fa.ꝛ ſal.facta ē anima mea.
Duodecim9 eſt ſpei roboratō.gre. Tāto
ſpes in deū ſolidior ſurgit.q̄nto quiſ pro
eo grauiora ſuſtinuerit. Et ſic pꝫ ſcdm.
3 ¶ Tercō ponit iudiciū qd̄ bene agere
non curātib9 fiet.qꝛ omīs arbor q̄ nō fa.
fruc.bo.exci.et in ig.mit. Nimis ē enī in-
tollerabile ꝙ hō non fructificet et maxīe
xpianus cū ſit poſitus in nobiliſſimo or
to eccīe dei qui quotidie aqſ grāꝝ irriga
tur et beneficiū ſolis iuſticie ſcꝫ xpi ſemp
eſt ibi et oīm ſtellaꝝ celi.i.omniū ſancto
rū et āgelorū.ꝛ lune.i.beate virginiſ. Cre
ditur enī ꝙ vinee engaddi.vbi naſcitur
balſamū.pferant balſamuꝫ.pp̄ter virtu
tē ꝯſtellatōis que ibi opatur cū in nullo
alio loco mundi naſcat̄. ¶ Similit̄ terra
eccīe optima eſt vt pute ſup pinguedine
bonitatis et meriti xpi fundata.ezechiel.
xxxvj. Terra illa quondā inculta facta ē
ortus voluptatiſ. Exemplū ſicut in orto
regio nō dimittit̄ arbor ſterilis ſed āpu-
tatur.ita deus qui eſt colonus toti9 eccīe
arborē ſterilē eradicat. Et hoc eſt qd̄ cri
ſtus ponit exēplū.luce.xiij.de arbore fici
quā quidā habebat in orto ſuo plātataꝫ
Qui ait Ecce tres anni ſunt ex q̊ venio q̄
rens fructū in ficulnea hac.et nō īuenio
ſuccide ergo illā vt qd̄ ter.etiam occu. Et
ait colon9. Dn̄e dimitte illā ꝛ hoc anno
vſqꝫ dū veniā ꝛ fodiā circa illā ꝛ mittaꝫ
ſtercora.ꝛ ſi qd̄ fecerit fruc.bene.ſin āt ī fu
turū ſuccid.il. Arbor iſta ē hō.tres autē
āni ſunt tria tpa.ſcꝫ tps legis nature.ꝛ leg̊
ſcripte et grē. In iſto vō tcio āno ē fic9 et
arbor tota letamiata.i.repleta dōi grā ꝛ v
tute. Et iō ſi ī pmiſ duob9 tpib9 ſiue āniſ
hō nō fecit fructū magis tollerādū fuit
Sꝫ ī iſto tercō tpe ſiue āno.ꝙ hō nō fecit
fructū nullo mō eſt ferendū. Dis ergo q̄
ī iſto tcio tpe ſiue āno fructū nō facit ex-
cidet̄ et in ig.mittet̄. Ubi duplicē penam
poit.ſ.excidi et ī ignē mitti. Sꝫ pma.ſ.ex
cidi ſup.a deo et a ſanctoꝝ ꝯſortio ē ſin
ꝯpatōe maior pena ſcda ſcꝫ mitti ī igneꝫ
Criſo.due pene ſūt.ſ.excidi ꝛ ꝯburi.mīti
āt gehēnam ſolum abhorrēt. Ego āt cāꝫ
illius glorie multo amariorem penam
gehenna eſſe dico. Intollerabilis quidē
pena eſt gehenna. Sꝫ quis mille ponat

gebēnas nihil tale quale eſt a beata illa
gloria excidere ⁊ odio haberi a xp̄o. Viſ
ergo arbor debet fructū facere bonū taz
laycus qz clericus qz etiā religioſuſ. De
bet eni eſſe laycus oliua ferens. xij. fruc9
opm mīe. luc. vj. Eſtote miſericordes. qa
iudi. ſine mi. fi. ei q nō fa. mi. vt dr̄ Jac. ij.
Clericus debet eſſe vitis in puritate con
ſciētie ſacrificans vinū et in ſanguinē cri
ſti conuertēs. Q2 vt dr̄. j. cor. xj Qui aūt
mādu. ⁊ bi. indig. iu. ſibi mā. ⁊ bi. Religi
oſus debet eſſe ficus ferens dulcē ⁊ ſua/
uez fructum. hiere. xiiij. Quid tu vides
hieremia. Ficus bonas bonas valde. et
malas malas valde. Quia boni religio
ſi ſunt boni valde. et mali ſunt mali val/
de. aug. Sicut nō inueni meliores q̄m q
in monaſterijs ꝓfecerūt. ſic nō ſum exp/
tus peiores q̄m q in monaſterijs defece
runt. math. v. Vos eſtis ſal terre. quod
ſi euanuerit in quo ſalietur ad nihilum
valet vltra niſi vt mittat̄ foraſ et ꝯculcet̄
ab hoibus. Sicut enī ſal oīa condit. ſed
putrefactum nihil penitus valet. ſed ab
hoibus ꝯculcatur. ſic boni religioſi totū
mūdū cōdiūt ſed diſſoluti ab omib9 con
culcātur. ¶ Moraliter autē ad edifica/
tōem noſtrā. Notanda ſunt decez circa
arborem. ¶ Primū ē ꝓfunditas in ra/
dicibus. aug. Arborē attendite. radicez
figit in humili et verticē tendit ad celuz.
Sic nos in radice humilitatis ꝓfunda/
ri debem9 ſi volum9 vſqz ad celū exalta/
ri. lu. xiiij. Qui ſe hu. ex. greg. Origo vir/
tutū humilitas ē. Jlla in nobis virt9 ve
raciter pullulat que in radice humilita/
tis ꝑdurat. Quātuz arbor ꝓfundat̄ i ra/
dicibus tantū creſcit in altū. ſic quātum
homo ſe hūiliat tātū exaltabit̄. ¶ Scd̄z ē
rectitudo in ſtipite. ſic ⁊ nos recti incede
re debem9. Eſt autē rectū ſcd̄m phūm cui9
mediū non diſcrepat ab extremis. Extre
ma aūt hoīs ſunt ortus ⁊ mors. que ſūt
magne pauꝑtatis. iob. j. Nud9 egreſſus
ſuz de vtero ma. m. ⁊ nud9 reuer. il. Ma
gne vilitatis q2 vilit̄ naſcit̄ et vilit̄ morit̄
Et magni planct9. ſap. vij. Similē vocē
oibus emiſi ploraſ. Tūc ergo hō ē arbor
recta q̄n mediū ſuū ꝯcordat cū extremis
⁊ vitā pauꝑez gerit. tho. iij. pau. vitā geri
m9. mat. v. Beati pauꝑes ſpi. Diues āt
ē ſicut camel9 q ē ꝺpſſus in cauda ⁊ capi/
te. ⁊ hz gippū in medio. ⁊ iō nō ē rect9 nec
vz īrare regnū di. ma. xix. Facili9 camelū
ē ꝑ foramē ac9 trāſire. qz diuitē intrare in
regnuz dei. Similit̄ tūc hō ē arbor recta
q̄n vilis et abiect9 vult eſſe in mundo. ſi
cut viliter natus ē ⁊ vilit̄ morieť. Eccl'. x.
Quid ſupbis terra ⁊ cinis. q. di. De ter
ra factus es. et in cinerē dēs reuerti. qua
re ergo in medio ſupbis. Similit̄ tūc hō
ē arbor recta q̄n tota vita eius ē cū fletu
ſicut natiuitas ei9 ⁊ morſ. pſ. Fuerūt mi.
la. me. pa. die ac no. Peccatōres autē ſūt di
ſtorti q2 vitā ſuaz volūt in magna leticia
ducere. iob. xxj. Ducūt in bo. di. ſ. ⁊c. Jn/
cedūt etiā īcuruati. q2 totū deſideriū ſuū
ad t̄rena deflectūt. pſ. Oculos ſu. ſta. de.
in t̄. ¶ Terciū ē vniuerſitas in ramis ad
fructificandū. q2 in vno ſolo ramo. ſed i
omibus ꝓducit fructū. ſic ⁊ nos i oībus
mēbris nr̄is debem9 fructificare. vt dcm
ē in ꝑcedēti ſermone. ro. vj. Sic. exhi. mē.
ve. ⁊c. ¶ Quartū ē electō oportuni tpis
ad fructificādūz. q2 arbor q ꝓpter intem/
periē hiemis ab opatōe ceſſauit redeun
te vere incipit opari. ſicut ⁊ nos ſi aliq̄n
ꝓpter aliqđ impedimētuz nō poſſumus
opari. tamē q̄n poſſum9 opari debemus
gal'. vj. Dū tpſ ha. op. bo. ad omēſ. eccl'ſ.
ix. Qđcunqz pt ma. t. fa. inſtā. opa. ⁊c.
Quītū eſt ordinatō opatōis diuine. qa
arbor non fert alios fructus q̄m deuſ or/
dinauerit. vt patz in hoc euāgelio. quia
ſpine nunq̄z faciunt vuas ſed moroſ. pſ
Preceptum poſuit ⁊ nō pte. Sili ⁊ nos

dēmus facerere. Solus hō malꝰ ⁊ dya/
bolus ordinatōnē dei trāſgrediunt̄ Job
xv. Cucurrit aduerſus deuꝫ erecto collo.
¶ Sextū eſt vehemētia adheſionis ad
terrā vnde hēt alimētū. Naꝫ vehemēter
adheret terre et non vna radice ſed plu/
ribus. ſm phūm enī radix plante ē ſimit̄
oꝛi animalis Sic ⁊ nos vehement̄ debe
mꝰ deo adherere. a quo hēmꝰ vitā aīme
et coꝛpis et non ſolū p̱ fidē et ſpē. ſꝫ p̱ ca
ritatē iuſticiā et p̱ omēs v̉tutes. mat. xxij
Dilige dn̄m deū tuum ex toto coꝛde t.
et ex to. aī. tu. et ex to. vi. t. ¶ Septimuꝫ ē
indigentia culture Nā arboꝛ cultura in
diget. Unde phūs di. q̄ oēs ſpēs plante
q̄n nō fuerūt culte ſilueſtres fuerūt. Un
de noe nō aliter plātauit vineā niſi qꝛ vi
tes ſilueſtres ad culturā reduxit. Sic et
nos ipos excolere debemꝰ ne quaſi arbo
res ſilueſtres efficiamur. ioh. xv. Omēꝫ
palmitē in me nō ferentē fructuuꝫ tollet
eū et omnē qui fert fructū purgabit euꝫ.
vt fructū plus afferat. Sic accidit de aīa
ſicut de coꝛpe. qꝛ niſi lauaret̄ et mūdaret̄
feteret. ¶ Octauū ē bonitas fructꝰ. naꝫ
ſm phi. arboꝛes ſilueſtres plꝰ fructificāt qꝫ
oꝛtenſes. ſꝫ oꝛtenſes faciūt melioꝛē fructū
ita ⁊ nos debemꝰ intēdere bonitati ope
rū ⁊ nō pluralitati. qꝛ illa vidua q̄ miſit
duo era minuta in gaꝫophilatiū plꝰ om
nibꝰ miſit. vt xp̄c dixit luc. xxi. ps. Scdm
puritatē manuū me. retri. mi. ⁊ nō di. ſm
multi. ¶ Nonū ē inſertō melioꝛis arbo
ris. nā in trūco ſilueſtri inſerit̄ ſurculus
bone arboꝛis. et poſtea tota arboꝛ ē bo/
na. Sic et nos in veteri ⁊ ſilueſtri homi/
ne dēmꝰ inſerere bonā doctrinā et bonā
vitā. et tunc erimꝰ bona arboꝛ. Jac. j. In
māſuetudīe ſuſcipite inſitū verbū qđ p̄t
ſaluare aīas veſtras. ro. Tu autē cū olea/
ſter eſſes inſertus es in bonā oliuam
Decimū ē inclinatō ramoꝝ ad terraꝫ ex
fructuū vbertate. qꝛ q̄nto rami arboꝛis

magis fuerūt fructibꝰ onerati. tāto magiſ
ad terrā inclinant̄. ſic et nos q̄nto plura
bona fecerimꝰ hūilioꝛes eſſe dēmus. luc.
xvij. Cū oīa feceritis que p̄cepta ſunt vo
biſ di. qꝛ ſer. inuti. ſu. Qꝛ oīa illa bona ex
grā dei p̱cedūt. j. coꝛ. iiij. quid hēs quod
nō accepiſti. ſi aūt accepiſti. qđ gloꝛiaris
q̄ſi nō accepis. ꝛc. Et ſic pꝫ terciū. ¶ M
Quarto ponitur inſufficiētia illoꝝ qui
bene docēt ⁊ male viuūt. qꝛ nō omiſ q̄ d.
mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoruꝫ.
i. q̄ p̄dicant et ꝯfitentur xp̄m eſſe dn̄m
celi et terre et creatoꝛē oīm et redēptoꝛeꝫ
hoīm. ⁊ oīa illa predicant et ꝯfitent̄ q̄ ve
ra fides tenet. nō tantū q̄ p̄dicāt faciunt.
math. xxiij. dicūt enī ⁊ nō faciūt. tales ſūt
ſicut candela q̄ illūīnat alios et ſeipaꝫ cō
ſumit. Sed de iohā. baptiſta dꝛ. iohā. v.
q̄ erat lucerna ardēs in ſe p̱ caritatis fer
uoꝛē. et lucēs alijs p̱ verā doctrinā ⁊ bo/
noꝝ opꝫ edificatōꝫ. et d̉ xp̄o dꝛ q̄ cepit ie.
facere et docere. act. j. Tales figurati ſūt
p̱ ficū hn̄tē ſoluꝫ folia cui xp̄c maledixit
q̄ ſtatī aruit. ma. xxj. Nā verꝰ p̄dicatoꝛ dꝫ
eē factoꝛ v̉bi qđ p̄dicat. Qꝛ vt di. gre. Cu
ius vita deſpicit̄ reſtat vt eius doc. ꝯtem
nat̄. ro. xv. Nō enī audeo aliqđ loq̄ eoꝝ
q̄ p̱ me nō effecit xp̄c. Hꝰ figura pꝫ ī exo.
de rōnali v̉itatis et doctrine qđ ſtabat ī
pectoꝛe ſacerdotis. Et nota q̄ qdā dicūt
tantū ſel̄ dn̄e qui. ſ. xp̄m hn̄t ſolū ī oꝛe p̄
dicando ⁊ ꝯfitēdo. eſa. xxix. Populꝰ hic
la. me. o. coꝛ āt e. lō. ē a me. Alij dicūt bis
dn̄e. q̄ ſcꝫ credūt coꝛđ ⁊ ꝯfitent̄ oꝛe. ſꝫ ope
ꝯdicūt. thi. j. Confitent̄ ſe noſſe deū factiſ
āt negāt. Alij dicūt ter dn̄e qđ nō fit niſi
in ſpūſancto. glo. ter dicere dn̄mꝰ ieſus ē
in coꝛde credē oꝛe ꝯfiteri. ⁊ ope atteſtari
Nā vnū ſine altero eēt negare. Et ſic in/
telligit̄ illđ. iohel. ij. Ois q̄cunqꝫ inuocaue
rit nomē dn̄i ſaluꝰ erit. Dicere ergo bis
vel ſel̄ nō ſufficit ad introitū regni celo/
rū. Et ſic pꝫ q̄rtū ⁊ ꝯſeq̄nter totum.